

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Практикум
для абітурієнтів, слухачів Інституту
доуніверситетської підготовки

VIVERE!
VINCERE!
CREARE!

Київ 2016

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Практикум
для абітурієнтів, слухачів Інституту
доуніверситетської підготовки

Київ 2016

УДК 94(477)(076)
ББК ТЗ (4Укр) я7
І 895

Укладачі : О. С. Світла, О. С. Єремєєв

Рецензент Т. С. Клиніна – канд. іст. наук

Затверджено методично-редакційною радою Національного авіаційного університету (протокол № 1/15 від 12.03.2015 р.).

Історія України : практикум / О. С. Світла, О. С. Єремєєв. – К. :
І 895 НАУ, 2016. – 248 с.

Практикум містить різнорівневі тестові завдання з історії України, що відповідає робочій програмі навчальної дисципліни для слухачів підготовчих курсів та загальнонаціонального зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень.

Зміст матеріалів сприятиме підвищенню рівня знань, умінь та навичок слухачів підготовчих курсів, випускників шкіл, абітурієнтів у процесі підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання та вступу до вищих навчальних закладів України.

Для для абітурієнтів, слухачів Інституту доуніверситетської підготовки.

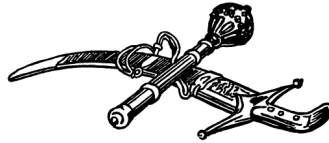
УДК 94(477)(076)
ББК ТЗ (4Укр) я7

© Укладання. Світла О.С.,
Єремєєв О. С., 2016
© НАУ, 2016

ЗМІСТ

Передмова.....	5
Тема 1. СТАРОДАВНЯ ТА СЕРЕДНЬОВІЧНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ	7
Тестове завдання 1. Стародавня історія України	7
Тестове завдання 2. Виникнення та розквіт Київської Русі	12
Тестове завдання 3. Галицько-Волинська держава	19
Тестове завдання 4. Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	25
Тестове завдання 5. Стародавня та середньовічна історія України. Варіант I	31
Тестове завдання 6. Стародавня та середньовічна історія України. Варіант II	38
Тема 2. НОВА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ	44
Тестове завдання 7. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині XIV – середині XVI ст.)	44
Тестове завдання 8. Визвольний рух в Україні в другій половині XVI – першій половині XVII ст.	49
Тестове завдання 9. Українські землі під владою Речі Посполитої. Активізація визвольної боротьби українського народу	55
Тестове завдання 10. Визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої середини XVII ст.	60
Тестове завдання 11. Українські землі під владою Литви та Польщі. Визвольна війна українського народу середини XVII ст.	66
Тестове завдання 12. Українські землі в другій половині XVII ст.	73
Тестове завдання 13. Українські землі за часів Руїни	80
Тестове завдання 14. Українські землі наприкінці XVII – у першій половині XVIII ст.	83
Тестове завдання 15. Україна наприкінці XVII – у XVIII ст.	89
Тестове завдання 16. Українські землі в другій половині XVIII ст. Культура України в першій половині XIX ст.	92
Тестове завдання 17. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст. Західноукраїнські землі наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.	98
Тестове завдання 18. Українські землі наприкінці XVIII – у XIX ст.	104
Тестове завдання 19. Українські землі наприкінці XVIII – у XIX ст.	110

Тема 3. НОВІТНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ	116
Тестове завдання 20. Західноукраїнські землі у складі Австро-Угорської імперії в другій половині XIX – на початку XX ст	116
Тестове завдання 21. Україна в Першій світовій війні (1914–1917)	121
Тестове завдання 22. Україна у 1900–1921 рр. Варіант I	128
Тестове завдання 23. Україна у 1900–1921 рр. Варіант II	136
Тестове завдання 24. Українська революція (1917–1918)	144
Тестове завдання 25. Україна в боротьбі за збереження незалежності	152
Тестове завдання 26. Українська СРР в умовах нової економічної політики (1921–1928)	159
Тестове завдання 27. Радянська модернізація України (1929–1938)	166
Тестове завдання 28. Україна у міжвоєнний період та в роки Другої світової війни. Варіант I	173
Тестове завдання 29. Україна у міжвоєнний період та в роки Другої світової війни. Варіант II	181
Тестове завдання 30. Україна за часів Другої світової війни (1939–1945)	190
Тестове завдання 31. Україна у другій половині XX – на початку XXI ст.	196
Тестове завдання 32. Повоєнна відбудова та розвиток України (1945 р. – початок 1950-х рр.)	205
Тестове завдання 33. Україна в умовах десталінізації (1953–1964)	211
Тестове завдання 34. Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 1960-х – початок 1980-х рр.)	217
Тестове завдання 35. Розпад Радянського Союзу та відродження України (1985–1991)	224
Тестове завдання 36. Україна в умовах незалежності (1991 – 2014)	231
Список літератури	238
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ. Інститут доуніверситетської підготовки	246

ПЕРЕДМОВА

Глибоке знання історії власної країни сприяє належному осмисленню людиною проблем сьогодення, формуванню власної громадянської позиції в контексті цих проблем та викликів. Тестові завдання з навчальної дисципліни «Історія України» є одним з ефективних методів вивчення та неупередженої перевірки засвоєння матеріалу. Така форма опитування, в умовах всебічного висвітлення матеріалу навчальної програми, сприяє об'єктивному оцінюванню рівня його засвоєння. Тому викладач повинен уміти користуватися тестовими завданнями як засобами перевірки історичних знань, аби його заняття містили ефективні методи виявлення знань слухачів. Користь виконання тестових завдань для слухача полягає у розвитку його здатностей до самоконтролю та самоорганізації. Ці здібності є особливо актуальними під час підготовки до вступу до ВНЗ та до зовнішнього незалежного оцінювання з історії України.

Матеріал збірки систематизовано та структуровано відповідно до вимог робочої навчальної програми навчальної дисципліни «Історія України», схваленої на засіданні кафедри базових і спеціальних дисциплін Інституту доуніверситетської підготовки Національного авіаційного університету, чинних програм з історії України, затверджених Міністерством освіти і науки України, програми зовнішнього незалежного оцінювання з історії України. Матеріал може бути використаний на заняттях з навчальної дисципліни «Історія України» на підготовчих курсах, у загально-освітніх навчальних закладах, а також при самостійній підготовці до зовнішнього незалежного оцінювання та вступних випробувань. За змістом збірка охоплює історію України від появи на її теренах перших людей до наших днів.

У процесі складання тестів збірки, що пропонується Вашій увазі, було використано матеріали підручників, рекомендованих

Міністерством освіти і науки України. Подано завдання різних рівнів складності: з вибором однієї правильної відповіді, на встановлення відповідності, на визначення хронологічної послідовності та із вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих.

Тестовий спосіб виконання завдань сприяє тренуванню пам'яті слухача, його концентрації та уважності, розвитку його аналітичних здібностей. Тому робота зі збіркою сприятиме засвоєнню та осмисленню матеріалів з історії України, передбачених робочою навчальною програмою з цієї дисципліни. В результаті цього зростатиме можливість слухача та абітурієнта успішно скласти підсумкову атестацію, зовнішнє незалежне оцінювання та вступний іспит з навчальної дисципліни «Історія України». Викладач за допомогою збірки отримає можливість проводити індивідуальну роботу з усіма слухачами групи, неупереджено контролювати та оцінювати рівень їх знань, відслідковувати результати їх досягнень протягом навчання.

Тема 1

СТАРОДАВНЯ ТА СЕРЕДНЬОВІЧНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Тестове завдання 1 СТАРОДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Перехід людини від привласнюючого господарства (збиральництва й мисливства) до відтворюючого (землеробства та скотарства) вважають однією з головних ознак:

А ускладненого збиральництва

Б осілого способу життя

В неолітичної революції

Г скотарства

2. Грецькі колонії почали виникати на узбережжі Чорного та Азовського морів у:

А I ст. до н. е.

Б III ст. до н. е.

В V ст. до н. е.

Г VII ст. до н. е.

3. Початок залізної доби припадає на:

А I тис. до н. е.

Б I тис. н. е.

В II тис. н. е.

Г II тис. до н. е.

4. Початок доби неоліту припадає на:

А I тис. до н. е.

Б III тис. до н. е.

В VI тис. до н. е.

Г I тис. н. е.

5. Антський племінний союз розпався в:

А V ст.

Б VI ст.

В VII ст.

Г VIII ст

6. Позначте західних сусідів східнослов'янських племен:

А булгари

Б хозари

В печеніги

Г валахи

7. Яку територію опанували анти?

А між Дунаєм і Доном

Б між Дунаєм і Дніпром

В між Сіверським Донцем і Доном

Г між Дунаєм і Сіверським Донцем

8. Яку територію опанували склавини?

А між Дністром і Дунаєм

Б між Дніпром і Дунаєм

В між Сіверським Донцем і Доном

Г між Дунаєм і Сіверським Донцем

9. Який тип людини вважають людиною розумною?

А архантропа

Б пітекантропа

В кроманьйонця

Г неандертальця

10. Які племена очолював Аттіла?

А аварів

Б антів

В склавинів

Г гунів

11. Перші писемні згадки про слов'ян містяться у творах:

А Геродота

Б Корнелія Тацита

В Аристотеля

Г Сократа

12. Позначте факт, який стосується трипільської культури:

А бальзамування померлих

Б виготовлення глиняного посуду

В основу господарства складало скотарство

Г войовничі племена

13. Позначте факт, який стосується перебування скіфів на території України:

А панування скіфів тривало понад тисячу років

Б їх підкорили племена кіммерійців

В панування в культурі «звіриного стилю»

Г вірили в існування єдиного бога

14. Назвіть державу, столицею якої було місто Пантікапей:

А Велика Скіфія

Б Понтійське царство

В Боспорське царство

Г Волзька Болгарія

15. Велике переселення народів – це переміщення:

А сарматських племен на територію Скіфії у III ст. до н. е.

Б переміщення германських та слов'янських племен на територію Римської імперії у I–IV ст.

В міграція германських і слов'янських племен на півночі та сході у IV–VII ст.

Г вторгнення германських, слов'янських, сарматських та інших племен на територію Римської імперії у IV–VII ст.

16. У чому полягає значення в історії людства доби палеоліту?

А відбулося становлення сучасного фізичного типу людини

Б виникають перші релігійні вірування

В змінився клімат

Г поява житла

17. Господарству слов'ян у III–IV ст. було притаманне:

А орне землеробство

Б кочовий спосіб життя

В бронзові знаряддя праці

Г зрошувальні канали

18. Визначте головну причину грецької колонізації:

А пошуки нових земель

Б поганий клімат

В перенаселення Греції

Г прагнення пригод

19. Найдавнішу людину називали «людиною вмілою», тому що вона:

А займалася збиральництвом плодів і ягід

Б виготовляла найпростіші знаряддя праці

- В** полювала на диких тварин
- Г** користувалася вогнем

Рівень II. Встановіть відповідність

20. Співвіднесіть поняття та їх визначення:

А магія	1 поклоніння певному виду рослин чи тварин, які вважалися охоронцями роду
Б тотемізм	2 перехід від привласнюючого до відтворюючого господарства
В неолітична революція	3 злиття одного народу з іншим, що має наслідком втрату ним своїх автентичних культурних рис, мови, історичної пам'яті тощо
Г асиміляція	4 обряди й дії, що ґрунтуються на вірі у здатність людини впливати на інших людей, тварин, явища природи, богів та духів
	5 віра в те, що вся природа наділена душею

21. Співвіднесіть дати з подіями:

А VII ст. до н. е.	1 трипільська культура
Б III–V ст. н. е.	2 поява скіфів на території сучасної України
В II ст. до н. е. – II ст. н. е.	3 черняхівська культура
Г IV–III тис. до н. е.	4 зарубинецька культура
	5 чорноліська культура

22. Співвіднесіть назви грецьких колоній з місцем їхнього розташування:

А Ольвія	1 Бузький лиман
Б Пантікапей	2 територія сучасного м. Керчі
В Феодосія	3 поблизу сучасного Севастополя
Г Херсонес	4 сучасне узбережжя Криму
	5 поблизу сучасної Одеси

23. Співвіднесіть імена діячів з фактами.

А Геродот	1 чоловік, який, за легендою, першим з'явився на землях скіфів
Б Тергітай	2 давньогрецький учений, «батько історії»
В Аттіла	3 македонський цар
Г Філіпп II	4 вождь гунів

24. Установіть відповідність, утворивши логічні пари:

А Тіра, Ольвія, Херсонес

Б скіфські племена

В трипільська культура

Г сарматські племена

1 давньогрецький історик Геродот поділив їх на три групи

2 володіли технікою виготовлення глиняного посуду

3 грецькі міста-колонії

4 існування культу коня та приватної власності на худобу

5 першими на території України почали використовувати залізо

25. Установіть відповідність, утворивши логічні пари:

А винайдення керамічного посуду

Б застосування залізних знарядь праці

В виникнення міст-держав у Північному Причорномор'ї

Г об'єднання слов'ян у союзи

1 пошук нових земель, ринків збуту, вигідних партнерів для торгівлі

2 прогрес у господарстві й суспільстві

3 розвиток господарства, суспільство з войовничими кочовиками, культурний поступ

4 вживання вареної їжі, запаси продуктів харчування

5 виникнення християнства

***Рівень III.** Встановіть правильну хронологічну послідовність*

26. Розташуйте племена, які перебували на території України в добу раннього залізного віку, в хронологічній послідовності:

А кіммерійці

Б сармати

В скіфи

Г гуни

27. Розташуйте періоди давньої історії людства в логічній послідовності:

А неоліт

Б палеоліт

В мезоліт

Г енеоліт

28. Розташуйте зміни в історії людства в логічній послідовності, за ступенем значущості:

А уміння користуватися вогнем

- Б** виникнення збиральництва
- В** виникнення житла та посуду
- Г** виготовлення знарядь праці

***Рівень IV.** Завдання відкритої форми з короткою відповіддю*

- 29.** На узбережжі Чорного та Азовського морів з'явилися греки-колоністи.
У якому столітті це сталося?
Якими були основні причини цього процесу?
Коли грецькі міста-колонії припинили своє існування на території Північного Причорномор'я?
- 30.** «І відтоді, і дотепер жінки... живуть, як і за давніх часів, тобто на полювання їздять увесь час верхи і разом зі своїми чоловіками, і без них, і на війну ходять, і одягаються так, як чоловіки».
Про яке з кочових племен ідеться в наведеному уривку з документа?
На яких територіях сучасної України вони мешкали?
У який історичний період?

***Рівень V.** Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю*

- 31.** У чому полягає значення в історії людства доби палеоліту?
- 32.** Під якими назвами згадуються слов'яни у творах античних істориків? Поясніть їх.
- 33.** Складіть план відповіді на питання «Господарство грецьких колоній».
- 34.** Напишіть твір «Заняття та побут первісної людини».

Тестове завдання 2

ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗКВІТ КИЇВСЬКОЇ РУСИ

***Рівень I.** Виберіть одну правильну відповідь*

- 1.** Первісні дохристиянські релігійні вірування, погляди та обряди, яким притаманне багатобожжя, обоження сил природи, тварин і рослин, – це:
- А** магія
  - Б** язичництво

В культ

Г міфологія

2. Державне об'єднання, до якого входили поляни, древляни й сіверяни, – це:

А Велика Булгарія

Б Дулібський племенний союз

В Руська земля

Г Боспорське царство

3. Слов'яни, віддавна живучи племенами, час від часу об'єднувались у значно більші спілки – ... :

А людські стада

Б держави

В нації

Г союзи племен

4. Датою заснування міста Києва вважають:

А I ст.

Б III ст.

В V ст.

Г VII ст.

5. Володимирове Хрещення Київської Русі відбулося:

А 960 р.

Б 988 р.

В 888 р.

Г 1000 р.

6. Ярослав Мудрий остаточно утвердився як київський князь:

А 1016 р.

Б 980 р.

В 957 р.

Г 1019 р.

7. З'їзд князів у Любечі відбувся:

А 1097 р.

Б 988 р.

В 897 р.

Г 1007 р.

8. На північний захід від Києва, на Східній Волині, жили племена:

А в'ятичів

Б древлян

В уличів

Г білих хорватів

9. Яка держава виділена на карті?

А Київська Русь

Б Хозарський каганат

В Велика Булгарія

Г Візантійська імперія

10. У наведеному переліку оберіть плем'я, яке жило на території сучасної України:

А словени

Б в'ятичі

В кривичі

Г дуліби

11. Території яких східнослов'янських племінних союзів були приєднані до Київської Русі за часів князя Святослава?

А білих хорватів

Б дулібів

В в'ятичів

Г уличів

12. Позначте ім'я князя, за якого відбулося хрещення Русі:

А Володимир Мономах

Б Володимир Великий

В Ярослав Мудрий

Г Святослав

13. Позначте ім'я князя, який започаткував упорядкування зводу законів – «Руської правди»:

- А** Ярослав Мудрий
- Б** Володимир Мономах
- В** Володимир Великий
- Г** Ігор Старий

14. Позначте назву країни, королевою якої була Анна Ярославна, донька Ярослава Мудрого:

- А** Франція
- Б** Німеччина
- В** Польща
- Г** Угорщина

15. Позначте ім'я київського князя, на печатці якого вперше з'явився князівський знак Рюриковичів – тризуб:

- А** Ігор Старий
- Б** Святослав Ігорович
- В** Володимир Великий
- Г** Ярослав Мудрий

16. Позначте факт, що стосується життя й діяльності Ярослава Мудрого:

- А** успадкував владу від князя Святослава
- Б** за часів його правління побудовано Софійський собор у Києві
- В** неодноразово влаштував походи проти Візантії
- Г** за його наказом було споруджено Десятинну церкву

17. Позначте твердження, що відповідає дійсності:

- А** слов'яни вирощували виноград, маслини, пшеницю, просо
- Б** поширеними знаряддями праці слов'ян були рало, плуг, борона та мотика
- В** рік слов'ян починався у січні
- Г** для вшанування своїх язичницьких богів слов'яни будували храми

18. Позначте факт, що стосується життя й діяльності княгині Ольги:

- А** за часів її правління біля південних кордонів Русі вперше з'явилися печеніги
- Б** уклала перший писаний звід законів
- В** за часів її правління було побудовано Софійський собор
- Г** уперше були встановлені норми податків: устави, уроки, данини, оброки

19. Нова редакція «Руської Правди» – «Правда Ярославичів» передбачала:

- А** скасування вотчинного землеволодіння

Б заборону князям та боярам виступати проти Великого князя Київського

В заборону самочинно (без княжого суду) «мучити смердів»

Г зменшення штрафів за порушення законів

20. Яке з наведених нижче положень можна вважати ознакою держави?

А використання однієї мови

Б чітко визначена територія

В передача влади у спадок

Г визнання сусідами

21. У чому полягало значення запровадження християнства на Русі?

А погіршилося становище більшості населення країни

Б послабилася центральна влада

В стався розрив відносин Київської Русі з іншими країнами

Г було започатковано єдиний світогляд та єдину ідеологію для різноплемінного населення держави

22. Визначте одну з головних причин розпаду Київської держави на удільні князівства:

А перетворення умовного земельного володіння на спадкове земельне володіння бояр та князів

Б відсутність єдиновладного правителя

В поява нових міст

Г укладення шлюбів з іноземними правителями

23. Реформи княгині Ольги були спричинені:

А невдалими походами князя Ігоря проти Візантії

Б набігами печенігів

В повстанням древлян

Г зовнішньою загрозою

Рівень II. Встановіть відповідність

24. Співвіднесіть поняття з їхніми визначеннями:

А реформа   **1** велике землеволодіння, що передавалось у

Б вотчина   спадщину від батька до сина

В язичництво   **2** перебудова, перетворення якоїсь галузі

Г криза   суспільного життя

3 різкий перелом або занепад

4 вірування у багатьох богів

5 населення, яке збереглося на даній

території з часів попереднього етапу розвитку

25. Співвіднесіть дати з подіями:

А 980 р.	1 укладання «Правди Ярославичів»
Б 1072 р.	2 Любецький з'їзд князів
В 1097 р.	3 початок князювання Володимира Мономаха
Г 1113 р.	4 початок князювання Володимира Великого
	5 пограбування Києва військом Андрія Боголюбського

26. Співвіднесіть назви східнослов'янських племінних союзів з місцем їх розселення:

А поляни	1 по р. Оці
Б в'ятичі	2 між р. Десною та р. Россю
В уличі	3 на р. Дніпро та р. Буг
Г дуліби	4 на заході сучасної України
	5 між р. Дніпро та р. Дон

27. Установіть відповідність подій з іменами Великих князів Київських:

А Володимир Великий	1 повстання древлян
Б Ярослав Володимирович	2 офіційне хрещення Русі
В Ігор	3 започаткування «Руської Правди»
Г Святослав Ігорович	4 дунайські походи руської дружини
	5 прийняв хрещення у Візантії

28. Установіть відповідність, утворивши логічні пари:

А правління Володимира Великого	1 видання «Уставу» (зміни і доповнення до «Правди Ярославичів»)
Б правління Володимира Мономаха	2 релігійна реформа
В правління Святослава Ігоровича	3 заснування Печерського монастиря
Г правління Ярослава Мудрого	4 підкорення в'ятичів
	5 запровадження «уроків»

***Рівень III.** Встановіть правильну хронологічну послідовність*

29. Розташуйте в хронологічній послідовності:

- А** правління Аскольда

Б заснування Києва

В навала аварів на слов'янські землі

Г правління Ігоря

30. Установіть послідовність правління князів:

А Ольга

Б Ярослав

В Святослав

Г Ігор

31. Розташуйте сільськогосподарські знаряддя в тому порядку, у якому вони з'явилися у наших предків:

А плуг

Б соха

В рало

Г мотика

***Рівень IV.** Завдання відкритої форми з короткою відповіддю*

32. Форма державного устрою, за якою держава складається з декількох інших державних утворень.

Назвіть термін.

33. «Тож не посоромимо землі Руської, а ляжемо тут кістьми. Бо мертві сорому не імуть».

Кому з київських князів, за легендою, належать наведені слова?

34. «Повелів Володимир поскидати кумирів – тих порубати, а інших вогню оддати. Перуна ж повелів він прив'язати коневі до хвоста і волочити з Гори по Боричевому узвозу, і двадцятьох мужів приставив бити його палицями...»

Визначте, про яку подію йдеться в наведеному уривку з документа. Коли вона відбувалась?

Назвіть основні наслідки, які мала ця подія

***Рівень V.** Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю*

35. Складіть історичний портрет княгині Ольги за планом:

Основні напрями діяльності.

Значення її діяльності для Київської Русі.

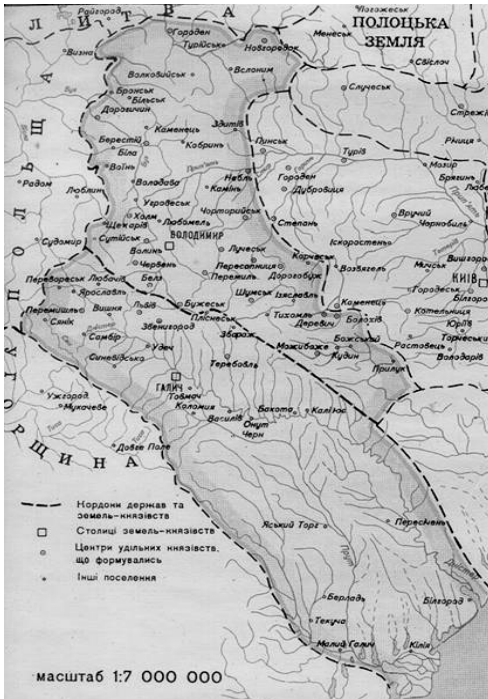
36. Визначте позитивні та негативні риси правління князя Володимира Великого.

Тестове завдання 3
ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Форма державного правління, коли повнота влади належить одній особі, – це:
А монархія
Б федерація
В республіка
Г метрополія
2. Грамота хана Золотої Орди, що видавалась князям на управління землями, мала назву:
А ясир
Б ярлик
В улус
Г ясак
3. Військо у тюркомовних народів, місце перебування ставки хана; згодом назва всього державного утворення – це:
А ярлик
Б баскак
В ясир
Г орда
4. Ряд монархів, князів з одного і того ж роду, одного і того ж походження – це:
А плем'я
Б рід
В династія
Г братство
5. На яке століття припадає початок політичної роздробленості Київської Русі?
А X ст.
Б XI ст.
В IX ст.
Г XII ст.
6. Якого року відбулось перше об'єднання Галицького та Волинського князівств в єдине політичне утворення?
А 988 р.
Б 1097 р.

- В 1199 р.
 Г 1240 р.
 7. Коли відбулася битва на річці Калка?
 А 1068 р.
 Б 1125 р.
 В 1223 р.
 Г 1240 р.
 8. Якого року монголо-татари захопили місто Київ?
 А 1185 р.
 Б 1202 р.
 В 1223 р.
 Г 1240 р.
 9. Яке князівство позначено на карті?

- А Чернігово-Сіверське
 Б Галицько-Волинське
 В Володимиро-Суздальське
 Г Переяславське

10. На території якої сучасної області України протікає р. Калка?
А Запорізької
Б Донецької
В Миколаївської
Г Херсонської
11. Монголо-татарська держава, що існувала протягом XIII–XV ст. на території Середньої Азії та Східної Європи, мала назву:
А Монголія
Б Туреччина
В Золота Орда
Г Татарстан
12. Позначте назву князівства, що межувало зі Смоленським князівством:
А Переяславське
Б Чернігівське
В Київське
Г Волинське
13. Який князь учинив погром Києва у 1169 р.?
А Данило Галицький
Б Роман Мстиславович
В Андрій Боголюбський
Г Юрій Долгорукий
14. Щодо якого галицького князя вперше було вжито слово «самодержець»?
А Ярослав Осмомисл
Б Роман Мстиславович
В Ізяслав Мстиславович
Г Данило Галицький
15. Хто з галицько-волинських правителів заснував місто Львів?
А Данило Галицький
Б Лев Данилович
В Юрій I Львович
Г Юрій II Болеслав
16. Про кого з князів літописець писав: «Книжник великий і філософ, якого не було перед цим у цілій землі і по ньому не буде»?
А Роман Мстиславович
Б Василько Романович
В Володимир Василькович
Г Данило Галицький
17. Влада в Галицько-Волинській державі у XIII ст. обмежувалася:
А Великим князем Київським

Б Папою Римським

В Галицьким митрополитом

Г монгольським

18. Позначте факт, що стосується життя й діяльності князя Романа Мстиславовича:

А прийняв королівську корону від Папи Римського

Б заснував місто Львів

В об'єднав Галичину і Волинь під владою одного правителя

Г розбив хрестоносців у битві під Дорогичином

19. Позначте факт, що стосується життя й діяльності Данила Галицького:

А розбив половців і оволодів м. Києвом

Б загинув у Польщі

В здійснив візит до Золотої Орди

Г перебував при владі у 1199–1205 рр.

20. За переказом, руських князів – учасників битви на річці Калка – було:

А відправлено на Русь у кайданах

Б покладено під дошки, на яких переможці справляли бенкет

В відпущено на волю

Г осліплено

21. Позначте одну з причин роздробленості Київської Русі:

А занепад ремесла й торгівлі

Б зменшення кількості вотчин

В маленька територія Київської Русі

Г зміцнення вотчинного землеволодіння

22. У битві на р. Калка руські дружини виступили проти монголо-татар тому, що:

А ті були іншої віри та мали інші звичаї

Б монголо-татари напали на руські землі

В їх запросили половці, на яких напали монголо-татари

Г вирішили скористатися нагодою приєднати до себе половецькі землі

23. Руські князі зазнали поразки у битві на р. Калка здебільшого через:

А неузгодженість дій між собою

Б зраду половців

В недостатню оснащеність війська

Г значну чисельну перевагу противника

24. Данило Галицький 1253 р. погодився отримати з рук Папи Римського Інокентія IV королівську корону задля того, щоб:

- А** мати підтримку в боротьбі з монголо-татарами
- Б** мати підтримку в боротьбі з Польщею та Угорщиною
- В** довічно закріпити за своїми нащадками право на правління в Галичині та Волині
- Г** задовольнити власне честолюбство

Рівень III. Встановіть відповідність

25. Співвіднесіть поняття з їхніми визначеннями:

1 орда	А грамота монгольського хана на князювання
2 ярлик	Б данина хану Золотої Орди
3 сарай	В столиця Золотої Орди
4 ясак	Г військо монголо-татар
	Д полонені

26. Співвіднесіть дати з подіями:

1 1199 р.	А об'єднання Галицького та Волинського князівств
2 1223 р.	Б битва на р. Калці
3 1237 р.	В початок походу хана Батия на Русь
4 1340 р.	Г розпад Галицько-Волинської держави
	Д утвердження Данила Романовича в Галичині

27. Співвіднесіть імена князів з місцем їхнього правління:

1 Ярослав Мудрий	А Галицько-Волинська держава
2 Володимир Глібович	Б Київська Русь
3 Данило Галицький	В Галицьке князівство
4 Ярослав Осмомисл	Г Переяславське князівство
	Д Чернігово-Сіверське князівство

28. Установіть відповідність між подіями та їх наслідками:

А прихід Романа Мстиславича до влади в Галичині	1 утворення Галицько-Волинської держави
Б Любецький з'їзд князів	2 загибель киян у Десятинній церкві
В вторгнення монголо-татар до Києва	3 остаточний розпад Галицько-Волинської держави
Г повстання київської бідноти	4 прихід до влади Володимира Мономаха
	5 перетворення Київської Русі на федеративну монархію

29. Установіть відповідність, утворивши логічні пари.

1 укладання союзу руських князів з половцями	А зміцнення становища Данила Романовича як правителя Галичини
2 перемога під Ярославом	Б міжусобиці між синами Ярослава Мудрого
3 битва на р. Альта	В конфлікт між Київською Руссю та монголо-татарами
4 смерть Юрія II Болеслава	Г народний виступ у Києві 1113 р.
	Д розпад Галицько-Волинської держави

***Рівень III.** Встановіть правильну хронологічну послідовність*

30. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- А** Любецький з'їзд князів
- Б** оборона Києва від монгольського війська
- В** битва на р. Калці
- Г** створення Галицько-Волинської держави

31. Установіть послідовність правління князів:

- А** Роман Мстиславович
- Б** Юрій II Болеслав
- В** Данило Галицький
- Г** Лев Данилович

32. Розташуйте у хронологічній послідовності історичні події:

- А** утворення Дулібського племінного союзу
- Б** утворення Антського племінного союзу
- В** утворення Галицько-Волинської держави
- Г** утворення Київської Русі

***Рівень IV.** Завдання відкритої форми з короткою відповіддю*

33. Феодальне землеволодіння, яке передавалось у спадщину від батька до сина.

Назвіть термін.

З яким періодом в історії України пов'язаний цей термін?

За панування якої держави було започатковано?

34. Дайте відповіді на запитання.

У якому столітті розпалася Галицько-Волинська держава?

За якого князя?

До складу яких держав увійшла територія Галицько-Волинського князівства?

35. «Сей же... був князем добрим, хоробрим і мудрим, який спорудив городи многі, і церкви поставив, і оздобив їх різноманітними прикрасами, і братолюбством він світився був із братом своїм Васильком».

Про кого з князів ідеться в літописі?

Коли він правив?

У якій країні?

***Рівень V.** Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю*

36. Визначте причини поразки русичів у боротьбі з монголами.

37. Складіть історичний портрет Данила Галицького за планом:

Внутрішньо- та зовнішньополітична діяльність князя.

Значення його діяльності.

38. На відміну від галицької, волинська історія II пол. XII ст. виглядає зовсім невиразною. У ній ми не зустрічаємо ні шаленої боротьби за владу, ні суперництва з Києвом, ні взаємин з Візантією, ні, тим паче, причетності до хрестового походу. Як ви вважаєте чим була спричинена відсутність у Волинському князівстві бурхливого політичного життя?

39. Наскільки процес політичної роздробленості був закономірним для середньовічного суспільства?

Тестове завдання 4

ПОЛІТИЧНИЙ УСТРІЙ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ, КУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК КИЇВСЬКОЇ РУСИ ТА ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОГО КНЯЗІВСТВА

***Рівень I.** Виберіть одну правильну відповідь*

1. Категорія людей у Київській державі XI–XIII ст., що втратили зв'язок зі своєю соціальною верствою:

A ізгої

B челядь

B холопи

Г смерди

2. Живописне, мозаїчне або рельєфне зображення Ісуса Христа, Богородиці, святих і подій Святого Письма – це:

А фреска

Б мініатюра

В ікона

Г картина

3. Категорія напіввільних селян у Київській державі в XI–XIII ст., які брали у феодала позику і за це мусили виконувати феодалські повинності, – це:

А холопи

Б рядовичі

В ізгої

Г купці

4. Селяни, які проживали у князівських володіннях, сплачували чинш, могли виконувати військові повинності:

А рядовичі

Б смерди

В дружинники

Г челядь

5. У якому столітті була написана «Повість минулих літ»?

А X ст.

Б XII ст.

В XIII ст.

Г XI ст.

6. Якого року відбулося Володимирове хрещення Київської Русі?

А 860 р.

Б 957 р.

В 988 р.

Г 1015 р.

7. У якому столітті вперше з'явився у літописах термін «Україна»?

А X ст.

Б V ст.

В XII ст.

Г XI ст.

8. У якому столітті було зведено Софійський собор у Києві?

А V ст.

Б VII ст.

В X ст.

Г XI ст.

9. Позначте князівство, яке стало спадкоємцем Київської Русі і головним політичним центром майбутньої України в XIII–XIV ст.?

А Чернігово-Сіверське

Б Галицько-Волинське

В Переяславське

Г Київське

10. Позначте союзи племен, які були безпосередніми предками українців:

А радимичі, в'ятичі

Б словени, східні кривичі

В поляни, древляни

Г полочани, дреговичі

11. Другим за розмірами після Київського було:

А Галицьке князівство

Б Переяславське князівство

В Чернігівське князівство

Г Волинське князівство

12. У XII ст. з Чернігівського князівства виділилося:

А Новгород-Сіверське

Б Переяславське

В Волинське

Г Київське

13. Позначте ім'я князя, за часів якого було збудовано Десятинну церкву в Києві:

А Володимир Великий

Б Ярослав Мудрий

В Володимир Мономах

Г Святослав

14. Хто був автором «Повчання дітям»?

А Ярослав Мудрий

Б Іларіон

В Володимир Мономах

Г Нестор

15. Позначте ім'я князя, за якого було завершено будівництво Софійського собору в Києві:

А Ярослав Мудрий

Б Данило Галицький

В Володимир Великий

Г Володимир Мономах

16. Укладачем «Повісті минулих літ» був:
- А Нестор
  - Б Агапіт
  - В Іларіон
  - Г Алпій
17. Вживання у літописі слова «Україна» пов'язане з ім'ям князя:
- А Рюрика Ростиславича Київського
  - Б Ігоря Святославича Новгород-Сіверського
  - В Ярослава Осмомисла Галицького
  - Г Володимира Глібовича Переяславського
18. Позначте назву історичної пам'ятки, яка належить до XI ст.:
- А «Повчання дітям» Володимира Мономаха
  - Б «Слово о полку Ігоревім»
  - В «Київський літопис»
  - Г «Ізборники» Святослава
19. Позначте товар, який ввозився на територію Київської Русі:
- А хутро
  - Б золото
  - В мед
  - Г віск
20. Початок формування Української народності припадає на часи:
- А Київської Русі
  - Б Галицько-Волинської держави
  - В появи людини на території сучасної України
  - Г утворення слов'янських племінних союзів
21. Прийняття християнства на Русі безпосередньо сприяло:
- А розвитку храмового будівництва, культури, мистецтва
  - Б збагаченню населення
  - В розвитку ремесел
  - Г соціально-економічному розшаруванню населення
22. Основною формою власності в Київській Русі була власність на:
- А худобу
  - Б землю
  - В будівлі
  - Г золото
23. Виділіть ознаку, яка вказувала на те, що Київська Русь у IX ст. була ранньофеодальною державою:
- А великі розміри держави
  - Б феодальна роздробленість

- В** значний вплив Православної церкви на державну політику
Г скликання народного ополчення для захисту кордонів
24. Визначте одну з причин прийняття християнства на Русі:
А захист від кочовиків
Б обмеження влади князя
В зменшення території країни
Г традиційно тісні відносини з Візантією

Рівень II. Встановіть відповідність

- 25.** Співвіднесіть поняття з їхніми визначеннями:
1 чернь	А селяни-общинники, що сплачували данину князю
2 смерди	Б за користування землею, та виконували військові
3 закупи	В повинності
4 холопи	Г боржники, що потрапили у кабалу та відпрацьовували борг у господарстві кредитора
	Д залежні люди, позбавлені власності й свободи
	Е міська біднота, що наймалася на найтяжчі та найбрудніші види роботи
	Ж міські торгівці та провідні ремісники
- 26.** Співвіднесіть дати з подіями:
1 1097 р.	А Володимирове хрещення Русі
2 1187 р.	Б з'їзд князів у Любечі
3 988 р.	В уперше вжито термін «Україна»
4 1051 р.	Г призначення київським митрополитом Іларіона
	Д повстання киян.
- 27.** Співвіднесіть назви архітектурних пам'яток з назвами міст, де вони розташовувалися:
1 Київ	А Спасо-Преображенський (Спаський) собор
2 Чернігів	Б Церква Андрія Стратилата
3 Переяслав	В Золоті ворота
4 Володимир-Волинський	Г Успенський собор
	Д церква святого Пантелеймона
- 28.** Встановіть відповідність творів з іменами їх авторів:
1 Нестор	А «Слово про закон і благодать»
2 Іларіон	Б «Повчання дітям»
3 Володимир Мономах	В «Повість минулих літ»
4 невідомий автор	Г «Слово о полку Ігоревім»
	Д «Руська Правда»

29. Встановіть відповідність між причиною та наслідком, утворивши логічні пари:

А розвиток господарства	1 «революція у виробництві заліза»
Б вигідне географічне розташування	2 соціально-економічне розшарування населення
В винайдення домниці	3 розвиток мови
Г виникнення алфавіту	4 розвиток торгівлі
	5 прийняття християнства

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

30. Встановіть хронологічну послідовність виникнення міст:

- А Львів
- Б Холм
- В Київ
- Г Чернігів

31. Встановіть послідовність правління галицько-волинських князів:

- А Роман Мстиславович
- Б Лев Данилович
- В Данило Романович
- Г Андрій та Лев Юрійовичі

32. Розташуйте у порядку зростання соціального статусу членів суспільства Київської Русі:

- А холоп
- Б смерд
- В рядович
- Г боярин

Рівень IV. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю

33. Спільнота людей, яка формується в процесі злиття різних племен і якій притаманні спільні територія, мова, культура.

Запишіть цей термін.

З якими явищами та процесами в історії України він пов'язаний?

Коли вони відбувалися?

34. Дайте відповіді на питання.

За часів правління якого князя у Київській Русі з'явилися перші гроші?

Які були основні причини їх виникнення?

35. «Київ був дуже багатий на іноземні товари, бо нема шляху більш звичного, як давня, давно прокладена і добре відома дорога... Цією дорогою часто йдуть іноземні купці; вони створюють загони, іноді тисячу осіб, які називають караванами, і супроводять обози, що складаються з численних навантажених возів і нав'ючених верблюдів. Раніше такі каравани платили значне мито...»

Назвіть галузь господарства, про яку йдеться в наведеному уривку.

Про який період йдеться?

Які ще галузі господарства розвивались у цей час?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

36. Поясніть походження української національної символіки.

37. Складіть план розповіді «Розвиток господарства в Київській Русі та Галицько-Волинській державі».

38. Чи можна сказати, що Київська Русь та Галицько-Волинська держава мали однаковий соціально-економічний лад? Якщо так, то який?

39. Орест Субтельний зазначав, що існує дві інтерпретації економічної теорії Київської Русі – «сільськогосподарська» та «торговельна». Прибічники першої вважають, що провідною галуззю економіки Київської Русі було сільське господарство, прихильники другої – що провідна роль належала торгівлі. Яку з теорій підтримуєте ви й чому?

Тестове завдання 5

СТАРОДАВНЯ ТА СЕРЕДНЬОВІЧНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Варіант I

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Що таке «культурний шар»?

А група споріднених археологічних пам'яток, поширених на певній території в межах певного історичного часу

Б система археологічної періодизації культурно-історичного розвитку, що складається з трьох віків – кам'яного, бронзового та залізного

В сукупність успадкованих сучасниками від попередніх поколінь культурних цінностей – пам'яток архітектури, мистецтва та історії

Г шар ґрунту, у якому під час археологічних розкопок виявлено сліди життєдіяльності людини

2. Найдавніша пам'ятка про перебування первісної людини на сучасних українських теренах знайдена:

А у с. Мізин на Чернігівщині

Б у м. Амвросіївка на Донбасі

В поблизу с. Терпіння Запорізької обл.

Г у с. Королеве на Закарпатті

3. Ямна культура є археологічною культурою такої доби стародавньої історії:

А мезоліту

Б енеоліту

В пізнього палеоліту

Г неоліту

4. Пектораль із кургану Товста Могила на Дніпропетровщині є пам'яткою про перебування на сучасних українських теренах таких племен:

А кіммерійці

Б сармати

В готи

Г скіфи

5. Столицею Боспорського царства стало таке місто:

А Херсонес Таврійський

Б Ольвія

В Пантікапей

Г Тіра

6. Позначте назву слов'янського племінного союзу, на території якого виник Київ:

А волиняни

Б сіверяни

В поляни

Г деревляни

7. Частина племені, що гуртувалася навколо князя та основним заняттям якої була служба у війську, звалася:

А дружина

Б челядь

В віче

Г боярська рада

8. Найпершим з Київських князів, що прийняв християнство, став:

А княгиня Ольга

Б Аскольд

В Святослав

Г Володимир Великий

9. Перший похід князя Ігоря на Візантію стався:

А 882 р.

Б 911 р.

В 912 р.

Г 941 р.

10. У битві з яким племенем загинув князь Святослав Ігоревич, повертаючись із походу проти Візантії?

А хозари

Б половці

В печеніги

Г авари

11. Перші руські монети став карбувати такий правитель Київської Русі:

А Володимир Великий

Б Ігор

В Ольга

Г Олег

12. Яка пам'ятка давньоруської літератури містить такі настанови:

«Паче всього – убогих не забувайте, годуйте і подавайте сироті... не давайте сильним погубити людину... гордості не майте в серці і в умі. Старих шануй, як отця, а молодих – як брата. Лжі березися... А се вам основа всього: страх Божий майте вище над усе...»?

А «Слово о полку Ігоревім»

Б «Руська правда»

В «Слово про закон і благодать» митрополита Іларіона

Г «Повчання дітям» Володимира Мономаха

13. У другій половині XI – на початку XIII ст. Київська Русь зазнала навали таких кочових племен:

А волзьких болгар

Б монголо-татар

В половців

Г печенігів

- 14.** Досягненнями правління Володимира Мономаха у Києві були:
- 1.** Відновлення авторитету Великого князя Київського та посилення єдності Русі
  - 2.** Остаточна перемога над половцями
  - 3.** Доповнення «Руської правди» «Уставом»
  - 4.** Ліквідація вотчинного землеволодіння
- А** 1, 2
Б 1, 3
В 2, 3
Г 2, 4
- 15.** Сутністю роздробленості Київської Русі було:
- А** зміцнення самостійності удільних князівств у внутрішній та певною мірою у зовнішній політиці, зростання кількості князівських уділів
Б посилення політичної ролі Київського князівства
В абсолютний розпад політичної та правової єдності руських земель
Г розпад єдності Православної Церкви в Київській Русі
- 16.** До здобутків правління князя Ярослава Осмомисла в Галичині у XII ст. відноситься:
- А** об'єднання Галицької та Волинської земель в єдину державу
Б розширення кордонів Галицького князівства до гирла Дністра
В об'єднання розрізнених уділів Галичини та перенесення резиденції до м. Галич
Г подолання надмірного впливу бояр на політику князя
- 17.** Першим із правителів Галицько-Волинської держави королівську корону отримав:
- А** Роман Мстиславич
Б Данило Галицький
В Лев I Данилович
Г Юрій I Львович
- 18.** Київ був узятий ханом Батиєм:
- А** у 1223 р.
Б у 1239 р.
В у 1240 р.
Г у 1245 р.
- 19.** Місто Львів було засноване за правління такого князя:
- А** Романа Мстиславича
Б Данила Галицького

В Лева І Даниловича
Г Юрія І Львовича

Рівень II. Встановіть відповідність

20. Встановіть відповідність між назвою давньогрецьких міст Північного Причорномор'я та місцем їх розташування на території сучасної України:

1 Херсонес Таврійський	А територія сучасного Білгород-Дністровського
2 Ольвія	Б територія сучасної Євпаторії, вздовж Каламитської затоки Чорного моря
3 Кекінітида	В на Керченському півострові
4 Пантікапей	Г на правому березі Буго-Дністровського лиману (біля с. Парутине Миколаївської обл.)
	Д в околицях сучасного Севастополя

21. Встановіть відповідність між іменами київських князів і датами їх правління:

1 Олег	А 980–1015 рр.
2 Ігор	Б 912–945 рр.
3 Володимир Великий	В 964–972 рр.
4 Ярослав Мудрий	Г 882–912 рр.
	Д 1019–1054 рр.

22. Встановіть відповідність між роками та подіями давньоруської історії:

1 912 р.	А утвердження Ярослава Мудрого як єдиновладного правителя Київської Русі
2 957 р.	Б битва руських князів з половцями на р. Альта
3 1036 р.	В хрещення княгині Ольги
4 1068 р.	Г Любецький з'їзд князів
	Д початок самостійного правління Ігоря в Києві

23. Встановіть відповідність між іменами правителів Галицько-Волинської держави та датами їх правління:

1 Роман Мстиславич	А 1199–1205 рр.
2 Данило Галицький	Б 1269–1301 рр.

3 Лев I Данилович

В 1301–1308 рр.

4 Юрій I Львович

Г 1308–1323 рр.

Д 1238–1264 рр.

24. Встановіть відповідність між роками та подіями історії Галицько-Волинської держави:

1 1199 р.

А заснування міста Львова

2 1253 р.

Б заснування Галицької православної митрополії

3 1303 р.

В об'єднання Галицького і

Волинського князівств під владою одного правителя

4 1325 р.

Г прихід до влади Юрія II Болеслава

Д коронація Данила Галицького в

м. Дорогичин

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

25. Встановіть хронологічну послідовність зміни періодів стародавньої історії:

А неоліт

Б бронзова доба

В енеоліт

Г мезоліт

26. Встановіть хронологічну послідовність приходу кочових племен на територію України в давній період історії:

А гуни

Б сармати

В готи

Г скіфи

27. Встановіть хронологічну послідовність подій історії Київської Русі доби Ярослава Мудрого:

А похід Ярослава Мудрого у Червенські землі

Б похід сина Ярослава Володимира на Візантію

В перетворення Ярослава Мудрого на єдиновладного володаря Київської Русі

Г поставлення київським митрополитом першого русича Іларіона

28. Встановіть хронологічну послідовність подій історії Галицько-Волинської держави:

А перемога Данила Галицького над боярською опозицією під Ярославом

- Б** приєднання Закарпаття до Галицько-Волинської держави
- В** загибель князя Романа Мстиславича
- Г** коронація Данили Галицького

Рівень IV. Виберіть три правильні відповіді

29. Які з даних тверджень характеризують суспільство давньо-грецьких міст-колоній на території України?

- 1** були рабовласницькими суспільствами
- 2** були кочовими суспільствами
- 3** найвищу владу мали народні збори
- 4** вивозили металеві вироби, прикраси, посуд
- 5** були християнськими суспільствами
- 6** карбували власну монету
- 7** зберігали родоплемінний устрій

30. Які з даних тверджень стосуються опису побуту давніх слов'ян?

- 1** поселення розташовувалися групами на близькій відстані одне від одного на південних схилах річок
- 2** померлих одноплемінців здебільшого спалювали
- 3** кожне поселення поділялося на місто та сільськогосподарську округу – хору
- 4** купували в інших народів мед, віск, зерно, металеві вироби
- 5** житлом слугували напівземлянки або землянки з плетеними чи складеними зі зрубаних стовбурів стінами і вогнищем, згодом – з кам'яною піччю
- 6** керамічні вироби ліпили за допомогою гончарного круга
- 7** були рабовласницькими суспільствами

31. Які події припадають на часи князювання Володимира Великого?

- 1** перемога над Хозарським каганатом
- 2** хрещення Русі
- 3** поразка від половців на р. Альта
- 4** перетворення Київської Русі на феодальну державу – зміцнення влади київського князя
- 5** заснування Десятинної церкви
- 6** видання «Ізборників»
- 7** заснування м. Києва

Тестове завдання 6
СТАРОДАВНЯ ТА СЕРЕДНЬОВІЧНА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ
Варіант II

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Що таке «історичні джерела»?

А носії історичної інформації, що виникли як продукт розвитку природи й культури та відображають той чи інший бік людської діяльності

Б сукупність успадкованих сучасниками від попередніх поколінь культурних цінностей – пам'яток архітектури, мистецтва та історії

В усі матеріальні свідчення діяльності людини

Г шари ґрунту, у яких виявлено сліди життєдіяльності людини

2. Мізинська стоянка на Чернігівщині відноситься до такої доби стародавньої історії:

А ранній палеоліт

Б середній палеоліт

В пізній палеоліт

Г мезоліт

3. Трипільська культура є археологічною культурою такої доби стародавньої історії:

А мезоліту

Б неоліту

В енеоліту

Г бронзового віку

4. Утворити на теренах сучасної України державу вдалося таким кочовим племенам:

А трипільцям

Б скіфам

В гуннам

Г галлам

5. Найпершим давньогрецьким поселенням на теренах сучасної України було:

А Борисфеніда

Б Пантікапей

В Керкінітида

Г Тіра

6. Важливою пам'яткою про перебування слов'янського міжпле-
мінного центру на теренах сучасної України V–VII ст. була:

- А Зимнівське городище
- Б стоянка біля с. Королеве
- В могили-кургани
- Г акрополі

7. Верховний орган племінного самоуправління слов'ян:

- А дружина
- Б віче
- В союз племен
- Г городище

8. Один з походів князя Олега на Візантію відбувся:

- А у 860 р.
- Б у 882 р.
- В у 911 р.
- Г у 941 р.

9. Хозарський каганат було переможено внаслідок походів київ-
ського князя:

- А Аскольда
- Б Олега
- В Ігоря
- Г Святослава

10. Християнство як державна релігія у Київській Русі було
впроваджено за часів правління:

- А Аскольда
- Б Ольги
- В Володимира Великого
- Г Ярослава Мудрого

11. Писаний збірник руських законів «Руська правда» започаткований:

- А Володимиром Великим
- Б Ярославом Мудрим
- В Ізяславом Ярославичем
- Г Володимиром Мономахом

12. У якому столітті відбулася подія, описана в уривку з істо-
ричного джерела?

*«І спорудив він церкву святої Софії в Києві. І прикрасив її іконами
многоцінними, і золотом, і сріблом, і начинням церковним. У ній же
співи воздають богові...»*

- А у X ст.
- Б у XI ст.

В у XII ст.

Г у XIII ст.

13. З'їзд князів у Любечі 1097 р. ухвалив таке рішення:

А встановив вотчинне спадкове землеволодіння

Б ухвалив доповнення до «Правди Ярослава» – «Правду Ярославичів»

В ухвалив «Устав Мономаха»

Г ухвалив рішення про спільні дії руських князів проти монголо-татар

14. Характерною рисою правління синів Ярослава Мудрого було:

А розпад єдиної держави та перетворення удільних князів на васалів іноземних правителів

Б економічний та культурний занепад країни, руйнація всіх усталених внутрішньополітичних та династичних традицій

В посилення одноосібної влади Великого князя Київського

Г міжусобна боротьба за київський великокнязівський престол між найвпливовішими князями

15. Головна причина роздробленості Київської Русі:

А напади половців

Б зміцнення вотчинної форми великого феодального землеволодіння

В навала монголів

Г наявність чіткого і незмінного механізму успадкування великокнязівської влади

16. До здобутків князя Романа Мстиславича відноситься:

А об'єднання Галицького і Волинського князівств під владою одного правителя

Б розширення кордонів Галицького князівства до гирла Дністра

В об'єднання розрізнених уділів Галичини під владою одного князя

Г здобуття титулу «Короля Русі»

17. Галицьку православну митрополію було створено за часів правління:

А Ярослава Осмомисла

Б Романа Мстиславича

В Данила Галицького

Г Юрія І Львовича

18. Перший похід монголо-татар на руські землі відбувся:

А у 1223 р.

Б у 1237 р.

В у 1240 р.

Г у 1246 р.

19. Володимир-Волинський став столицею Галицько-Волинської держави за часів правління такого князя:

- А Романа Мстиславича
- Б Данила Галицького
- В Лева I Даниловича
- Г Юрія I Львовича

Рівень II. Встановіть відповідність

20. Встановіть відповідність між назвою давньогрецьких міст Північного Причорномор'я та місцем їх розташування на території сучасної України:

1 Ольвія	А територія сучасного Білгород-Дністровського
2 Херсонес Таврійський	Б територія сучасної Євпаторії, вздовж
3 Пантікапей	Каламитської затоки Чорного моря
4 Тіра	В на Керченському півострові
	Г на правому березі Буго-Дністровського лиману (біля с. Парутине Миколаївської обл.)
	Д в околицях сучасного Севастополя

21. Встановіть відповідність між іменами київських князів і датами їх правління:

1 Ігор	А 980–1015 рр.
2 Ольга	Б 912–945 рр.
3 Святослав	В 964–972 рр.
4 Володимир Великий	Г 882–912 рр.
	Д 945–964 рр.

22. Встановіть відповідність між роками та подіями історії Київської Русі:

1 882 р.	А початок побудови Десятинної церкви
2 989 р.	Б поставлення митрополитом
3 1051 р.	Київським русича Іларіона
4 1072 р.	В ухвалення «Правди Ярославичів»
	Г початок правління Олега в Києві
	Д початок побудови Софійського собору

23. Встановіть відповідність між іменами правителів Галицько-Волинської держави та датами їх правління:

1 Андрій та Лев II Юрійовичі	А 1325–1340 рр. Б 1308–1323 рр.
2 Юрій II Болеслав	В 1301–1308 рр.
3 Лев I Данилович	Г 1264–1301 рр.
4 Юрій I Львович	Д 1199–1205 рр.

24. Встановіть відповідність між роками та подіями історії Галицько-Волинської держави:

1 1205 р.	А перемога Данила Галицького під м. Ярославом над боярською опозицією
2 1245 р.	Б прихід до влади Юрія I Львовича
3 1301 р.	В смерть Юрія II Болеслава
4 1340 р.	Г загибель князя Романа Мстиславича
	Д заснування міста Львова

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

25. Розташуйте в хронологічній послідовності виникнення поселень первісних людей на теренах сучасної України:

- А мізинська стоянка на Чернігівщині
- Б Киїк-Коба в Криму
- В Кам'яна Могила у Запорізькій області
- Г стоянка біля с. Королеве на Закарпатті

26. Встановіть хронологічну послідовність подій з історії давньо-слов'янських племен:

- А перебування слов'ян у залежності від гунів
- Б протистояння слов'ян з Візантією та їх масове переселення на Балкани
- В перебування слов'ян під владою готів
- Г протистояння слов'ян з аварами

27. Встановіть хронологічну послідовність подій історії Київської Русі:

- А впровадження язичницького пантеону
- Б встановлення влади Ярослава Мудрого в Києві
- В похід князя Святослава Ігоревича проти Хозарського каганату
- Г впровадження християнства як державної релігії

28. Встановіть хронологічну послідовність подій історії Галицько-Волинської держави:

- А відновлення влади Данила Галицького на Волині
- Б приєднання Закарпаття до Галицько-Волинської держави

В загибель князя Романа Мстиславича
Г заснування міста Львова

***Рівень IV.** Виберіть три правильні відповіді*

29. Які з даних тверджень характеризують спосіб життя трипільців?

- 1** створили розвинуту державну організацію
- 2** методом оброблення землі було перелогове рільництво
- 3** основним знаряддям праці було ручне кам'яне рубило
- 4** мешкали у великих поселеннях – протомістах
- 5** були кочовими скотарями
- 6** ареалом розселення були Приазов'я та Крим
- 7** мали розвинуте гончарство

30. Які з цих подій відбулися у Київській Русі за часів правління Ярослава Мудрого?

- 1** започатковано збірку законів «Руська правда»
- 2** відбулася спроба реформи язичницької релігії
- 3** розпочалася доба протистояння з половцями
- 4** вперше Київським православним митрополитом було поставлено русича Іларіона
- 5** відбувся розгром Хозарського каганату
- 6** відбувся остаточний розгром печенігів
- 7** відбулося закріплення вотчинного землеволодіння

31. Які з наведених нижче подій стосуються історії Галицько-Волинської держави?

- 1** перенесення столиці Галицької землі у м. Галич
- 2** заснування міст Львова та Холма
- 3** схвалення «Уставу» Володимира Мономаха
- 4** створення Галицько-Волинського літопису
- 5** впровадження інституту баскаків
- 6** перше вживання слова «Україна» в літописі
- 7** прийняття правителями королівського титулу

Тема 2

НОВА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Тестове завдання 7

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ ВЕЛИКОГО КНЯЗІВСТВА ЛИТОВСЬКОГО ТА ІНШИХ ДЕРЖАВ (У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XIV – СЕРЕДИНІ XVI СТ.)

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Суспільний стан, до якого належали лицарі, основним заняттям яких була військова служба, за що вони отримували землю й різні пільги, називають:

А дружина

Б рядовичі

В шляхта

Г яничари

2. З'їзд шляхти називається:

А унія

Б сейм

В віче

Г улус

3. Відробіткова форма феодалних повинностей селян, закріплена законом, – це:

А полюддя

Б колонізація

В кріпацтво

Г панщина

4. Позначте рік, коли Галицько-Волинське князівство фактично припинило існування як єдина держава:

А 1325 р.

Б 1340 р.

В 1349 р.

Г 1370 р.

5. Вкажіть рік заснування Кримського ханства:

А 1362 р.

Б 1399 р.

В 1410 р.

Г 1449 р.

6. Позначте рік підписання Кревської унії:

А 1380 р.

Б 1385 р.

В 1413 р.

Г 1569 р.

7. Позначте, які країни уклали Кревську унію:

А Королівство Польща й Королівство Угорщина

Б Велике князівство Литовське і Ганзейський союз

В Королівство Польща й Велике князівство Литовське

Г Велике князівство Литовське та Королівство Чехія

8. До складу якої країни наприкінці XV ст. входило Закарпаття?

А Королівства Угорщини

Б Великого князівства Литовського

В Королівства Польщі

Г Османської імперії

9. До складу якої країни наприкінці XV ст. входили Київщина та Волинь?

А Королівства Польщі

Б Великого князівства Литовського

В Королівства Угорщини

Г Московії

10. Яке із зазначених нижче міст першим отримало Магдебурзьке право:

А Острог

Б Київ

В Львів

Г Сянок

11. Людина, яка була доктором медицини і філософії, професором астрономії, ректором Болонського університету в 1481–1482 рр., – це:

А Юрій Дрогобич

Б Швайтпольт Фіоль

В Михайло Глинський

Г Павло Русин

12. Який князь очолив процес об'єднання литовських племен та встановив династичний зв'язок з Данилом Галицьким?

- А** Вітовт
- Б** Міндовг
- В** Гедимін
- Г** Любарт

13. Позначте ім'я литовського князя, який іменував себе «З божої ласки князь київський»:

- А** Ольгерд Гедимінович
- Б** Володимир Ольгердович
- В** Ягайло Ольгердович
- Г** Вітовт Кейстутович

14. Із наведеного переліку виберіть те положення, що характеризує політику Польщі на українських землях наприкінці XIV – на поч. XV ст.:

- А** введення нової назви Галичини – Младопольща
- Б** надання пільг галицьким боярам
- В** цілковита заборона української мови
- Г** надання низці міст Магдебурзького права

15. Визначте ті положення, що характеризують політику князів Великого князівства Литовського в українських землях:

- А** звільнення від сплати данини
- Б** визнання руської мови як офіційної
- В** заборона місцевій знаті обіймати керівні посади
- Г** переслідування православних вірних

16. Доповніть речення. Кревська унія передбачала:

- А** утворення тимчасового військового союзу Польщі та Литви
- Б** оголошення православ'я державною релігією в Польщі та Литві
- В** приєднання литовських, українських та білоруських земель до корони Польської
- Г** утворення держави Річ Посполита

17. Доповніть речення. Городельська унія передбачала:

- А** надання додаткових прав та привілеїв католикам у Великому князівстві Литовському
- Б** здобуття литовськими князями повної незалежності від короля Польщі
- В** прийняття литовським князем католицизму
- Г** запровадження в Литві польського адміністративного поділу

18. Набіги кримських татар на українські землі наприкінці XV ст. ставили за мету:

- А** захоплення в полон жителів та продаж їх у неволю
- Б** загарбання нових територій

В об'єднання кочових племен

Г насадження нової релігії

19. Позначте соціально-економічні процеси, що відбувались на українських землях у XIV–XV ст.:

А занепад торгівлі

Б збільшення панщини

В ліквідація Магдебурзького права в містах

Г зменшення привілеїв шляхти

20. Київський митрополит XV ст., прийнявши Ферраро-Флорентійську унію, отримав сан кардинала:

А Іона

Б Ісидор

В Григорій Болгаринович

Г Михайло Рогоза

21. Одним з наслідків Люблінської унії було:

А цілковита ліквідація автономії Великого князівства Литовського

Б розгром Тевтонського ордену

В підтвердження державної незалежності існування Великого князівства Литовського

Г підпорядкування Київщини, Волині, Поділля польському уряду

Рівень II. Встановіть відповідність

22. Співвіднесіть поняття з їхніми визначеннями:

1 сейм

А глава держави-князівства або

2 унія

окремого політичного об'єднання

3 князь

у слов'янських народів

4 оброк

Б з'їзд шляхти

В союз

Г різновид феодалних поборів у

натуральній формі

Д дрібний землевласник

23. Співвіднесіть назви українських земель із назвами держав, до яких вони входили наприкінці XV ст.:

1 Волинь, Київщина

А Велике князівство Литовське

2 Чернігово-Сіверщина

Б Московське князівство

3 Галичина

В Королівство Польща

4 Буковина

Г Османська імперія

Д Молдовське князівство

24. Встановіть відповідність між прізвищами осіб та їхніми характеристиками:

1 Ю. Дрогобич

2 Ш. Фіоль

3 Ф. Коріятович

4 М. Глинський

А нащадок литовського князя, під владою якого перебувало Закарпаття

Б перший український доктор медицини Болонського університету та його ректор

В князь, що підняв повстання проти Великого князівства Литовського

Г український першодрукар

Д засновник слова'но-греко-латинської школи в Острозі

25. Встановіть відповідність між подією та її наслідком, утворивши логічні пари:

1 Кревська унія

2 Городельська унія

3 Грюнвальдська битва

4 Люблінська унія

А утворення союзу між Королівством Польща й Великим князівством Литовським

Б об'єднання ВКЛ та Польського королівства в єдину державу

В посилення впливу католиків та польського королівства у ВКЛ

Г припинення експансії Тевтонського на схід

Д утворення Греко-Католицької церкви

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

26. Розташуйте події історії України в хронологічній послідовності:

А остаточна ліквідація Київського князівства

Б ліквідація самостійності Волинського князівства та його перетворення на провінцію, керовану урядником великого князя

В військове протистояння католицької та православної знаті у ВКЛ

Г прихід до влади князя Вітовта

27. Встановіть послідовність правління Великих князів Литовських:

А Ягайло

Б Свидригайло

В Ольгерд

Г Вітовт

Рівень IV. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю

28. Право міст на самоврядування.

Назвіть термін.

З яким періодом в історії України він пов'язаний?

З якими містами?

29. Усі українські землі опинилися під владою іноземних держав.

В якому столітті це відбулося?

Які держави відіграли роль загарбників?

Які основні причини цього явища?

30. «Був він самодержцем всієї Руської землі, ... кидався був на поганих, як той лев, ... і переходив землю їх, як той орел, а хоробрий був, як той тур, бо він ревно наслідував предка свого Мономаха».

Про кого з галицько-волинських князів ідеться в уривку?

Коли він правив?

Які основні досягнення його правління?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

31. Назвіть причини запровадження магдебурзького права.

32. Назвіть господарські досягнення в Україні у другій половині XIV – першій половині XVI ст.

33. У руських землях, що увійшли до складу Великого князівства Литовського, великий князь дотримувався принципу: «Старовини не рушити, новини не вводити». Як ви вважаєте, чи можливо було повною мірою втілити цей принцип?

34. Наскільки закономірним було загарбання українських земель сусідніми державами? Чи можна було їх об'єднати в єдину країну? За яких умов?

Тестове завдання 8

**ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ В УКРАЇНІ
В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVI – ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVII СТ.**

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Релігійні та культурно-просвітницькі організації українських міщан – це:

A братства

Б школи

В церкви

Г університети

2. Позначте рік, коли вперше в українських землях Біблію було надруковано східнослов'янською мовою:

А 1574 р.

Б 1578 р.

В 1579 р.

Г 1581 р.

3. Позначте рік, коли у Львові було надруковано «Буквар»:

А 1574 р.

Б 1575 р.

В 1576 р.

Г 1577 р.

4. Якого року при Львівському Успенському братстві було відкрито школу?

А 1580 р.

Б 1585 р.

В 1586 р.

Г 1587 р.

5. Якого року було відкрито Київську братську школу?

А 1610 р.

Б 1605 р.

В 1615 р.

Г 1620 р.

6. Як називались плавні у пониззі Дніпра, де жили й господарювали запорозькі козаки?

А Слобідська Україна;

Б Гетьманщина

В Великий Луг

Г Запорозька Січ

7. Історична територія, що охоплює нинішню Харківську та частину Сумської, Донецької, Луганської областей України, а також частини Воронежської, Курської і Белгородської областей Росії, – це:

А Лівобережжя

Б Правобережжя

В Волинь

Г Слобідська Україна

8. Позначте місто, яке стало резиденцією греко-католицького митрополита Іпатія Потія:

- А** Київ
- Б** Варшава
- В** Вільно
- Г** Рим

9. Хто з наведених нижче осіб уславився у сфері шкільництва та освіти?

- А** Д. Вишневецький
- Б** С. Наливайко
- В** Г. Смотрицький
- Г** С. Кішка

10. Позначте прізвище діяча, який 1620 р. очолив відновлену Київську митрополію:

- А** Захарія Копистенський
- Б** Йов Борецький
- В** Мелетій Смотрицький
- Г** Іван Вишенський

11. Позначте прізвище засновника Лаврської школи в Києві:

- А** Єлисей Плетенецький
- Б** Костянтин Острозький
- В** Йов Борецький
- Г** Петро Могила

12. Позначте прізвище автора полемічного твору «Послання до єпископів»:

- А** Йов Борецький
- Б** Іван Вишенський
- В** Мелетій Смотрицький
- Г** Захарія Копистенський

13. Яка з цих книг була надрукована Іваном Федоровим?

- А** Острозька Біблія
- Б** «Октоїх»
- В** «Требник» Петра Могили
- Г** «Часослов»

14. Про поширення ідей Реформації в українських землях наприкінці XVI – на початку XVII ст. свідчить:

- А** поширення протестантизму
- Б** поширення єзуїтських колегіумів
- В** поширення братського руху
- Г** поширення греко-католицизму

15. Релігійне та духовне життя в українських землях у першій половині XVII ст. характеризується:

А зрівнянням усіх конфесій у правах у Речі Посполитій

Б відновленням православної ієрархії після Берестейської унії

В припиненням міжконфесійної боротьби

Г утисками греко-католиків з боку королівської влади

16. Однією з функцій православних братств було:

А участь у роботі сейму

Б пошук підтримки православних у Речі Посполитій з боку Московії

В організація книгодрукування, заснування шкіл

Г суд над жителями міста, села від імені польського короля

17. Перша відома книга Священного Письма, видана староукраїнською мовою, – це:

А Острозька Біблія

Б Густинський літопис

В Пересопницьке Євангеліє

Г «Требник»

Рівень II. Встановіть відповідність

18. Співвіднесіть поняття з їхніми визначеннями:

1 інтермедія

А сукупність поглядів, в основі яких лежить думка, що людина – найвища цінність

2 гуманізм

Б мандрівний народний ляльковий театр

3 єзуїти

В весела побутова сценка в антракті релігійних драм

4 вертеп

Г католицький чернечий орден

покликаний боротися з Реформацією

Д жанр ліро-епічної поезії фантастичного, історико-героїчного чи соціально-побутового змісту з драматичним сюжетом

19. Співвіднесіть дати з подіями:

1 1581 р.

А Берестейська унія

2 1596 р.

Б об'єднання київських Лаврської та Братської шкіл у колегію

3 1615 р.

В видання Острозької Біблії

4 1632 р.

Г заснування Київської братської школи
Д укладання Пересопницького Євангелія

20. Співвіднесіть історичні пам'ятки архітектури з місцем їх знаходження:

1 Татарська брама	А Київ
2 Успенський собор Печерської Лаври	Б Львів
3 Архикатедральна базиліка Успіння Пресвятої Діви Марії, – «Катедра»	В Галич
4 замок Любарта	Г Луцьк
	Д Острог

21. Співвіднесіть ім'я історичного діяча з характеристикою його особистості:

1 І. Борецький	А засновник Острозької академії
2 І. Вишенський	Б відомий письменник-полеміст, афонський монах
3 В.-К. Острозький	В перший митрополит Київський по відновленні Православної ієрархії по Берестейській унії
4 І. Федоров	Г визначний український друкар московського походження
	Д автор поеми «Роксоланія»

22. Установіть відповідність між уніями та їх наслідками:

1 Городельська унія	А утворення держави Річ Посполита
2 Кревська унія	Б зрівняння прав католицької шляхти у Польщі та Литві
3 Люблінська унія	В створення на території України греко-католицької (уніатської) церкви
4 Берестейська унія	Г перетворення Польщі та Литви на союзні держави під зверхністю польського короля
	Д початок Визвольної війни українського народу під проводом Б. Хмельницького

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

23. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- А** Берестейська унія

Б затвердження статуту Успенського братства у Львові та визнання його ставропігії

В церковні реформи П. Могили

Г відновлення ієрархії Православної церкви в Україні

24. Розташуйте навчальні заклади в логічній послідовності (у міру їх виникнення):

А Замоїська академія

Б Острозька академія

В Львівська братська школа

Г Київська колегія

25. Розташуйте звання православних священнослужителів у висхідній послідовності:

А єпископ

Б ієрей

В дякон

Г патріарх

***Рівень IV.** Завдання відкритої форми з короткою відповіддю*

26. Про кого М. Костомаров писав:

«Новий архімандрит одразу ж виявив свою діяльність на користь монастиря, увів нагляд за священнослужителями в селах, де були лаврські мастки, малограмотних велів навчати, а впертих і свавільних піддавав покаранням; обновив церкву, не шкодував витрат...; підпорядкував Лаврі Пустинно-Миколаївський монастир, заснував Голосіївську пустинь; збудував власним коштом при лаврі богодільню для убогих?»

27. Про яку подію О. Субтельний писав:

«Те, що почалося як спроба об'єднати християнські церкви, закінчилося їхнім подальшим роздробленням, бо тепер замість двох існувало три церкви: католицька, православна та уніатська, або греко-католицька?»

***Рівень V.** Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю*

28. У чому полягає зв'язок між релігією та культурою України XVI ст.?

29. Поміркуйте, які події та історичні явища XIV–XVI ст. найбільше вплинули на розвиток культури на українських землях: входження до складу ВКЛ, Речі Посполитої, загальноєвропейські тенденції чи щось інше.

30. Поміркуйте, чи могла православна церква стати центром збереження українських духовних традицій у XIV–XV ст. Якщо так, то за яких умов?

Тестове завдання 9

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ПІД ВЛАДОЮ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ. АКТИВІЗАЦІЯ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Багатогалузеве феодальне господарство, що ґрунтувалося на кріпацькій праці, його продукція вивозилася на продаж:

А фільварок

Б панщина

В вотчина

Г громада

2. Козацький табір, де перебували центральні органи управління в Запорозькій Січі:

А кіш

Б полк

В курінь

Г паланка

3. Атрибут військової та цивільної влади у Запорозькій Січі та Гетьманщині:

А курінь

Б отаман

В рада

Г клейнод

4. Позначте рік укладення Люблінської унії:

А 1513 р.

Б 1549 р.

В 1569 р.

Г 1586 р.

5. Позначте рік укладення Берестейської унії:

А 1513 р.

Б 1569 р.

В 1586 р.

Г 1596 р.

6. Перша офіційна письмова згадка про українських козаків датується:
- А 1492 р.
  - Б 1537 р.
  - В 1572 р.
  - Г 1578 р.
7. Заснування Запорозької Січі на Хортиці відбулося:
- А у 1530-х рр.
  - Б у 1550-х рр.
  - В у 1560-х рр.
  - Г у 1570-х рр.
8. Внаслідок укладання Люблінської унії Київщина, Поділля та Волинь опинилися у складі:
- А Речі Посполитої (у складі Королівства Польського)
  - Б Великого князівства Литовського
  - В Османської імперії
  - Г Московського царства
9. Позначте землі, які більше за інших потерпали від татарських набігів:
- А Галичина і Волинь
  - Б Київщина і Брацлавщина
  - В Белзьке та Подільське воєводства
  - Г Київщина та Галичина
10. Позначте назву Запорозької Січі, з якою була пов'язана діяльність М. Дорошенка:
- А Томаківська
  - Б Чортомлицька
  - В Кам'янська
  - Г Базавлуцька
11. Засновником першої Запорозької Січі вважають:
- А К. Косинського
  - Б С. Наливайка
  - В Д. Вишневецького
  - Г М. Дорошенка
12. Молодий хлопець на Січі, який допомагав старшому козакові й водночас опановував військово мистецтво:
- А гетьман
  - Б баскак

В джура
Г козачок

13. Хто з наведених нижче історичних постатей очолив боротьбу проти Берестейської унії?

А Д. Вишневецький
Б К. Острозький
В М. Рогоза

Г І. Потій

14. Позначте ім'я історичного діяча, який очолював Люблінський сейм 1569 р.:

А К. Острозький
Б Казимир III
В Сигізмунд II Август

Г Вітовт

15. Українські землі у першій половині XVI ст. зазнали:

А нападів з боку московських князів
Б збільшення селянських повинностей
В погіршення становища української шляхти
Г підтримки з боку татар

16. Наслідком Люблінської унії стало:

А утворення конфедерації Польщі, Литви та України
Б утворення Греко-Католицької церкви
В утворення козацько-гетьманської держави – Війська Запорозького
Г утворення польсько-литовської держави Річ Посполита, у складі якої Велике князівство Литовське отримало автономію

17. Наслідком Берестейської унії стало:

А запровадження нових норм податків для православного духовенства
Б утворення Греко-Католицької церкви
В утворення польсько-литовської держави Річ Посполита, у складі якої Велике князівство Литовське отримало автономію
Г поширення римо-католицизму в українських землях

18. Позначте одну з передумов Люблінської унії:

А виснаження Великого князівства Литовського у війні з Московією
Б бажання українського народу жити в об'єднаній Польсько-Литовській державі
В прагнення до єдності християн – православних та католиків
Г загроза для Польщі та Литви з боку Тевтонського ордену

Рівень II. Встановіть відповідність

19. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням:

1 фільварок	1 вільна людина, особливий тип
2 козак	воїна-захисника
3 чайка	2 багатогалузеве господарство, що
4 клейноди	базувалось на праці кріпаків
	3 символи влади у козацько-гетьман-
	ській державі та Запорозькій Січі
	4 човен запорізьких козаків
	5 сторожова вежа

20. Співвіднесіть дати з подіями:

1 1569 р.	А Кревська унія
2 1385 р.	Б II Литовський статут
3 1566 р.	В Люблінська унія
4 1596 р.	Г Берестейська унія
	Д III Литовський статут

21. Співвіднесіть райони з промислами, які в них поширювалися в XVI ст.:

1 Волинь та Поділля	А солеваріння
2 Прикарпаття	Б селітроваріння
3 Лівобережжя	В рудництво
4 Південна Україна	Г землеробство
	Д шовківництво

22. Співвіднесіть ім'я історичного діяча з положенням, що його характеризує:

1 Князь К. Острозький	А засновник Запорозької Січі на
2 Д. Вишневецький	о. Мала Хортиця
3 П. Конашевич-	Б волинський магнат, просвітитель,
Сагайдачний	меценат, захисник православ'я
4 С. Наливайко	В гетьман війська Запорозького,
	учасник походів проти турків, татар
	та московитів
	Г провідник козацько-селянського
	повстання 1594–1596 рр., страчений
	у Варшаві
	Д козак, що потрапив до турецького
	полону на галери, провів там
	тривалий час, підняв повстання, втік
	разом з товаришами на Січ

23. Установіть відповідність між подією та її наслідком, утворивши логічні пари:

1 повстання під приводом С. Наливайка	А козацькі морські походи на Акерман, Кілію, Варну
2 доба «героїчних походів»	Б створення греко-католицької (уніатської) церкви
3 молдавські походи І. Підкови	В солоницька трагедія
4 Берестейська унія	Г взяття запорожцями Ясс Д битва під Хотиним

24. Установіть відповідність між подією та її наслідком, утворивши логічні пари:

1 утворення козацького реєстру	А збільшення реєстру, утворення шести полків реєстровців
2 Контрреформація	Б напади татар
3 Реформація	В братський рух
4 козацько-селянське повстання під проводом М. Жмайла	Г перетворення козацтва на новий суспільний стан Д відкриття єзуїтських шкіл

***Рівень III.** Встановіть правильну хронологічну послідовність*

25. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- А** повстання під проводом К. Косинського
- Б** Люблінська унія
- В** Берестейська унія
- Г** заснування першої Запорозької Січі

26. Розташуйте події у хронологічній послідовності:

- А** повстання під проводом К. Косинського
- Б** повстання під проводом С. Наливайка
- В** заснування Січі на о. Мала Хортиця
- Г** здобуття І. Підковою Молдовського престолу

27. У XV–XVII ст. Запорозька Січ декілька разів змінювала свою назву залежно від місця перебування. Розташуйте назви січей у логічній послідовності:

- А** Томаківська
- Б** Базавлуцька
- В** Микитинська
- Г** Чортомлицька

Рівень IV. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю

28. Король Речі Посполитої видав наказ про заснування козацького реєстру.

Якого року це відбулося?

Якими були основні причини видання такого наказу?

29. Українські землі, розташовані в зоні Великого Кордону, умовно розподілялись на два протилежні світи (цивілізації): європейський (християнський, землеробний) та _____ (який?).

Хто належав до першого і другого світу?

Які території належали до зони Великого Кордону?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

30. Назвіть основні причини виникнення українського козацтва.

31. Спробуйте пояснити, чому, попри всі спроби, польському урядові так і не вдалося встановити повний контроль над козацтвом?

32. Історик І. Гірич щодо змін, які відбувалися в українському суспільстві після прийняття Люблінської унії, висловився так: «Українське суспільство модернізується. Унія підштовхнула його до самоорганізації на нових засадах». Чи поділяєте ви думку вченого з цього приводу?

33. Наприкінці XVI ст. по українських землях прокотилася хвиля активного народного протесту проти наявних порядків. Найбільш масштабними були повстання під проводом К. Косинського та С. Наливайка. Але обидва повстання зазнали поразки. Якими були основні причини поразок? Чи могло бути інакше та за яких умов?

Тестове завдання 10

**ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ
ПРОТИ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ СЕРЕДИНИ XVII СТ.**

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Союз держав, що зберігають незалежне існування, які об'єднуються для координації діяльності в декількох чітко визначених питаннях, має назву:

А консолідація

Б федерація

В конфедерація

Г коаліція

2. Рада полковників та уряду козацької держави – це:
А старшинська рада
Б гетьманська рада
В генеральна старшина
Г гетьманат
3. Позначте дату, коли Б. Хмельницького було обрано гетьманом Війська Запорозького:
А січень 1646 р.
Б січень 1648 р.
В січень 1647 р.
Г січень 1649 р.
4. Визвольна війна українського народу під проводом Б. Хмельницького почалась:
А 1646 р.
Б 1648 р.
В 1650 р.
Г 1651 р.
5. Зборівську угоду було підписано:
А 1625 р.
Б 1649 р.
В 1651 р.
Г 1654 р.
6. Березневі статті було підписано:
А 1649 р.
Б 1651 р.
В 1654 р.
Г 1656 р.
7. Столицею Війська Запорозького за часів Визвольної війни було місто:
А Київ
Б Чигирин
В Переяслав
Г Замостя
8. Позначте місце битви, що разом програли три командири польського війська, яких Б. Хмельницький глузливо називав «Перина, латина, дитина»:
А Львів
Б Пилявці

В Жовті Води

Г Корсунь

9. Як у XVII ст. називали частину українських земель, на яких розташовуються сучасні Дніпропетровська, Запорізька, частини Кіровоградської, Донецької та Херсонської областей?

А Великий Луг

Б Запорозька Січ

В Вольності Війська Запорозького Низового

Г Слобідська Україна

10. У часи Визвольної війни українського народу середини XVII ст. проти Речі Посполитої бойові дії проходили на:

А Київщині, Чернігівщині, Переяславщині

Б Брацлавщині, Волині, Поділлі, Галичині, Київщині

В Київщині, Брацлавщині, Чернігівщині, Поділлі

Г Чернігівщині, Переяславщині, Брацлавщині, Волині

11. Коронний гетьман, який виступив проти військ Б. Хмельницького у битві під Жовтими Водами, – це:

А О. Конецпольський

Б М. Потоцький

В М. Калиновський

Г І. Барабаш

12. Позначте прізвище козацького полковника, сподвижника Б. Хмельницького:

А М. Литвин

Б М. Кривоніс

В І. Підкова

Г С. Кішка

13. Позначте прізвище полководця, учасника Хотинської битви 1621 р.:

А Б. Хмельницький

Б Д. Вишневецький

В П. Сагайдачний

Г П. Дорошенко

14. Соціальною базою (рушійними силами) Визвольної війни були:

А селяни, козаки і міщани

Б селяни, козаки, частина міщан, шляхта

В селяни, козаки, міщани-українці, частина української шляхти

Г козаки, міщани, шляхта, духовенство

15. Союзником козаків у боротьбі проти польсько-шляхетського панування у 1648 р. було:

- А Московське царство
- Б Князівство Молдови
- В Велике князівство Литовське
- Г Кримське ханство

16. Хто з європейських монархів були союзниками Б. Хмельницького у 1656–1657 рр.?

- А Московський цар і кримський хан
- Б кримський хан і семигородський князь
- В семигородський князь і шведський король
- Г московський цар і семигородський князь

17. «Березневі статті» Б. Хмельницького були узгоджені й затверджені у:

- А Переяславі
- Б Києві
- В Москві
- Г Варшаві

18. Позначте одну з причин національно-визвольної боротьби українського народу проти Речі Посполитої:

- А смерть польського короля
- Б татарські набіги на українські землі
- В бажання об'єднатися з Московським царством
- Г посилення національного та релігійного гніту православних українців

19. Позначте одну з причин поразки козацьких військ під Берестечком:

- А невміле керівництво військами
- Б полонення та зникнення з поля бою Б. Хмельницького
- В капітуляція основної боєздатної частини армії Б. Хмельницького
- Г хвороба Б. Хмельницького

20. Пошуки союзників у Москві були обумовлені:

- А православним віросповіданням двох народів
- Б бажанням встановити козацький устрій у московських землях
- В перевагами самодержавної форми правління в Московському царстві
- Г союзом із кримським ханом

- 21.** Позначте положення, яке містив Зборівський договір Б. Хмельницького та короля Речі Посполитої:
- А** визнання Війська Запорозького в межах Київського, Чернігівського та Брацлавського воєводств
- Б** відновлення у Чернігівському та Брацлавському воєводствах польської адміністрації
- В** козацький реєстр мав становити 20 тис. осіб
- Г** гетьман мав розірвати союз з Московським царством

Рівень II. Встановіть відповідність

- 22.** Встановіть відповідність між посадами та званнями у вищій державній владі Гетьманщини:

1 обозний	А керівник фінансових справ
2 писар	Б керівник артилерії
3 хорунжий	В помічник гетьмана у військових справах
4 підскарбій	Г охоронець бойового прапора
	Д очолював січову канцелярію

- 23.** Встановіть відповідність між датами та подіями:

1 вересень 1648 р.	А битва під Батогом
2 червень–серпень 1649 р.	Б облога Львова
3 травень 1652 р.	В облога Збаража
4 вересень–грудень 1653 р.	Г облога Жванця
	Д битва під Пилявцями

- 24.** Співвіднесіть міста з регіоном їх розташування:

1 Ясси	А Поділля
2 Берестечко	Б Молдова
3 Жванець	В Слобідська Україна
4 Суми	Г Волинь
	Д Північна Буковина

- 25.** Співвіднесіть імена політичних діячів з їх посадами:

1 М. Потоцький	А великий канцлер Литовський
2 М. Калиновський	Б коронний (великий) гетьман Речі Посполитої
3 С.-А. Радзивілл	В польний гетьман Речі Посполитої
4 Владислав IV	Г польський король
	Д гетьман Запорозької Січі

26. Установіть відповідність між назвою угоди та одним з її положень:

1 Зборівська угода	А реєстр скорочено до 20 тис. козаків, решта селян мали повернутись до своїх панів
2 Білоцерківська угода	Б реєстр становив 40 тис. козаків, затверджено кордони Війська Запорозького
3 «Березневі статті»	В реєстр становив 60 тис. козаків, підтверджені права та привілеї Війська Запорозького
4 Віленське перемир'я	Г припинення воєнних дій між Річчю Посполитою та Московією
- Д українські землі поділено між Московією та Річчю Посполитою по Дніпру

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

27. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- А обрання гетьманом П. Тетері
- Б облога Замостя
- В укладання «Березневих статей»
- Г перший похід військ Б. Хмельницького до Молдови

28. Розташуйте посади в логічній послідовності, відповідно до підпорядкування:

- А полковник
- Б гетьман
- В генеральний писар
- Г сотник

29. Розташуйте органи влади та посади в логічній послідовності, відтворивши організаційну структуру влади Запорозької Січі:

- А осавул
- Б січова рада
- В кошовий отаман
- Г курінний отаман

Рівень IV. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю

30. Що спричинило підписання Білоцерківської угоди?

Якого року сталася ця подія?

У чому полягала суть цієї угоди?

31. Хто з козацьких полковників у битві під Берестечком очолив українські війська?

Коли відбулася ця битва?

Хто, крім українських військ, брав у ній участь?

32. «...Територія Української держави обмежується Брацлавським, Київським і Чернігівським воєводствами. Установлюється реєстр у кількості 40 тис. козаків, передбачається повернення шляхти до своїх маєтків...»

Визначте, про який документ ідеться.

Коли й між ким його було укладено?

Яке значення мало підписання цього документа?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

33. Складіть історичний портрет Б. Хмельницького.

Які, на вашу думку, якості сприяли його успіхам як лідера держави?

34. Розкрийте основні положення Зборівської угоди.

35. Спробуйте визначити, чому з жодною із сусідніх держав Військо Запорозьке середини XVII ст. не мало тривалого військово-політичного союзу.

36. Український історик О. Бойко писав про українську державу доби Б. Хмельницького: «Українська держава доби Хмельниччини сформувалася на двох принципових засадах, які часто вступали між собою в суперечність – демократії та авторитаризму». Чи погоджуєтесь ви з думкою вченого? Чого більше було в цій державі: демократії чи авторитаризму?

Тестове завдання 11

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ПІД ВЛАДОЮ ЛИТВИ ТА ПОЛЬЩІ. ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ СЕРЕДИНИ XVII СТ.

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. На першопочаткових етапах литовського правління в землях колишньої Київської Русі литовські князі дотримувалися такої політики щодо місцевого населення:

А насадження литовських звичаїв, мови та релігії

Б окатоличення та ополячення через союз Литви з Польщею

В збереження місцевої системи управління, мови та релігії за умов визнання влади литовської династії Гедиміновичів

Г вигнання корінного населення з його земель

2. Державно-політичний союз між Великим князівством Литовським та Королівством Польським 1385 р., внаслідок якого Великий князь Литовський обійняв польський престол, мав назву:

А Кревська унія

Б Городельська унія

В Люблінська унія

Г Берестейська унія

3. Перемога польсько-литовсько-руського війська над Тевтонським орденом відбулася:

А у битві на р. Синюха (Сині Води)

Б у битві на р. Ворскла

В у Грюнвальдській битві

Г у Вількомирській битві

4. Магдебурзьке право – це:

А церковне право власності на землю

Б право, за яким міста звільнялися від управління і суду великих феодалів та створювали органи місцевого самоврядування

В спадкове право власності шляхти на землю

Г система правових норм феодальної держави, що встановлювала неповну власність феодала на селянина

5. Фільварок – це:

А багатогалузеве господарство у Польщі, Литві, Україні та Білорусі XIV–XIX ст., що ґрунтувалося на праці кріпаків; продукти цього господарства вивозилися на зовнішній ринок

Б оборонна споруда, що забезпечувало оборону міста від нападів

В система правових норм феодальної держави, що встановлювала залежність селянина від феодала – неповну його власність на селянина

Г орган, що керував містом, яке отримало Магдебурзьке право

6. Буковина протягом XIV–XVI ст. входила до складу такої держави:

А Угорщини

Б Священної Римської імперії

В Великого князівства Литовського

Г Молдовського князівства

7. Наслідком Берестейської унії стало:

А союз Королівства Польського та Великого князівства Литовського як двох незалежних держав із формальною зверхністю польського короля

Б надання автономії козацько-гетьманській державі

В об'єднання Київської православної Митрополії з Римським престолом – утворення Греко-католицької церкви

Г об'єднання Королівства Польського та Великого князівства Литовського в єдину державу – Річ Посполиту

8. Найвища влада в Запорозькій Січі належала:

А осавулу

Б військовому писарю

В кошовому отаману

Г січовій раді

9. Куруківська угода між Річчю Посполитою та реєстровими козаками містила такі положення:

А козацький реєстр мав становити 8 тис. осіб, гетьман повинен був обиратися без згоди уряду Речі Посполитої

Б встановлення козацького реєстру у 6 тис. осіб та утворення шести реєстрових козацьких полків, гетьмана обирала загально-військова рада та затверджував польський уряд

В дотримання релігійної рівноправності та визнання польською державою православної ієрархії

Г обмеження прав козаків на обрання старшин, власне судочинство, заборона на обрання гетьмана

10. Митрополитом-реформатором православної церкви в Україні в першій половині XVII ст. був:

А Й.-В. Рутський

Б М. Рогоза

В І. Копинський

Г П. Могила

11. Інтермедія – це:

А український мандрівний ляльковий театр

Б велика п'єса, написана книжною мовою на релігійні теми

В невелика п'єса, написана на матеріалі народного побуту

Г перший український друкований словник

12. Автором полемічного твору «Послання до єпископів» був:

А Г. Смотрицький

Б С. Зизаній

В І. Вишенський

Г І. Потій

13. Столицею козацько-гетьманської держави часів Богдана Хмельницького було таке місто:

А Батурин

Б Глухів

В Київ

Г Чигирин

14. Із перерахованих західноєвропейських держав союзником Богдана Хмельницького у боротьбі проти Речі Посполитої виступала така держава:

А Швеція

Б Австрія

В Франція

Г Іспанія

15. Визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої під проводом Б. Хмельницького тривала впродовж:

А 1635–1638 рр.

Б 1648–1657 рр.

В 1650–1659 рр.

Г 1652–1663 рр.

16. Ліро-епічні фольклорні твори про конкретні історичні події, процеси, історичних осіб:

А балади

Б історичні пісні

В думи

Г гравюри

17. Білоцерківський договір між Річчю Посполитою та Богданом Хмельницьким був укладений як наслідок такої битви:

А Берестецької

Б Пилявецької

В Батозької

Г Городоцької

18. Метою першого молдовського походу Б. Хмельницького 1650 р. було:

А приєднання Молдови до складу Війська Запорозького

Б приєднання Молдови до Московського царства

В укладання союзницьких відносин між Молдовою та Військом Запорозьким

Г сприяння укладанню союзницьких відносин між Молдовою та Річчю Посполитою

19. Згідно з Гадяцькою угодою, козацька держава:

А приймала протекторат Османської імперії та входила у союз із Кримським ханством

Б входила до складу Московської держави як автономія

В входила до федеративного об'єднання з Польщею та Литвою як Велике князівство Руське

Г поділялася на Лівобережжя, що переходило під владу Московії, та Правобережжя, що переходило під владу Речі Посполитої

20. Чуднівська кампанія та Слободищенський договір пов'язані з правлінням такого гетьмана:

А Б. Хмельницького

Б І. Виговського

В Ю. Хмельницького

Г І. Брюховецького

Рівень II. Встановіть відповідність

21. Встановіть відповідність між назвою органів козацько-гетьманської держави часів Б. Хмельницького та їх функціями:

1 полковник

А глава козацької держави, що керував військом, фінансами, зовнішніми справами

2 генеральна рада

Б керівник військової, судової, адміністративної влади на території полку

3 генеральна старшина

В колективний орган влади, що вирішував питання війни та миру, зовнішніх відносин, привілеїв міст
Г уряд при гетьмані, що допомагав йому здійснювати владу в різних сферах державного життя

4 старшинська рада

Д найвищий орган влади в козацькій державі, що представляв різні верстви населення та обирав гетьмана

22. Встановіть відповідність між назвами місцезрозташування Січей та датами їх існування:

1 Підпільненська

А 1593–1638 рр.

2 Чортомлицька

Б 1711–1728 рр.

3 Базавлуцька

В 1734–1775 рр.

4 Микитинська

Г 1638–1652 рр.

Д 1652–1709 рр.

23. Встановіть відповідність між назвами елементів козацької символіки та їх описом:

- 1** корогва
- 2** булава
- 3** бунчук
- 4** печатка

А ознака влади гетьмана та кошового отамана палиця з горіхового дерева завдовжки 50–70 см зі срібною чи золоченою кулею на кінці

Б прапор, оздоблений вишивкою та гаптуванням, найчастіше містив образ Богородиці, святих, архангелів або козака з шаблею та мушкетом

В символ влади судді, яким скріплювалися офіційні документи, дипломатичне листування, універсали тощо

Г древяно завдовжки 2–2,5 м з кулькою на верхівці, від якої донизу звисали пасма кінського волосся та червоні мотузки

Д музичний інструмент, звук якого сповіщав про скликання січової ради

24. Встановіть відповідність між іменами очільників козацько-селянських повстань кінця XVI – першої половини XVII і датами цих повстань:

1 С. Наливайко

А 1630 р.

2 М. Жмайло

Б 1635 р.

3 І. Сулима

В 1625 р.

4 П. Павлюк,

Г 1637–1638 рр.

Я. Острянин, Д. Гуня

Д 1595–1596 рр.

***Рівень III.** Встановіть правильну хронологічну послідовність*

25. Вкажіть хронологічну послідовність подій історії України:

А встановлення правління литовських князів на Волині

Б визнання кримським ханом своєї васальної залежності від турецького султана

В перехід Галичини під владу Польщі

Г остаточно ліквідація Київського князівства в складі Великого князівства Литовського

26. Розташуйте в правильному хронологічному порядку за роком виходу такі книги:

- А** «Грамати́ка» М. Смотрицького
- Б** «Лексикон сла́венороський» П. Беринди
- В** «Грамати́ка словенська» Л. Зизанія
- Г** Острозька Біблія

27. Розташуйте в правильному хронологічному порядку договори доби Визвольної війни:

- А** «Березневі статті»
- Б** Зборівський договір
- В** Віленське перемир'я
- Г** Яський договір

28. Вкажіть хронологічну послідовність битв часів Визвольної війни:

- А** битва під Корсунем
- Б** Жванецька битва
- В** битва під Берестечком
- Г** Зборівська битва

29. Вкажіть хронологічну послідовність подій Визвольної війни:

- А** Збаразько-Зборівська кампанія
- Б** Жванецька кампанія
- В** Корсунсько-Пилявецько-Львівська кампанія
- Г** перший Молдавський похід козацького війська

***Рівень IV.** Виберіть три правильні відповіді*

30. Які з цих подій припадали на часи перебування українських земель у складі Великого князівства Литовського?

- 1** заснування Чортомлицької Січі
- 2** битва на р. Ворскла
- 3** заснування козацького реєстру
- 4** Грюнвальдська битва
- 5** отримання Києвом Магдебурзького права
- 6** Берестейська унія
- 7** надання князям грамоти – ярлику, що встановлювала право на правління в уділі

31. Які з вищеназваних подій відбулися у другій половині XVI – першій половині XVII ст.?

- 1** прийняття Берестейської унії
- 2** Вількомирська битва
- 3** втрата Великим князівством Литовським Чернігово-Сіверських земель на користь Московського царства

- 4 створення козацького реєстру
  - 5 козацько-трансильванський похід проти Речі Посполитої
  - 6 прийняття Сеймом Речі Посполитої «Ординації Війську Запорозькому»
  - 7 об'єднання Лівобережжя та Правобережжя під владою гетьмана Петра Дорошенка
32. Які з цих подій відбувалися за часів Визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького?
- 1 битва під Батогом
  - 2 Куруківська угода
  - 3 Вількомирська битва
  - 4 Білоцерківський мирний договір
  - 5 битва біля урочища Гострий Камінь
  - 6 битва під Пилявцями
  - 7 Полтавська битва

Тестове завдання 12

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVII СТ.

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Заселення й освоєння окраїнних та пустинних земель – це:
- А консолідація
  - Б конфронтація
  - В колонізація
  - Г десятина
2. Форма залежності, за якою одна держава частково бере на себе здійснення зовнішніх відносин іншої держави, захищає її інтереси та контролює низку внутрішніх справ, – це:
- А протекторат
  - Б коаліція
  - В федерація
  - Г колонізація
3. Самоврядування певної території, її часткова незалежність у внутрішніх справах – це:
- А протекторат
  - Б монархія
  - В автономія
  - Г конфедерація

4. Московсько-польський Андрусівський договір про поділ Гетьманщини на Лівобережну та Правобережну був підписаний:

А у 1660 р.

Б у 1663 р.

В у 1667 р.

Г у 1668 р.

5. Українська православна церква була підпорядкована Московському патріархату та втратила свою самостійність у:

А 1659 р.

Б 1665 р.

В 1676 р.

Г 1686 р.

6. Гадяцька угода була укладена:

А 1651 р.

Б 1658 р.

В 1660 р.

Г 1686 р.

7. Чорна рада у Ніжині, яка обрала гетьманом Лівобережжя

І. Брюховецького, відбулася:

А у 1659 р.

Б у 1663 р.

В у 1669 р.

Г у 1672 р.

8. Історична назва частини України, яка після Андрусівського перемир'я відійшла до Речі Посполитої (охоплює землі восьми сучасних областей України), – це:

А Лівобережна Україна

Б Галичина

В Правобережна Україна

Г Слобідська Україна

9. У часи гетьманування Д. Многогрішного, І Самойловича та І. Мазепи столицею Лівобережної України було місто:

А Глухів

Б Батурин

В Чигирин

Г Київ

10. Бахчисарайський мирний договір 1681 р. був підписаний між:

А Московією та Османською імперією

Б Річчю Посполитою та Московією

В Військом Запорозьким та Кримським ханством

Г Річчю Посполитою та Османською імперією

11. Напівофіційна назва українських земель (з Києвом), що перебували у складі козацько-гетьманської держави Б.Хмельницького, а з другої половини 1660-х рр. – під владою російського царя:

А Волинь

Б Лівобережна Україна

В Слобідська Україна

Г Правобережна Україна

12. Безпосереднім наступником Б. Хмельницького на посаді гетьмана України був:

А Ю. Хмельницький

Б П. Тетеря

В І. Виговський

Г Д. Многогрішний

13. Позначте прізвище гетьмана, який прийняв турецький протекторат:

А П. Дорошенко

Б Д. Многогрішний

В П. Тетеря

Г І. Виговський

14. Позначте прізвище гетьмана, який підписав Гадяцький договір з Річчю Посполитою:

А І. Виговський

Б Ю. Хмельницький

В І. Брюховецький

Г М. Ханенко

15. Позначте прізвище гетьмана, який підписав Глухівські статті з Москвою:

А П. Дорошенко

Б І. Брюховецький

В Д. Многогрішний

Г І. Самойлович

16. Позначте, якій події був присвячений роман П. Куліша «Чорна рада»:

А обранню гетьманом І. Брюховецького в Ніжині

Б усунення від влади І. Виговського у Германівці

В зреченню П. Дорошенком гетьманства

Г правлінню Ю. Хмельницького

- 17.** Позначте, що собою являли Чигиринські походи XVII ст.:
- А** походи Б. Хмельницького проти Речі Посполитої
  - Б** взяття Чигирини польськими військами
  - В** облога й узяття міста Чигирини турецько-татарськими військами
  - Г** боротьба між двома правобережними гетьманами
- 18.** Позначте один з напрямів політики гетьмана П. Дорошенка:
- А** дотримання промосковської зовнішньополітичної орієнтації
  - Б** союз із кримським ханом та турецьким султаном
  - В** ігнорування думки козацтва
  - Г** прагнення запровадити довічну та спадкоємну гетьманську владу
- 19.** Позначте подію, що відбулася в Україні в 70-х рр. XVII ст.:
- А** підписання Андрусівського перемир'я
  - Б** обрання гетьманом Д. Многогрішного
  - В** обрання гетьманом І. Самойловича
  - Г** підпорядкування Української православної церкви Московському патріархату
- 20.** Із наведених нижче суджень виберіть те, що відповідає зовнішньополітичному курсу гетьмана І. Самойловича:
- А** дотримувався протурецької орієнтації на противагу Московії та Речі Посполитій, визнав зверхність турецького султана
  - Б** дотримувався пропольської орієнтації, здійснював разом з поляками походи на Лівобережжя
  - В** дотримувався промосковської орієнтації, вбачав у московитах союзників у питанні поширення своєї влади на Правобережжя
  - Г** офіційно визнав поділ Гетьманщини по р. Дніпро
- 21.** Із наведених суджень оберіть те, яке характеризує зовнішню політику гетьмана І. Виговського:
- А** орієнтувався на Московію як гаранта єдності та самостійності Війська Запорозького
  - Б** орієнтувався на Річ Посполиту та Кримське ханство як противагу посилення московського впливу
  - В** прагнув не укладати жодних сталих політичних союзів
  - Г** орієнтувався на підтримку Молдови та Трансильванії
- 22.** Прихід до влади Ю. Хмельницького пов'язаний з:
- А** окупацією Правобережжя польськими і кримськими військами
  - Б** окупацією Лівобережжя московськими військами
  - В** антигетьманським повстанням проти гетьмана І. Виговського
  - Г** укладанням Слободищенського трактату з Річчю Посполитою

Рівень II. Встановіть відповідність

23. Установіть відповідність між поняттями та їх визначеннями.

1 чорна рада	А з'їзд шляхти – аристократичний парламент
2 сейм	Б основний військовий табір, центр політичного та адміністративного життя у Запорозькій Січі
3 кіш	В генеральна, у якій брали участь міщани та селяни
4 епархія	Г церковно-адміністративний округ
	Д найвищий орган влади в Запорозькій Січі

24. Встановіть відповідність між сучасними назвами українських земель та їх історичними назвами:

1 Чернівецька область	А Правобережна Україна
2 Харківська область, Сумська область	Б Лівобережна Україна
3 Львівська область, Івано- Франківська область	В Буковина
4 Чернігівська та Полтавська області	Г Слобідська Україна
	Д Галичина

25. Встановіть відповідність між назвами документів з їх окремими положеннями:

1 «Переяславські статті» Ю. Хмельницького	А царські залоги розміщувалися в Києві, Переяславі, Ніжині, Чернігові, Брацлаві, Умані, Київська митрополія мала підпорядкуватися Московському патріархату
2 «Конотопські статті» І. Самойловича	Б заборона гетьману карати та позбавляти старшину посад без згоди військового суду або старшинської ради, без згоди царського уряду
3 «Глухівські статті» Д. Многогрішного	Г гетьман не міг відряджати посольства до іноземних держав
4 «Московські статті» І. Брюховецького	В гетьману дозволялось мати 1 тис. найманого війська, підпорядкованого йому особисто, московські воеводи не мали втручатися у внутрішні справи Гетьманщини та збирати податки

Г московські воєводи отримали право на збори податків, обрання гетьмана мало відбуватися з дозволу царя за присутності його представника
Д накладено обмеження на вживання слова «Гетьманщина», гетьман без згоди царя не мав права позбавити старшину керівних посад

26. Встановіть відповідність між назвами угод та умовами, які вони містили:

А Андрусівське перемир'я

Б Буцацький мир

В «Березневі статті»

Г Зборівська угода

1 перехід Подільського воєводства під владу Османської імперії, на Брацлавщині та Південній Київщині визнавалася влада П. Дорошенка під протекторатом осман

2 Лівобережжя потрапляло під владу Московії, Правобережжя – під владу Речі Посполитої; Київ переходив під владу Московії на два роки

3 Військо Запорозьке під протекторатом Московії визнавалося в межах Київського, Чернігівського, Брацлавського та частини Волинського воєводств, козацький реєстр мав нараховувати 60 тис. осіб

4 Військо Запорозьке під зверхністю польського короля визнавалося в межах Київського, Чернігівського, Брацлавського воєводств, козацький реєстр мав нараховувати 40 тис. осіб

5 За Османською імперією визнавалися Південна Київщина, Брацлавщина, Поділля, а за Московією – Лівобережжя, Запорожжя та Київ

***Рівень III.** Встановіть правильну хронологічну послідовність*

27. Розташуйте угоди в хронологічній послідовності:

А Андрусівське перемир'я

Б Віленське перемир'я

В Зборівська угода
Г «Березневі статті»

28. Розташуйте прізвиська гетьманів у логічній послідовності:

А Ю. Хмельницький
Б Б. Хмельницький
В П. Дорошенко
Г І. Виговський

29. Розташуйте військові ранги в логічній послідовності за зростанням:

А сотник
Б гетьман
В генеральний суддя
Г полковник

Рівень IV. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю

30. Схарактеризуйте період глибокої кризи української державності в другій половині XVII ст.

Визначте назву цього процесу.

З якими подіями та з іменами яких гетьманів він був пов'язаний?

31. Підписання Андрусівського перемир'я.

Якого року було підписано цей документ?

Між якими країнами його було укладено?

Розкрийте зміст цього документа.

32. «Син козацького полковника, онук гетьмана, соратник Б. Хмельницького. Став гетьманом Правобережної України з наміром відродити міць козацтва та соборність козацької України. На деякий час об'єднав Україну по обидва береги Дніпра».

Назвіть прізвисько гетьмана.

З якими подіями було пов'язано його ім'я?

На який історичний період припало його гетьманування?

33. Коли був укладений Бахчисарайський договір?

Між якими державами його було укладено?

Які умови містив цей договір?

Яким було його значення для українських земель?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

34. Які наслідки мав період Руїни для українського народу, державності та культури?

35. Сучасний канадський історик О. Субтельний писав: «Гадяцька угода викликала серед істориків захоплення своїми потенційними наслідками для історії України, Росії та Польщі». Чи підтримуєте ви цю тезу? Як ви вважаєте, Гадяцька угода – це вихід зі складного становища чи ускладнення політичної ситуації, у якій опинилися українські землі після смерті Б. Хмельницького?

36. Коли та між ким було укладено Андрусівське перемир'я? Якими були його причини та наслідки?

Схарактеризуйте його історичне значення для українських земель.

Тестове завдання 13

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ЗА ЧАСІВ РУЇНИ

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Гадяцький договір козацької держави та Речі Посполитої був укладений таким гетьманом:

А Ю. Хмельницьким

Б І. Виговським

В П. Тетерею

Г І. Брюховецьким

2. Конотопська битва 1659 р. була битвою:

А козацько-татарського війська проти московитів

Б козацько-московського війська проти поляків

В козацько-московського війська проти турків та татар

Г козацько-польського війська проти турків та татар

3. Наслідком Чуднівської кампанії та Слободищенського трактату 1660 р. стало:

А перетворення козацько-гетьманської держави на автономію в складі Московії

Б перехід Війська Запорозького під протекторат Османської імперії

В цілковита втрата Річчю Посполитою впливу на українських землях

Г розкол козацько-гетьманської держави на Лівобережну та Правобережну частини

4. Андрусівський договір 1667 р. закріплював:

А подвійну опіку Речі Посполитої та Московії над єдиною та нерозділеною козацькою державою

Б перехід Лівобережжя під владу Московії, а Правобережжя – під владу Речі Посполитої

- В** відмову Московії від впливу в українських землях
Г відмову Речі Посполитої від впливу в українських землях
- 5.** Буцацький мирний договір 1672 р. було укладено між:
А козацько-гетьманською державою та Річчю Посполитою
Б Московією та Османською імперією
В Річчю Посполитою та Османською імперією
Г Московією та Річчю Посполитою
- 6.** Бахчисарайський мирний договір 1681 р. було укладено між:
А правобережним гетьманом П. Дорошенком та Османською імперією
Б Османською імперією та Річчю Посполитою
В Московією та Річчю Посполитою
Г Османською імперією та Московським царством
- 7.** Слобідська Україна у другій половині XVII – першій половині XVIII ст. поділялася на такі адміністративно-територіальні одиниці:
А полки
Б воєводства
В паланки
Г уділи
- 8.** Запорізька Січ, що існувала у 1652–1709 рр., звалася:
А Кам'янською
Б Микитинською
В Чортомлицькою
Г Підпільненською
- 9.** Столицею Лівобережної Гетьманщини у 1669–1708 рр. було таке місто:
А Немирів
Б Глухів
В Чигирин
Г Батурин
- 10.** Провідною галуззю сільського господарства в Лівобережній гетьманщині та Слобожанщині було:
А тваринництво
Б садівництво
В вирощування технічних культур
Г хліборобство

Рівень II. Встановіть відповідність

- 11.** Встановіть відповідність між іменами гетьманів та підписаними ними договорами з Московською державою:

- 1 Ю. Хмельницький
- 2 І. Брюховецький
- 3 Д. Многогрішний
- 4 І. Самойлович

- А «Московські статті»
- Б «Конотопські статті»
- В «Коломацькі статті»
- Г «Переяславські статті»
- Д «Глухівські статті»

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

12. Вкажіть хронологічну послідовність подій історії України за часів Руїни:

А Бучацький мирний договір

Б об'єднання Право- та Лівобережжя під владою гетьмана П. Дорошенка

В «Вічний мир»

Г обрання гетьманом Лівобережжя І. Брюховецького

13. Вкажіть хронологічну послідовність подій історії України за доби Руїни:

А Андрусівське перемир'я

Б Чигиринські походи Ю. Хмельницького в союзі з турками та кримськими татарами

В Бахчисарайський мирний договір

Г обрання І. Самойловича гетьманом Лівобережжя

14. Встановіть хронологічну послідовність приходу до влади Лівобережних гетьманів:

А Д. Многогрішний

Б І. Мазепа

В І. Самойлович

Г І. Брюховецький

Рівень IV. Виберіть три правильні відповіді

15. Які події відбувалися в українських землях за часів Руїни:

1 укладання Слободищенського трактату

2 Берестецька битва

3 гетьманування П. Дорошенка

4 Полтавська битва

5 «Ординація Війська Запорозького реєстрового»

6 Чигиринські походи турецько-татарського війська

7 впровадження кріпацтва на Лівобережжі та Слобожанщині

Тестове завдання 14
УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ НАПРИКІНЦІ XVII –
У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XVIII СТ.

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Учасники повстанської боротьби проти польської, угорської та австрійської шляхти в Західній Україні у XVI–XIX ст. – це:

- А гайдамаки
- Б опришки
- В компанійці
- Г уходники

2. Учасники визвольної боротьби українського народу проти релігійного та соціального гніту у XVIII ст. на Правобережній Україні – це:

- А опришки
- Б паліївці
- В компанійці
- Г гайдамаки

3. Центральний орган російської адміністрації в другій половині XVIII ст. у Лівобережній Україні – це:

- А магістрат
- Б гетьманський уряд
- В Малоросійська колегія
- Г дума

4. Позначте рік створення Першої Малоросійської колегії:

- А 1708 р.
- Б 1722 р.
- В 1764 р.
- Г 1775 р.

5. «Пакти і конституції законів і Вольностей Війська Запорозького» були укладені:

- А 1709 р.
- Б 1710 р.
- В 1711 р.
- Г 1712 р.

6. Києво-Могилянська колегія здобула статус академії:

- А у 1658 р.
- Б у 1669 р.

В у 1701 р.

Г у 1709 р.

7. Як покарання «за зраду» російські війська під командуванням О. Меншикова захопили і повністю зруйнували місто:

А Київ

Б Батурин

В Глухів

Г Чигирин

8. Назва володінь Запорозької Січі. Сучасна Дніпропетровська, Запорозька та частина Кіровоградської, Донецької і Херсонської областей – це:

А Великий Луг

Б Вольності Війська Запорозького

В Слобідська Україна

Г Гетьманщина

9. І. Мазепа намагався розширити територію Гетьманщини за рахунок:

А Галичини

Б Білоруських земель

В Західної Волині

Г Правобережної України

10. Позначте прізвище гетьмана, за якого було проведено «Генеральне слідство про маєтності»:

А І. Скоропадський

Б І. Самойлович

В І. Мазепа

Г Д. Апостол

11. Позначте прізвище керівника гайдамацького повстання в Україні 1734 р.:

А Д. Братковський

Б Верлан

В І. Гонта

Г О. Довбуш

12. Позначте прізвище президента Першої Малоросійської колегії:

А С. Вельямінов

Б О. Меншиков

В О. Шаховський

Г П. Рум'янцев

13. Гетьман, що уклав «Пакти і конституції законів і Вольностей Війська Запорозького»:

А І. Скоропадський

Б С. Палій

В П. Орлик

Г І. Мазепа

14. Позначте положення, яке відтворює сутність «Рішительних пунктів (статей)»:

А угода між І. Мазепою та Карлом XII

Б зобов'язання, які взяв на себе І. Скоропадський на Глухівській раді

В наказ, надісланий П. Полуботку Петром I

Г наказ, надісланий Петром II Д. Апостолу

15. Позначте захід, проведений гетьманом Д. Апостолом:

А повернення багатьох земель у державне користування

Б збільшення кількості російських полків

В діяльність судів згідно з російськими законами

Г відновлено збирання податків російськими представниками

16. Позначте твердження, що характеризує зміст Коломацьких статей, підписаних І. Мазепою:

А гетьман забороняв шлюби між українцями та росіянами

Б скорочувався козацький реєстр з 30 до 15 тис. осіб

В гетьман не мав права звільняти старшину без згоди царя, а старшина – переобирати гетьмана

Г гетьман отримав право самостійно укладати угоди з іноземними державами

17. Позначте прізвище художника-графіка, іконописця другої половини XVII – першої половини XVIII ст.:

А Л. Тарасевич

Б І. Величковський

В Й. Шедель

Г Р. Ракушка-Романовський

18. Із наведених нижче суджень про політику гетьмана І. Мазепи виберіть правильне:

А ігнорування потреб освітніх закладів

Б визнання рівноправ'я Православної та Греко-католицької церков у Гетьманщині

В впорядкування системи оренд та податків

Г збільшення розмірів і видів податків із заможної верхівки козацтва

19. Із перелічених тверджень про здобутки політики гетьмана Д. Апостола виберіть те, що відповідає дійсності:
А відновлення політичних прав Гетьманщини в межах «Глухівських статей» Д. Многогрішного
Б здобуття обмеженого права Гетьманщини на самостійні зовнішні відносини з іншими державами
В повернення під юрисдикцію гетьмана запорожців
Г усунення багатьох чужинців з посад у козацькому війську, впорядкування земельних маєтностей
20. Головною метою дій Петра I в 1708–1709 рр. на Україні було:
А покарати І. Мазепу
Б залякати населення Гетьманщини
В об'єднати український народ
Г залякати Карла XII
21. Одним із наслідків Полтавської битви для України було:
А зміцнення міжнародного авторитету України
Б розширення автономних прав Гетьманщини
В обмеження автономних прав Гетьманщини
Г відбудова Батурина та Чортомлицької Січі

Рівень II. Встановіть відповідність

22. Встановіть відповідність між поняттями та їх визначеннями:
1 Синод	А політика залякування, знищення противників насильницькими методами
2 терор	Б колегіальний орган управління церквою
3 Малоросійська колегія	В центральний орган російської колоніальної адміністрації в Лівобережній Україні у XVIII ст.
4 анафема	Г відлучення від церкви Д особиста гвардія гетьмана
23. Встановіть відповідність між датами та подіями.
1 1709 р.	А Прутський договір
2 1710 р.	Б царський указ про заборону друкування українських книжок
3 1711 р.	В Полтавська битва
4 1720 р.	Г обрання гетьманом І. Скоропадського Д укладання Конституції Пилипом Орликом

24. Співвіднесіть імена з посадами чи подіями:

А В. Голіцин	1 російський воєвода в Першому Кримському поході
Б І. Сірко	2 кошовий отаман Запорозької Січі
В П. Тетеря	3 уманський полковник, що підняв повстання проти П. Дорошенка
Г С. Вельямінов	4 гетьман Правобережної України у 1663–1665 рр.
	5 голова І Малоросійської колегії

25. Встановіть відповідність між назвами документів та їх наслідками:

А «Конотопські статті»	1 заохочення шлюбів між козацькою старшиною та московською знаттю, обмеження прав гетьмана на розпорядження державними землями Війська Запорозького
І Самойловича	2 гетьман позбавлений права усувати з посад старшину, карати без згоди старшинської ради або вироку військового суду
Б «Коломацькі статті»	3 цар призначав свого постійного резидента, який доповідав про порушення і міг навіть приймати іноземних послів
І Мазепи	4 до складу Генерального суду вводилося три російські офіцери, впроваджено посаду другого підскарбія, яку мав обіймати представник царя
В «Решетилівські статті»	5 гетьман і старшина обираються козацькою радою, на території Гетьманщини діють власні закони і суд
І Скоропадського	
Г «Рішительні пункти»	

26. Встановіть відповідність між назвами документів та наслідками, до яких вони призвели:

А Віленське перемир'я	1 укладання союзу Війська Запорозького з Трансильванією та Швецією
Б Андрусівське перемир'я	2 посилення впливу турків в Україні, зростання невдоволення козаків курсом гетьмана П. Дорошенка
В Бучацький мир	3 Лівобережжя переходило під владу Московії, Правобережжя – під владу Речі Посполитої, Київ протягом двох років мав перейти від Московії до Речі Посполитої
Г Бахчисарайський мир	

4 завершення війни між Московією та Туреччиною за володіння землями Правобережної України
5 Річ Посполита визнала за Московією володіння Запорозькими землями, Лівобережжям та Києвом

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

27. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

А заснування Слобідсько-Української губернії

Б заснування Другої Малоросійської колегії

В знищення Запорозької Січі

Г закріпачення селян у Лівобережній Україні

28. Розташуйте посади, що існували в Новій Січі, в логічній послідовності за зростанням їх значення:

А кошова старшина

Б сірома

В кошовий отаман

Г паланкова старшина

29. Розташуйте козацькі літописи в логічній послідовності:

А «Літопис Самовидця»

Б «Хроніка з літописів стародавніх»

В «Літопис Григорія Граб'янки»

Г «Синопис»

Рівень IV. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю

30. Мистецький стиль, який панував в архітектурі України й означав «химерний, чудернацький».

Укажіть назву цього стилю.

В яких століттях він панував?

31. Указ, виданий Катериною II про остаточну ліквідацію гетьманства.

Укажіть дату указу.

Назвіть прізвище останнього гетьмана.

Які території входили на той час до складу Гетьманщини?

32. «Україна окупована польськими та російськими військами, розірвана соціальними конфліктами й чварами між політичними фракціями (кожна на чолі з власним гетьманом)».

Про які події йдеться в документі?
Коли відбувались указані події?
Якими були їх наслідки?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

- 33.** Чому царський уряд був зацікавлений у переселенні українських козаків і селян на Слобожанщину?
- 34.** Як ви вважаєте, що найбільше вплинуло на розвиток культури українських земель другої половини XVII ст. – національно-визвольна війна чи культура сусідніх держав?
- 35.** О. Субтельний писав: «За Розумовського Гетьманщина пережила «золоту осінь» своєї автономії». Чи можна назвати гетьманування К. Розумовського періодом відродження української автономії?

Тестове завдання 15

УКРАЇНА НАПРИКІНЦІ XVII – У XVIII СТ.

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

- 1.** Який з наведених нижче полків належав до Слобідської України:
А Чернігівський
Б Стародубський
В Сумський
Г Миргородський
- 2.** Основою економіки Лівобережної України та Слобожанщини було:
А зернове хліборобство
Б тваринництво
В гончарство
Г сукнарство
- 3.** Найчисельнішим суспільним станом у козацько-гетьманській державі кінця XVII – XVIII ст. були:
А козаки
Б селяни
В міщани
Г духовенство
- 4.** Територія, підпорядкована Запорозькій Січі, поділялася на такі адміністративно-територіальні одиниці:

А сотні

Б полки

В паланки

Г воєводства

5. Козацьке визвольне повстання під проводом С. Палія у 1702–1704 рр. охопило такі українські землі:

А Слобожанщину

Б Запорожжя

В Лівобережжя

Г Правобережжя

6. Реформування судочинства, відбудова Батурина, прагнення перетворити гетьманство на спадкоємне було пов'язано з діяльністю:

А І. Скоропадського

Б П. Полуботка

В Д. Апостола

Г К. Розумовського

7. Останнім кошовим отаманом Запорозької Січі був:

А І. Сірко

Б К. Гордієнко

В П. Калнишевський

Г Й. Гладкий

8. Соціальний рух українських селян на Галичині, Буковині та Закарпатті, що набув піднесення у XVIII ст. та був спрямований проти соціально-економічного гноблення, відомий під назвою:

А гайдамаки

Б опришки

В компанійці

Г сердюки

9. Унаслідок першого поділу Речі Посполитої Галичина опинилася в складі такої держави:

А Російської імперії

Б Австрійської імперії

В Пруссії

Г Османської імперії

10. Києво-Могилянська колегія була перетворена на вищий навчальний заклад – Києво-Могилянську академію за часів правління такого гетьмана:

А І. Самойловича

Б І. Мазепи

В І. Скоропадського

Г Д. Апостола

11. Провідним архітектурним стилем у Лівобережній Україні у XVIII ст. був:

А бароко

Б готичний стиль

В романський стиль

Г модерн

Рівень II. Встановіть відповідність

12. Встановіть відповідність між іменем українського державного діяча та документом, пов'язаним з його діяльністю:

1 І. Самойлович   **А** Українсько-шведський договір, що містив

2 І. Мазепа   **«Вивід прав України»**

3 П. Орлик   **Б** «Рішительні пункти»

4 І. Скоропадський   **В** «Конотопські статті»

Г «Решетилівські статті»

Д «Пакти і конституції законів і вольностей
Війська Запорозького»

13. Встановіть відповідність між іменем українського культурного діяча XVIII ст. та родом його діяльності і творами:

1 І. Пінзель   **А** український архітектор, будівничий павільйон-
2 Г. Сковорода   фонтану «Самсон» та церкви Миколи Набе-
3 М. Березовський   режного

4 І. Григорович-Барський   **Б** український та російський державний та
церковний діяч, ректор Києво-Могилянської
академії, автор історичної драми «Володимир»

В український композитор, навчався у Бо-
лонській академії, автор духовних концертів
та опери «Демофонт»

Г український філософ та поет, автор філо-
софських трактатів, поетичної збірки «Сад
божественних пісень» та збірки байок «Бай-
ки харківські»

Д український скульптор, автор скульптур-
ної композиції «Святий Юрій Зміборець» на
фасаді собору Св. Юра у Львові

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

14. Встановіть хронологічну послідовність битв та політичних подій історії України кінця XVII – XVIII ст.:

А Другий кримський похід козацько-московського війська

Б Перший поділ Речі Посполитої

В ліквідація Нової (Підпільненської) Січі

Г Полтавська битва

15. Встановіть хронологічну послідовність подій культурного, освітнього та духовного життя в Україні кінця XVII – XVIII ст.:

А відкриття Чернігівського колегіуму

Б початок будівництва собору Святого Юра у Львові

В підпорядкування православної Київської митрополії Московському патріархату

Г наказ московського царя Петра I про вилучення книг та жалуваних грамот з монастирів Гетьманщини

Рівень IV. Виберіть три правильні відповіді

16. Які з наведених подій історії України відбулися у першій половині XVIII ст.:

1 «Коліївщина»

2 руйнування Старої (Чортомлицької) Січі

3 прихід до влади гетьмана Д. Апостола

4 Перший Кримський похід козацько-московського війська

5 зречення влади гетьманом К. Розумовським

6 створення Першої Малоросійської колегії

7 створення Другої Малоросійської колегії

Тестове завдання 16

**УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVIII СТ.
КУЛЬТУРА УКРАЇНИ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТ.**

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Метрополія – це:

А панівна держава, якій належать колонії

Б підлегла держава з підпорядкованим урядом

В адміністративно-територіальна одиниця імперії

Г певна сукупність людей, які живуть на певній території

2. Перепис оподаткованого населення – це:
А десятина
Б мито
В «тягловий збір»
Г ревізія
3. Мистецький стиль, що характеризується помпезністю, пишністю та декоративністю, – це:
А класицизм
Б бароко
В романтизм
Г рококо
4. Вкажіть дату третього поділу Речі Посполитої:
А 1772 р.
Б 1791 р.
В 1793 р.
Г 1795 р.
5. Вкажіть дату остаточного знищення Запорозької Січі:
А 1709 р.
Б 1764 р.
В 1775 р.
Г 1783 р.
6. Укажіть рік видання «Енеїди» І. Котляревського:
А 1778 р.
Б 1786 р. 1798 р.
В 1796 р.
Г 1798 р.
7. Які території сучасної України входили до складу Слобідської України у другій половині XVIII ст.?
А Харківська, Полтавська області
Б Одеська, Миколаївська, частина Херсонської області
В Харківська, частина Луганської, Сумська області
Г Дніпропетровська, Черкаська області
8. Вкажіть територію, яка була приєднана до Російської імперії у 1783 р.:
А Кубань
Б Крим
В Бессарабія
Г Приазов'я

9. Вкажіть, які території охопив рух опришків:

А Полісся, Холмщина

Б Наддніпрянщина, Слобожанщина

В Буковина, Галичина, Закарпаття

Г Галичина, Полісся

10. До якої країни після другого поділу Речі Посполитої відійшло Правобережжя?

А Російській імперії

Б Османській імперії

В Австрійській імперії

Г Пруському королівству

11. Вкажіть прізвище останнього кошового отамана Запорозької Січі:

А П. Калнишевський

Б І. Сірко

В П. Сагайдачний

Г П. Орлик

12. Один з найвизначніших ватажків опришків:

А І. Гонта

Б М. Залізняк

В О. Довбуш

Г С. Понятовський

13. Хто з російських полководців командував військами, що зруйнували Запорозьку Січ?

А О. Суворов

Б П. Текелій

В П. Рум'янцев

Г Г. Орлов

14. Позначте, що собою являла Барська конфедерація:

А об'єднання польської шляхти, що прагнула приєднатися до Російської імперії

Б спілка польської шляхти, яка утворилася для боротьби з Коліївщиною

В військово-політичне угруповання шляхти, яке заперечувало поступки польського короля релігійним меншинам

Г об'єднання польської шляхти, яка прагнула утворити на теренах Правобережної України окрему польську державу

15. Політика Катерини II щодо українських земель пов'язана з(зі):

А становленням Запорозької Січі

Б розколом Запорозької Січі

- В** ліквідацією Запорозької Січі
Г обмеженням вольностей Війська Запорозького
- 16.** Третій поділ Речі Посполитої призвів до:
А збільшення територій Польської держави
Б припинення існування Польської держави
В втрати Польською державою всіх українських земель
Г економічної та політичної нестабільності в Польській державі
- 17.** Ліквідація гетьманської влади на території України стала поштовхом до:
А обмеження автономії українських земель
Б цілковитої ліквідації автономії українських земель
В зміцнення автономії українських земель
Г унезалежнення українських земель
- 18.** Утворення Новоросійської губернії сприяло:
А заселенню регіону козаками
Б масовому переселенню українського населення
В запровадженню в регіоні кріпацтва
Г об'єднанню українських земель
- 19.** Одним із наслідків утворення Барської конфедерації стало:
А об'єднання українських земель
Б поширення впливу Реформації в Україні
В активізація козацько-селянського повстанського руху
Г утворення нової держави

Рівень II. Встановіть відповідність

- 20.** Встановіть відповідність між поняттями та їх визначеннями:
1 балаган	А імпровізований тимчасовий театр, який влаштовувався як ярмарок
2 інтермедія	Б старовинний український ляльковий театр
3 вертеп	В весела побутова вистава в антракті релігійних драм
4 догмат	Г основне положення, твердження, що вважають незаперечною істиною
	Д мистецький стиль, якому притаманні декоративна пишність, мальовничість
- 21.** Встановіть відповідність між датами та подіями:
1 1772 р.	А Кючук-Кайнарджійський мирний договір
2 1774 р.	Б другий поділ Речі Посполитої

- 3 1791 р. **В** перший поділ Речі Посполитої
 4 1793 р. **Г** Яський мирний договір
Д третій поділ Польщі
22. Встановіть відповідність між регіонами та адміністративними змінами, що в них відбувалися у другій половині XVIII ст.:
- 1 Правобережна Україна **А** утворення Малоросійської губернії
Б створення Київської, Подільської, Волинської губерній
 2 Південна (степова) Україна **В** створення Харківського намісництва
Г створення Новоросійської губернії
 3 Лівобережна Україна «Гетьманщина» **Д** утворення намісництва «Королівство Галичина і Лодомерія»
 4 Слобожанщина
23. Встановіть відповідність між прізвищами діячів та галузями культури, у яких вони працювали:
- 1 Г. Сковорода **А** архітектура
 2 Б. Растреллі **Б** філософія
 3 І. Галятовський **В** література
 4 М. Березовський **Г** музика
Д живопис
24. Встановіть відповідність, утворивши логічні пари:
- 1 М. Залізняк **А** президент другої Малоросійської колегії
 2 П. Калнишевський **Б** гайдамацький провідник, засланий на довічну каторгу в Нерчинськ у 1768 р.
 3 Г. Сковорода **В** кошовий отаман Запорозької Січі, прожив 112 років, помер у монастирі в Росії
 4 П. Рум'янцев **Г** на його могилі викарбувано: «Світ ловив його, але так і не спіймав»
Д останній гетьман, генерал-фельмаршал, президент Імператорської академії наук
25. Встановіть відповідність, утворивши логічні пари:
- 1 Маніфест Катерини II 1775 р. **А** включення Правобережжя до складу Росії
Б Російській імперії відійшли землі, розташовані між річками Південний Буг та Дністер
 2 Яський мирний договір **В** ліквідація Запорозької Січі
 3 Кючук-Кайнарджійський мирний договір **Г** до Російської імперії приєднано Західну Волинь
Д Кримське ханство потрапляє під вплив Росії
 4 третій розподіл Речі Посполитої

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

26. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

А включення Галичини до складу Австрійської імперії

Б запровадження кріпацтва на українських землях, що перебували в складі Російської імперії

В заснування Задунайської Січі

Г утворення Чорноморського козацького війська

27. Розташуйте навчальні заклади в логічній послідовності за зростання їх рівня:

А колегіум

Б недільна школа

В академія

Г університет

Рівень IV. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю

28. «У Карпатські гори втікали покритивдені селяни (наймити, комірники, пастухи, панські слуги) та бідні міщани. Вони формували невеликі загони, які з ранньої весни до пізньої осені нападали на панські маєтки, замки, на орендарів, лихварів, а захоплене майно роздавали сільській бідноті...»

Про який рух йдеться?

Коли відбувалися ці події?

Назвіть імена найбільш відомих провідників повстанців.

29. «З козаків-добровольців було створено п'ять гусарських полків, а всіх інших козаків і підпомічників – 300 тисяч – перетворено на «військових обивателів», обклавши їх податками... Козацькій старшині було надано військові ранги російської армії».

Про яку подію йдеться?

Хто і коли видав цей наказ?

Які наслідки мала ця подія?

30. Назвіть прізвище історичного діяча, відомості з біографії якого наведено в уривку. «Генерал-фельдмаршал, мав титул графа, брав участь у російсько-турецькій війні, очолював Малоросійську колегію».

Інтереси якої держави він захищав?

Коли ця людина очолила Малоросійську колегію?

31. Про які події О. Субтельний писав: «Для історії України, як і всієї Європи, це була епохальна подія. Тюркських кочовиків..., чий останній напад на Україну відбувся в 1769 р., нарешті приборкали». Про які події писав О. Субтельний? Про який народ ішлося? Чому ця подія стала «епохальною» як для історії України, так і для Європи?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

32. Які міжнародні події, на вашу думку, вплинули на рішення Катерини II знищити Запорозьку Січ?
33. Прокоментуйте слова Т. Г. Шевченка: «Польща впала – та й нас задавила».
34. Охарактеризуйте адміністративно-територіальний устрій українських земель у складі Російської імперії.
35. Складіть розгорнутий план теми «Розвиток українського мистецтва XVIII – першій половині XIX ст.».

Тестове завдання 17

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ НАПРИКІНЦІ XVIII – У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТ. ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ НАПРИКІНЦІ XVIII – У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ XIX СТ.

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Сервітути – це:
- А право на користування чужою власністю
  - Б заборона користуватися чужою власністю
  - В право на дарування власності
  - Г право на власність
2. Прагнення до відокремлення – це:
- А сепаратизм
  - Б державний переворот
  - В ірредентизм
  - Г суспільно-політичний рух
3. Промисловий переворот – це:
- А форма виробництва, за якої виробляються переважно продукти харчування

Б удосконалення виробництва

В переведення виробництва з ручного на машинне

Г обмін товарів, який визначається пропозицією та попитом

4. Вкажіть роки діяльності масонської ложі «Любов до істини»:

А 1820–1823 рр.

Б 1819–1823 рр.

В 1818–1819 рр.

Г 1818–1823 рр.

5. Вкажіть дату видання альманаху «Русалка Дністрова»:

А 1828 р.

Б 1837 р.

В 1843 р.

Г 1848 р.

6. Вкажіть час діяльності Кирило-Мефодіївського братства:

А січень 1845 р. – травень 1847 р.

Б грудень 1846 р. – жовтень 1848 р.

В січень 1846 р. – березень 1847 р.

Г травень 1847 р. – березень 1848 р.

7. Вкажіть, які українські землі входили до складу Австрійської імперії на початку XIX ст.:

А Східна Галичина, Північна Буковина, Поділля

Б Східна Галичина, Північна Буковина, Закарпаття

В Східна Галичина, Поділля

Г Закарпаття та Східна Галичина

8. Головна руська рада була створена 2 травня 1848 р. в місті:

А Києві

Б Львові

В Чернівцях

Г Харкові

9. Селянські виступи на Поділлі у першій половині XIX ст. мали таку мету:

А послаблення соціально-економічного гніту проти українського селянства

Б відродження на Правобережжі козацько-гетьманської держави

В захист католицьких парафій від державного тиску

Г захист протестантів від утисків з боку православних і католиків

10. Укажіть прізвище керівника селянських виступів на Поділлі першої половини XIX ст.:

А О. Довбуш

Б І. Сірко

В У. Кармелюк

Г І. Гонта

11. М. Костомаров був одним із засновників:

А Головної Руської Ради

Б «Руської трійці»

В Кирило-Мефодіївського братства

Г Києво-Могилянської академії

12. П. Пестель був автором:

А «Статуту Слов'янського братства св. Кирила і Мефодія»

Б «Конституції»

В «Русалки Дністрової»

Г «Руської Правди»

13. Унаслідок реформ Марії-Терезії та Йосифа II у 70–80-х рр. XVIII ст. було:

А обмежено владу землевласника над селянами-кріпаками

Б цілковито скасовано кріпацтво

В українські землі отримали автономію у складі Австрійської імперії

Г упроваджено привілеї римо-католиків над іншими релігійними конфесіями

14. Яким явищем характеризувався суспільний розвиток в українських землях у першій половині XIX ст.:

А «холерні бунти»

Б Коліївщина

В рух гайдамаків

Г внутрішні протистояння між різними групами козацької старшини

15. Позначте прізвище автора «Книги буття українського народу»:

А П. Куліш

Б Т. Шевченко

В В. Білозерський

Г М. Костомаров

16. У 1830–1831 рр. в українських землях відбулося повстання:

А козацьке

Б польське

В угорське

Г австрійське

17. Позначте одну з ознак кризи феодально-кріпосницької системи та зародження ринкової економіки:

А використання жіночої праці в сільському господарстві

Б розвиток товарно-грошових відносин

В поява дводенної панщини замість одnodенної

Г зменшення селянських повстань

18. Серед наведених понять оберіть те, що свідчить про кризу кріпацького господарства у першій половині XIX ст.:

А селянський антикріпосницький рух

Б чумацтво

В військові поселення

Г зменшення панщини

19. Серед наведених понять оберіть те, що свідчило про формування на українських землях у першій половині XIX ст. капіталістичних відносин:

А заміна натурального оброку грошовим

Б зменшення ролі ярмаркової торгівлі

В розвиток ринкових відносин

Г об'єднання селян у спільні господарства

20. Яке з наведених понять характеризує політику російського уряду щодо українців у першій половині XIX ст.?

А коренізація

Б полонізація

В русифікація

Г пацифікація

Рівень II. Встановіть відповідність

21. Встановіть відповідність між поняттями та їх визначеннями.

1 губернія

А вища адміністративно-територіальна одиниця Російської імперії, запроваджена 1708 р.

2 полк

Б територія чи країна, що позбавлена незалежності іншою державою, часто управляється за допомогою спеціальних режимів та законів

3 колонія

В адміністративно-територіальна одиниця Речі Посполитої

4 метрополія

Г панівна держава, центр імперської державної системи

Д вища адміністративно-територіальна одиниця козацько-гетьманської держави та Слобідської України

22. Встановіть відповідність між датами та подіями.

1 1812 р.	А «Київська козаччина»
2 1829 р.	Б підписання Андріанопольського миру
3 1831 р.	В підписання Бухарестського миру
4 1855 р.	Г придушення Першого Польського повстання Д похід «у Таврію за волею»

23. Співвіднесіть назви міст із назвами таємних організацій, які там діяли:

1 Київ	А «Понт Евксинський»
2 Одеса	Б «Любов до істини»
3 Полтава	В «З'єднані слов'яни»
4 Новоград-Волинський	Г Товариство об'єднаних слов'ян Д Південне товариство декабристів

24. Співвіднесіть імена діячів Кирило-Мефодіївського товариства з їх посадами на час існування цієї організації:

1 М. Костомаров	А вчитель кадетського корпусу в Полтаві
2 М. Гулак	Б професор Київського університету
3 В. Білозерський	В службовець канцелярії, генерал-губернатор
4 П. Куліш	Г учитель Санкт-Петербурзької гімназії, автор роману «Чорна Рада» Д художник, поет, автор збірки «Кобзар»

25. Встановіть відповідність між назвою документа та його програмними засадами:

1 «Катехізіс автономіста»	А утворення вільної федерації слов'янських республік
2 «Правила об'єднаних слов'ян»	Б Росія – єдина централізована унітарна держава з республіканською формою правління
3 «Конституція» М. Муравйова	В Росія – конституційна монархія, федеративна держава у складі 15 областей
4 «Руська Правда» П. Пестеля	Г відновлення Гетьманщини на автономних засадах у складі відродженої Польщі Д відродження Гетьманщини під протекторатом Пруссії

26. Співвіднесіть регіон із продукцією, на виробництві якої він спеціалізувався у XIX ст.

1 південь України	А видобуток солі та залізної руди
2 Правобережжя	Б вирощування тютюну та худоби на м'ясо
3 Лівобережжя	В вирощування зерна та худоби на м'ясо

- 4 західноукраїнські землі   Г вирощування цукрових буряків та озимої пшениці
Д видобуток солі, деревообробна промисловість

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

27. Розташуйте події в хронологічній послідовності:
А поява першого цукрового заводу в Україні
Б поява першого пароплаву на Дніпрі
В заснування міста Миколаїв
Г оголошення Одеси вільним портом
28. Розташуйте прізвища письменників разом з їхніми літературними творами у хронологічній послідовності:
А «Малоросійські оповідання» Г. Квітки-Основ'яненка
Б «Малоросійські пісні» М. Максимовича
В «Кобзар» Т. Шевченка
Г «Сава Чалий» М. Костомарова
29. Розташуйте органи влади у порядку зростання:
А повіт
Б генерал-губернаторство
В Рада Міністрів
Г губернія

Рівень IV. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю

30. Опозиційні царизмові таємні організації, що проповідували ідеї удосконалення суспільства через удосконалення людини. Запишіть назву цього терміна. Назвіть найбільш відомі організації, що діяли на Україні, та прізвища тих, хто входив до їх складу. У чому полягало значення діяльності цих організацій?
31. На українських землях, що перебували у складі Російської імперії, було запроваджено губернський територіальний поділ. Коли це сталося? Назвіть губернії, що були утворені на Лівобережжі та Слобожанщині. З якою метою було змінено адміністративно-територіальний устрій на українських землях?

32. Один із керівників декабристського руху в Україні, який закінчив Пажеський корпус, брав участь у війні проти Наполеона 1812 р. У 1821 р. очолив Південне товариство декабристів.

Назвіть ім'я цієї людини.

Як називався програмний документ товариства, автором якого він був?

Яким він бачив майбутнє України?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

33. Поясніть, як вплинула на становище селян інвентарна реформа.

34. Чому південноукраїнські землі набули для російського уряду особливого значення в першій половині XIX ст.?

35. Поміркуйте, які події (процеси) вплинули на формування національної свідомості українців у першій половині XIX ст.

36. Коли і чому в Україні виникло масонство? Охарактеризуйте діяльність масонських лож в Україні.

Тестове завдання 18

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ НАПРИКІНЦІ XVIII – У XIX СТ.

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Промисловий переворот – це:

А масове впровадження мануфактурного виробництва, що спричинило переїзд великої кількості мешканців із села до міста

Б запровадження мануфактурного виробництва на селі

В перехід від мануфактури та ручної праці до великого фабрично-машинного виробництва

Г залучення іноземних інвестицій задля індустріалізації

2. Програмний документ «Південного товариства» декабристів:

А «Руська правда» П. Пестеля

Б «Конституція» М. Муравйова

В «Катехізис автономіста»

Г «Союз філаретів»

3. Масонство – це:

А соціальний прошарок, що складається з осіб творчої та розумової праці (науковці, інженери, лікарі, вчителі)

Б суспільно-політичний дворянський рух у Російській імперії першої половини XIX ст., що ставив за мету скасування самодержавства та кріпацтва

В суспільно-політичне товариство, що ставило за мету звільнення українських земель з-під влади Російської імперії

Г релігійно-етичний рух, що ставив за мету об'єднання народів світу в розумне суспільство

4. На початку XIX ст. Галичина входила до складу такої держави:

А Австрійської імперії

Б Російської імперії

В Османської імперії

Г Пруського королівства

5. У першій половині XIX ст. становище українських земель у складі Австрійської імперії характеризувалося:

1 накладанням обмежень на служіння греко-католицького духовенства

2 переважанню сільського господарства в економіці

3 посиленням впливу москвофільства серед освіченої частини українців

4 початком процесу пробудження національної свідомості галицьких українців

5 русифікацією у містах

6 появою масових організованих протестних селянських виступів

А 1, 3, 5

Б 2, 3, 6

В 3, 4, 5

Г 2, 4, 6

6. Програмним документом Кирило-Мефодіївського товариства був твір:

А «Кобзар»

Б «За нашу і вашу свободу»

В «Мазепа і мазепинці»

Г «Книга буття українського народу»

7. Початок утвердження української літературної мови пов'язаний із творчістю:

А І. Котляревського

Б Т. Шевченка

В М. Костомарова

Г М. Гоголя

8. Збірка поезій Т. Шевченка «Кобзар» уперше вийшла:

А 1798 р.

Б 1822 р.

В 1840 р.

Г 1846 р.

9. Кріпосне право в Австрійській імперії було ліквідоване:

А 1837 р.

Б 1843 р.

В 1848 р.

Г 1861 р.

10. Розпорядження міністра внутрішніх справ Російської імперії, відоме як «Валуєвський циркуляр», видано:

А 1856 р.

Б 1863 р.

В 1876 р.

Г 1881 р.

11. Перша газета, що виходила у Львові українською мовою наприкінці 1840-х – на початку 1850-х рр., мала назву:

А «Галицько-Руська матиця»

Б «Руська бесіда»

В «Головна Руська Рада»

Г «Зоря Галицька»

12. Ідею об'єднання Закарпаття зі Східною Галичиною в єдине Руське воєводство всередині Австрійської імперії під час революційних подій 1848–1849 рр. пропонував:

А А. Добрянський

Б І. Франко

В Франц-Йосиф I

Г Л. Кобилиця

13. Масові селянські рухи «Київська козаччина» та «Похід у Таврію за волею» 1855–1856 рр. на Наддніпрянщині були пов'язані з такими подіями:

А Кримською війною

Б скасуванням кріпацтва

В національно-визвольним піднесенням народів Австрійської імперії

Г смертю російського царя Миколи I

14. Військова реформа російського царя Олександра II передбачала:

А утворення військових поселень

Б скасування рекрутського набору з 25-річним терміном служби та впровадження військових округів

В переведення військової служби на добровільні засади

Г утворення українського козацького ополчення

15. Підприємство, капітал якого утворюється внаслідок внесків пайовиків, а прибутки розподіляються відповідно до розміру цих внесків, називається:

А акціонерне товариство

Б трест

В артіль

Г синдикат

16. Наприкінці XIX – на початку XX ст. найпоширенішим архітектурним стилем в українських землях у складі Російської імперії був:

А бароко

Б класицизм

В ренесанс

Г модерн

17. «Чигиринська змова» 1870-х рр. була пов'язана з діяльністю:

А руху народників

Б українського громадівського руху

В польського національно-визвольного руху

Г народовського руху

18. Перша українська політична партія на Наддніпрянській Україні мала назву:

А Русько-Українська радикальна партія

Б Українська національно-демократична партія

В Революційна українська партія

Г Українська соціал-демократична партія

19. Визначний український історик, літературознавець, економіст, філософ, публіцист, один із лідерів українського громадівського руху Наддніпрянщини, який видавав у Женеві український суспільно-політичний часопис «Громада»:

А І. Франко

Б М. Драгоманов

В В. Антонович

Г П. Чубинський

Рівень II. Встановіть відповідність

20. Встановіть відповідність між іменем автора та назвою твору:

1 І. Котляревський

А «Богдан Хмельницький»

2 Д. Бантиш-Каменський

Б «Енеїда»

3 Г. Квітка-Основ'яненко

В «Сватання на Гончарівці»

- 4 М. Костомаров Г «Історія Русів»
Д «Історія Малої Росії»
21. Встановіть відповідність між іменами історичних постатей і організаціями, в діяльності яких вони брали участь:
- 1 П. Пестель А Кирило-Мефодіївське братство
2 Г. Яхимович Б Київська громада
3 М. Костомаров В Головна Руська Рада
4 В. Антонович Г «Руська трійця»
Д Південне товариство декабристів
22. Встановіть відповідність між роками та подіями, що на них припадали:
- 1 1825–1826 рр. А відкриття Південно-Західного відділу Російського географічного товариства
2 1830–1831 рр. Б діяльність Кирило-Мефодіївського братства
3 1846–1847 рр. В Емський указ
4 1873 р. Г повстання Чернігівського полку
Д Перше польське повстання
23. Встановіть відповідність між назвою організації і документом, що стосувався її діяльності:
- 1 Південне товариство декабристів А «Самостійна Україна» М. Міхновського
2 Північне товариство декабристів Б «Руська правда» П. Пестеля
3 Кирило-Мефодіївське товариство В «Книга буття українського народу» М. Костомарова
4 Революційна українська партія Г «Конституція» М. Муравйова
Д «Русалка Дністрова»

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

24. Встановіть хронологічну послідовність подій:
- А Валуєвський циркуляр
Б повстання Чернігівського полку
В заснування Головної Руської Ради
Г Емський указ
25. Встановіть хронологічну послідовність правління гетьманів:
- А Д. Апостол
Б І. Мазепа

В К. Розумовський

Г І. Скоропадський

26. Встановіть хронологічну послідовність змін у сфері освіти в Україні:

А заснування Харківського університету

Б закриття Києво-Могилянської академії

В відкриття Імператорського Новоросійського університету в Одесі

Г заснування Київського університету

27. Встановіть хронологічну послідовність подій:

А вихід «Кобзаря» Т. Шевченка

Б вихід альманаху «Русалка Дністрова»

В вихід суспільно-політичного часопису «Громада»

Г вихід твору І. Котляревського «Енеїда»

28. Встановіть хронологічну послідовність подій:

А скасування Магдебурзького права на Наддніпрянщині

Б запровадження кріпацтва на Слобідській і Лівобережній Україні

В ліквідація полкового устрою на Слобожанщині – заснування Слобідсько-Української губернії

Г остаточна ліквідація Запорозької Січі

***Рівень IV.** Виберіть три правильні відповіді*

29. Які з нижчезазначених подій відбувалися в Наддніпрянських українських землях у першій половині XIX ст.:

1 скасування кріпацтва

2 діяльність Кирило-Мефодіївського товариства

3 утворення Головної Руської Ради

4 повстання Чернігівського полку

5 заснування першої української політичної партії

6 початок громадівського руху

7 початок промислового перевороту

30. Які з нижчезазначених подій відбувалися в Західноукраїнських землях у другій половині XIX ст.:

1 повстання селян на Буковині під проводом Л. Кобилиці

2 поява першої української політичної партії

3 видання збірки «Русалка Дністрова» «Руською трійцею»

4 заснування Наукового товариства ім. Т. Шевченка

5 початок еміграції українського населення до Північної Америки

- 6 революційні події, пов'язані зі зростанням національної свідомості в народів імперії – «Весна народів»
7 приєднання Закарпаття до Австрійської імперії

Тестове завдання 19

УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ НАПРИКІНЦІ XVIII – У XIX СТ.

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Найважливішим соціальним наслідком промислового перевороту першої половини XIX ст. стало:
А початок формування нових класів – буржуазії та пролетаріату
Б заснування торгів та ярмарків
В поява в Україні чумацьких промислів
Г заснування військових поселень
2. Програмний документ декабристського «Товариства об'єднаних слов'ян» мав назву:
А «Руська правда»
Б «Конституція»
В «Правила об'єднаних слов'ян»
Г «Книга буття українського народу»
3. Інтелігенція – це:
А суспільно-політичне товариство, що ставило за мету звільнення українських земель з-під влади Російської імперії
Б суспільно-політичний дворянський рух у Російській імперії першої половини XIX ст., що ставив за мету скасування самодержавства та кріпацтва
В соціальний прошарок, що складається з осіб творчої та розумової праці (науковці, інженери, лікарі, вчителі)
Г релігійно-етичний рух, що ставив за мету об'єднання народів світу в розумне суспільство
4. На початку XIX ст. Буковина входила до складу:
А Австрійської імперії
Б Російської імперії
В Османської імперії
Г Речі Посполитої
5. У першій половині XIX ст. становище українських земель у складі Російської імперії характеризувалося:
1 русифікацією українського міщанства та нащадків козацької старшини

2 сприянням російським урядом утвердженню греко-католицизму на Лівобережжі

3 початком формування у містах нових верств – буржуазії та найманих робітників

4 ліквідацією Магдебурзького права в містах

5 скасуванням царським урядом перешкод для капіталістичного розвитку економіки

6 впровадженням Литовського Статуту як складової законодавства в українських землях

А 2, 5, 6

Б 3, 4, 5

В 1, 3, 6

Г 1, 3, 4

6. Майбутнє України діячі Кирило-Мефодіївського товариства уявляли:

А в складі централізованої Російської імперії

Б у складі російської конституційної монархії

В у складі федеративного Польського Королівства

Г у складі спілки незалежних демократичних слов'янських держав

7. Автором праці «Книга буття українського народу» був:

А М. Костомаров

Б Т. Шевченко

В П. Куліш

Г В. Білозерський

8. Збірка «Русалка Дністрова» видана:

А 1816 р.

Б 1821 р.

В 1837 р.

Г 1848 р.

9. Кріпосне право в Російській імперії було ліквідоване:

А 1803 р.

Б 1814 р.

В 1848 р.

Г 1861 р.

10. Емський указ російського царя Олександра II було видано:

А 1856 р.

Б 1863 р.

В 1876 р.

Г 1882 р.

11. Перша українська громадсько-політична організація, що взяла на себе роль представника інтересів українського населення Австрійської імперії за часів революційних подій 1848–1849 рр., мала назву:

А «Головна Руська Рада»

Б «Руський Собор»

В «Руська Трійця»

Г «Галицько-Руська матиця»

12. Перший парламент Австрійської імперії розпочав свою діяльність:

А 1836 р.

Б 1848 р.

В 1860 р.

Г 1907 р.

13. Унаслідок Кримської війни (1853–1856) Російська імперія втратила:

А Східну Київщину

Б Буковину

В Західне Поділля

Г Південну Бессарабію

14. Аграрна, військова, фінансова, судова, шкільна, земська та міська реформи в Російській імперії другої половини XIX ст. були проведені імператором:

А Миколою I

Б Олександром II

В Олександром III

Г Миколою II

15. Одна із форм монополій, за якої самостійні в організації виробництва підприємства об'єднуються для збуту своїх товарів та втрачають комерційну самостійність, називається:

А синдикат

Б артіль

В акція

Г акціонерне товариство

16. Наприкінці XVIII – на початку XIX ст. найпоширенішим архітектурним стилем в українських землях у складі Російської імперії був:

А бароко

Б класицизм

В конструктивізм

Г модерн

17. Газета «Киевский телеграф» у 1874–1875 рр. поширювала погляди:

А Київської громади

Б гуртка «Київська комуна»

В Революційної української партії

Г керівників Другого польського повстання

18. Перша українська політична партія у Східній Галичині мала назву:

А Українська національно-демократична партія

Б Українська соціал-демократична партія

В Революційна українська партія

Г Русько-Українська радикальна партія

19. Український етнограф, член Київської громади, співробітник Південно-Західного відділу Російського географічного товариства, автор слів українського гімну «Ще не вмерла України ні слава, ні воля...»:

А М. Драгоманов

Б П. Чубинський

В П. Житецький

Г І. Франко

Рівень II. Встановіть відповідність

20. Встановіть відповідність між іменем автора та назвою твору:

1 І. Котляревський

А «Тарас Бульба»

2 Д. Бантиш-Каменський

Б «Богдан Хмельницький»

3 М. Гоголь

В «Історія Малої Росії»

4 М. Костомаров

Г «Сватання на Гончарівці»

Д «Енеїда»

21. Встановіть відповідність між іменами історичних постатей і організаціями, в діяльності яких вони брали участь:

1 Т. Шевченко

А Головна Руська Рада

2 В. Антонович

Б Південне товариство декабристів

3 С. Муравйов-Апостол

В Братство тарасівців

4 М. Міхновський

Г Київська громада

Д Кирило-Мефодіївське братство

22. Встановіть відповідність між роками та подіями, що на них припадали:

1 1825 р.

А «Київська козаччина»

2 1848–1849 рр.

Б «Весна народів»

3 1855 р.

В Декабристське повстання

4 1863–1864 рр.

Г Емський указ

Д Друге польське повстання

23. Встановіть відповідність між іменем суспільно-політичного діяча та політичного документа, складеного ним:

1 П. Пестель

А «Конституція»

2 М. Муравйов

Б «Самостійна Україна»

3 Ю. Бачинський

В «Статут Слов'янського

4 М. Костомаров

братства св. Кирила і Мефодія»

Г «Руська Правда»

Д «Україна ірредента»

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

24. Встановіть хронологічну послідовність подій:

А реформи імператора Олександра II

Б Кримська війна

В Декабристське повстання

Г «Весна народів»

25. Встановіть хронологічну послідовність правління гетьманів:

А І. Скоропадський

Б Д. Апостол

В І. Самойлович

Г І. Мазепа

26. Встановіть хронологічну послідовність змін у сфері освіти в Україні:

А відкриття Імператорського Новоросійського університету в Одесі

Б відкриття Харківського університету

В перетворення Києво-Могилянської колегії на Києво-Могилянську академію

Г відкриття Київського університету

27. Встановіть хронологічну послідовність:

А вихід альманаху «Русалка Дністрова»

Б вихід поеми І. Котляревського «Енеїда»

В видання праці М. Міхновського «Самостійна Україна»

Г вихід «Кобзаря» Т. Шевченка

28. Встановіть хронологічну послідовність подій:

А скасування Магдебурзького права на Наддніпрянщині

Б запровадження кріпацтва на Слобідській і Лівобережній Україні

В ліквідація гетьманства

Г Коліївщина

Рівень IV. Виберіть три правильні відповіді

29. Які з нижчезазначених подій відбувалися в Західноукраїнських землях у першій половині XIX ст.:

- 1** скасування кріпацтва
- 2** вихід першої української газети
- 3** утворення першої української політичної партії
- 4** повстання Чернігівського полку
- 5** постання «Головної Руської Ради»
- 6** початок громадівського руху
- 7** активна розбудова нафтобудівної промисловості

30. Які з нижчезазначених подій відбувалися в підросійських українських землях у другій половині XIX ст.:

- 1** скасування полкового устрою на Лівобережній та Слобідській Україні
- 2** скасування дії Магдебурзького права та Литовського статуту
- 3** заснування Південно-Західного відділу Російського географічного товариства
- 4** скасування кріпацтва
- 5** революційні події, пов'язані зі зростанням національної свідомості в народів імперії – «Весна народів»
- 6** діяльність Кирило-Мефодіївського товариства
- 7** «Київська козаччина»

Тема 3

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Тестове завдання 20

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ У СКЛАДІ АВСТРО-УГОРСЬКОЇ ІМПЕРІЇ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Федерація – це:

А союз незалежних держав

Б метрополія зі своїми колоніями

В держава в державі

Г об'єднання державних утворень, відносно самостійних у внутрішній політиці, у складі єдиної держави

2. Форма об'єднання людей, які на пайових засадах спільно займаються певним видом господарської діяльності, – це:

А приватизація

Б націоналізація

В кооперація

Г інвентаризація

3. «Вільні громади» – це:

А просвітницькі організації

Б міські філії Революційної української партії

В спілки робітників і селян

Г об'єднання селян-повстанців Східної Галичини

4. Позначте рік заснування у Львові товариства «Просвіта»:

А 1848 р.

Б 1861 р.

В 1868 р.

Г 1873 р.

5. Позначте рік створення Русько-Української радикальної партії:

А 1870 р.

Б 1880 р.

В 1890 р.

Г 1900 р.

6. Якого року розпочалася робота Галицького крайового сейму?
А 1848 р.
Б 1861 р.
В 1870 р.
Г 1890 р.
7. Якого року Австрійська імперія перетворилася на дуалістичну Австро-Угорську імперію?
А 1848 р.
Б 1861 р.
В 1867 р.
Г 1907 р.
8. Позначте характеристику соціально-економічного розвитку на Західноукраїнських землях на початку ХХ ст.:
А зростання поміщицьких землеволодінь
Б усебічний розвиток промисловості
В припинення еміграції селян
Г панування іноземного капіталу
9. Центром Східної Галичини було місто:
А Львів
Б Чернівці
В Ужгород
Г Краків
10. Позначте українські землі, які входили до складу Австрійської імперії:
А Східна Галичина, Північна Буковина, Закарпаття
Б Східна Галичина, Київщина, Північна Буковина
В Північна Буковина, Волинь Бессарабія
Г Слобожанщина, Волинь, Поділля
11. Який церковний сан мав А. Шептицький?
А архімандрит
Б єпископ
В митрополит
Г патріарх
12. Позначте ім'я одного із засновників Української народної партії:
А М. Міхновський
Б Д. Антонович
В М. Ганкевич
Г С. Данилевич

13. Автором твору «Листи на Наддніпрянську Україну» є:

А І. Франко

Б М. Драгоманов

В Т. Шевченко

Г Ю. Федькович

14. Позначте назву галузі промисловості на Західноукраїнських землях, яка на початку ХХ ст. давала найбільші прибутки в цьому регіоні:

А деревообробна

Б цукрова

В нафтодобувна

Г взуттєва

15. Однією з форм діяльності «Руської трійці» було:

А збирання українського фольклорного матеріалу

Б заклик українського населення до революційно-повстанської боротьби за незалежність

В заклик українського населення до боротьби проти поширення в Галичині польського впливу

Г виголошення релігійних проповідей

16. Неприятливе економічне становище на Західноукраїнських землях наприкінці ХІХ ст. було спричинено:

А революційними подіями

Б аграрним перенаселенням

В зростанням нафтовидобутку

Г військовим протистоянням з Російською імперією

17. Політика «Нової ери» у Галичині початку 1890-х рр. передбачала:

А фактичне визнання українськими політиками провідної ролі поляків у Галичині в обмін на поступки у національно-культурній сфері

Б об'єднання українських та польських політиків Галичини з метою відокремлення краю від Австро-Угорщини

В пошук українськими політиками в Галичині протидії польському впливу через свою лояльність до Австрійського імператора

Г активізацію в Галичині повстанського руху з метою приєднання краю до Російської імперії

18. Визначними діячами Української національно-демократичної партії були:

А І. Франко, Ю. Романчук

Б М. Павлик, Л. Бачинський

В М. Міхновський, В. Шемет

Г М. Ганкевич, Ю. Бачинський

19. Обмеженість громадівського руху культурно-просвітницькою діяльністю спричинило створення:

А Революційної української партії

Б організації «Братство тарасівців»

В організацій «Сокіл», «Січ»

Г Української демократичної партії

Рівень II. Встановіть відповідність

20. Встановіть відповідність між поняттями та їх визначеннями:

1 жовніри

А право на користування чужою власністю

2 дідичі

Б солдати

3 сервітути

В поміщики

4 циркуляри

Г писемні розпорядження підвідомчим закладам або підпорядкованим посадовцям

Д товарне поміщицьке господарство, у якому використовувалася праця кріпаків

21. Встановіть відповідність між датами та подіями:

1 1899 р.

А створення «Ревізійного союзу українських кооперативів»

2 1905 р.

Б створення організації «Пласт»

3 1910 р.

В загибель українського студента

4 1911 р.

А. Коцка, що стало приводом до студентських заворушень

Г створення Селянської партії в Чернівцях

Д розкол РУРП та утворення НДП

22. Співвіднесіть організації із місцем їх створення чи діяльності:

1 Товариство священників **А** Львів

2 «Руська трійця» **Б** Київ

3 «Братство тарасівців» **В** Перемишль

4 Революційна українська партія **Г** Канів

Д Харків

23. Встановіть відповідність, утворивши логічні пари:

1 Українська народна партія (УНП)»	А відстоювала ідею «Самостійної Соборної України від Карпат до Кавказу»
2 Революційна українська партія (РУП)	Б перша українська політична партія у Наддніпрянській Україні
3 Українська демократична партія (УДП)	В українська партія, що відстоювала інтереси незаможного селянства, видавала газету «Боротьба»
4 Українська соціал-демократична «Спілка»	Г українське політичне об'єднання соціалістичного спрямування, у 1905 р. приєдналося до Російської соціал-демократичної робітничої партії (меншовиків)
	Д українська політична партія ліберального спрямування, утворена в Києві 1904 р.

***Рівень III.** Встановіть правильну хронологічну послідовність*

24. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- А** заснування першого в Україні стаціонарного театру в Києві
- Б** відкриття в Одесі першого аероклубу
- В** видання М. Грушевським «Ілюстрованої історії України»
- Г** українсько-польський компроміс

25. Розташуйте західноукраїнські міста в логічній послідовності (зі сходу на захід):

- А** Галич
- Б** Чернівці
- В** Ужгород
- Г** Львів

***Рівень IV.** Завдання відкритої форми з короткою відповіддю*

26. Запишіть рік, коли А. Шептицький очолив Українську греко-католицьку церкву.

Яке церковне звання він отримав?

У якому місті перебувала його кафедра?

27. Педагог, літературознавець, етнограф, лексикограф, із 1902 р. жив і працював у Києві, був редактором української газети «Громадська думка» та журналу «Нова громада». У 1904 р. виступив одним із організаторів Української радикальної партії (УРП).

Назвіть прізвище цього діяча.

Які твори він написав?

З якими подіями він був пов'язаний?

28. «...У Львові існували українські наукові товариства, школи, масові організації та кооперативи, газети політичних партій, парламентські представництва. В Галичині..., спираючись на велику частину недавніх вихідців із селянського середовища, працювала (інтелігенція) в тісному контакті з селянством у товариствах «Просвіта», кооперативах, політичних партіях».

Про які процеси пише історик О. Субтельний?

У який період вони відбувалися?

Чи відбувалися подібні процеси в інших українських землях?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

29. Охарактеризуйте зміни, що сталися в сільському господарстві західноукраїнських земель у другій половині XIX ст.

30. Поясніть, чому проблема аграрного перенаселення західноукраїнських земель набула особливого значення на початку XX ст.

31. Порівняйте погляди й дії народовців та русофілів.

32. Поміркуйте, чому саме А. Шептицький став однією з центральних фігур національного відродження в Західній Україні на початку XX ст.

Тестове завдання 21

УКРАЇНА В ПЕРШІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ (1914–1917)

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Підпорядкування економічного, політичного, культурного життя суспільства воєнним цілям називається:

А реквізиція

Б окупація

В мілітаризація

Г міграція

2. Тимчасове захоплення військовими силами однієї держави території іншої держави має назву:

А анексія

Б парцеляція

В окупація

Г мілітаризація

3. Виселення населення як спосіб кримінального або адміністративного покарання називається:

А репатріація

Б експропріація

В депортація

Г репарація

4. Брусиловський прорив – це:

А наступальна операція російських військ на Південно-Західному фронті

Б контрнаступ російських військ на Північно-Західному фронті

В вихід військ О. Брусилова з оточення поблизу міста Львів

Г вихід військ О. Брусилова з оточення поблизу міста Чернівці

5. Коли Німеччина оголосила війну Росії?

А 28 липня 1914 р.

Б 1 серпня 1914 р.

В 1 листопада 1914 р.

Г 6 вересня 1915 р.

6. Галицько-Буковинське генерал-губернаторство було засновано:

А 1914 р.

Б 1915 р.

В 1916 р.

Г 1917 р.

7. Позначте час, коли відбулася Галицька битва:

А серпень – вересень 1914 р.

Б квітень – червень 1915 р.

В травень – липень 1916 р.

Г червень – липень 1917 р.

8. Позначте час, коли сталася битва на горі Маківці:

А вересень 1914 р.

Б квітень – травень 1915 р.

В серпень – вересень 1916 р.

Г липень 1917 р.

9. Позначте, між якими державами були поділені українські землі напередодні Першої світової війни:

А Росія, Польща, Румунія

Б Росія, Німеччина, Румунія

В Росія, Австро-Угорщина

Г Австро-Угорщина, Румунія

10. Позначте, у складі армії якої країни було утворено легіон Українських січових стрільців (УСС):

А Росія

Б Австро-Угорщина

В Німеччина

Г Франція

11. На які українські землі напередодні війни претендувала Російська імперія, керуючись виразом «исконно русские земли»?

А Східна Галичина, Поділля, Закарпаття

Б Закарпаття, Волинь, Поділля

В Північна Буковина, Східна Галичина, Поділля

Г Закарпаття, Східна Галичина, Північна Буковина

12. Назвіть українські території, на яких точилися воєнні дії за часів Першої світової війни:

А Закарпаття, Буковина, Галичина, Поділля

Б Поділля, Буковина, Галичина, Волинь

В Слобожанщина, Закарпаття, Буковина, Галичина

Г Галичина, Слобожанщина, Волинь, Поділля

13. Головну Українську Раду в серпні 1914 р. очолив:

А Є. Коновалець

Б К. Левицький

В М. Грушевський

Г Ю. Романчук

14. Назвіть прізвище одного із засновників організації Союзу визволення України:

А Г. Бобринський

Б Д. Донцов

В М. Павлик

Г Д. Вітовський

15. Командиром легіону Український січових стрільців (УСС) у 1914 р. був призначений:

А М. Меленевський

Б С. Єфремов

В Є. Чикаленко

Г М. Галущинський

16. Провідником Українського парламентського представництва у Віденському імперському парламенті у 1917–1918 рр. був:

А Ф. Трепов

Б Л. Бачинський

В Є. Петрушевич

Г К. Левицький

17. Переважна більшість українських земель напередодні Першої світової війни належали:

А Австро-Угорській імперії

Б Російській імперії

В Османській імперії

Г Румунії

18. Позначте назву молодіжної воєнізованої організації, що склала основу Легіону січових стрільців:

А «Кобзар»

Б «Богдан»

В «Козак»

Г «Пласт»

19. Яку назву мала суспільно-політична течія в Галичині, що вважала українців західноукраїнських земель єдиним народом з росіянами?

А русинство

Б москвофільство

В народовство

Г українофільство

20. У листопаді 1916 р. Франц-Йосиф проголосив Галичину:

А поділеною на Західну та Східну частини

Б єдиним автономним краєм у складі Австро-Угорщини

В автономним краєм Королівства Польського

Г незалежною державою під протекторатом Німеччини та Австро-Угорщини

21. Назвіть, що не належить до причин створення легальних українських політичних партій в Австро-Угорщині:

А великий досвід роботи в умовах конституційної монархії

Б переважання ідеї політичної автономії України

В значна роль греко-католицької церкви

Г переважання ідеї політичної самостійності України

22. Головна Українська Рада ставила за мету:

А захист інтересів українців на території всіх українських земель

Б захист інтересів українців в Австро-Угорщині

- В** захист інтересів українців у Румунії
Г захист інтересів українців у Російській імперії
23. Програма Союзу визволення України передбачала:
А автономію України у складі Австро-Угорщини
Б автономію України у складі Російської імперії
В утворення незалежної Української держави на західноукраїнських землях
Г утворення незалежної Української держави на Наддніпрянщині
24. Галицька битва закінчилась:
А поразкою австро-угорських військ
Б поразкою російських військ
В підписанням мирного договору
Г не принесла перевагу жодній зі сторін

Рівень II. Встановіть відповідність

- 25.** Співвіднесіть поняття з їхніми визначеннями:
1 анексія	А відкрите або замасковане втручання однієї або декількох держав у внутрішні справи іншої держави
2 автономія	Б інтеграція певної території до економічної, політичної, правової системи певної держави
3 інкорпорація	В самоврядування певної частини держави, здійснюване в рамках, передбачених загальнодержавними законами
4 інтервенція	Г насильницьке захоплення державою території іншої держави та включення її до свого складу
	Д перехід економіки на випуск переважно військової продукції
- 26.** Співвіднесіть дати з подіями:
1 1 серпня 1914 р.	А початок Брусиловського прориву
2 3 вересня 1914 р.	Б заснування Союзу визволення України
3 2 травня 1915 р.	В захоплення Львова російськими військами
4 4 червня 1916 р.	Г початок Горлицького наступу німецько-австрійських військ
	Д початок Першої світової війни

27. Установіть відповідність між територіями та подіями часів Першої світової війни:

1 селище Кам'янське Катеринославської губернії	А заснування «Юнацької спілки»
2 Відень	Б заснування Української партії соціалістів-революціонерів
3 Миколаїв	В страйк робітників металургійного заводу
4 Харків	Г страйк суднобудівників
	Д діяльність Союзу визволення України

28. Співвіднесіть імена з описом особистості:

1 А. Шептицький	А командир полку Українських січових стрільців
2 К. Левицький	Б підприємець-меценат, член Товариства українських поступовців
3 Г. Коссак	В митрополит Української греко-католицької церкви
4 Є. Чикаленко	Г голова Головної Української Ради
	Д член Союзу визволення України

29. Установіть відповідність між українськими політичними силами, громадськими організаціями та їхніми намірами, характером діяльності:

1 Товариство українських поступовців	А виступали за приєднання західно-українських земель до Російської імперії та переслідування прихильників політичного самовизначення України
2 Головна Українська Рада	Б надавали підтримку пораненим бійцям та біженцям
3 Карпато-Руський визвольний комітет	В беззастережна підтримка Австро-Угорщини із сподіванням на створення в межах цієї держави українського автономного краю
4 Комітет Південно-Західного фронту Всеросійського союзу земств і міст	Г виступали на підтримку Німеччини та Австро-Угорщини з метою здобуття автономії для західноукраїнських земель у складі Австро-Угорщини та самостійної української держави – на Наддніпрянщині
	Д виступала в цілому з позицій нейтралітету щодо сторін конфлікту, переважали демократичні, автономістські погляди

30. Установіть відповідність між партіями, організаціями та їхніми представниками:

1 УСДРП	А Д. Дорошенко
2 СВУ	Б С. Петлюра
3 ГУР	В С. Єфремов
4 Комітет Південно-Західного фронту	Г М. Павлик
	Д Д. Донцов

***Рівень III.** Встановіть правильну хронологічну послідовність*

31. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

А бойове хрещення УСС на Ужоцькому перевалі в Карпатах

Б призначення командиром УСС М. Галушинського

В участь УСС у битві в районі гори Лисоня

Г участь УСС у битві на схилах гори Маківка

32. Розташуйте в хронологічній послідовності воєнні дії, які відбувались на території України:

А Горлицький наступ

Б Захоплення перемишльської фортеці російськими військами

В Галицька битва

Г Брусилівський прорив

33. Розташуйте етапи діяльності національно-визвольного руху в Україні в роки Першої світової війни в хронологічній послідовності:

А створення Союзу визволення України

Б створення Головної Української Ради

В перетворення Головної Української Ради на Загальну Українську Раду

Г створення легіону Українських січових стрільців

***Рівень IV.** Завдання відкритої форми з короткою відповіддю*

34. Особливий режим обмеження волі (роззброєння, поселення у визначеній місцевості тощо), встановлений однією з воюючих держав щодо громадян ворожої або нейтральної держави або щодо військовослужбовців воюючих держав; ізоляція, тимчасовий арешт кого-небудь.

Назвіть термін, що відповідає цьому визначенню.

З яким періодом історії України пов'язане це явище?

В яких державах це також спостерігалось?

35. «...ідучи війною на Австро-Угорську монархію, Росія грозить загином також українському національному життю, яке знайшло охорону в конституційному устрої австрійської держави. Перемога Росії мала б принести українському народові Австро-Угорської

монархії те саме ярмо, в якому стогне 30 мільйонів українського народу в Російській імперії... Побіда Австро-Угорської монархії буде нашою перемогою... Нехай на руїнах царської імперії зійде сонце вільної України!»

Коли й у зв'язку з чим з'явився цей документ?

Хто були його автори?

Які наслідки мала ця подія для України?

36. «Митрополит греко-католицької церкви (1900–1944), засновник українського Національного музею у Львові. У роки Першої світової війни засланий до Суздальського монастиря».

Назвіть прізвище цього діяча.

З яким періодом в історії України пов'язана його діяльність?

Назвіть події, сучасником яких він був.

37. «...Ми не є прихильниками війни, ми разом з цілим культурним світом уважаємо мир найціннішим добром людськості. Але бувають в історії держав і народів хвили, коли війна являється неминучою. І коли не можемо війни відвернути, то мусимо старатися, щоб ті жертви, яких вона від нас вимагає, не пішли марно, щоби кров батьків принесла добро дітям. Війни хоче цар російський, самодержавний володар імперії...»

Як називається цей документ, якою організацією він був виданий?

З якими подіями в історії України пов'язана його поява?

Назвіть основні положення цього документа.

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

38. Яке місце посідала Україна в планах Троїстого союзу та Антанти?

39. Чим було зумовлене створення Легіону УСС та його участь у війні?

40. У чому полягала трагедія українського народу в Першій світовій війні? Чи міг він її уникнути?

41. Як Перша світова війна вплинула на зростання національної свідомості українського народу? Які це мало наслідки?

Тестове завдання 22

УКРАЇНА У 1900–1921 рр.

Варіант I

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Визначний математик, засновник алгебричної школи у Києві на початку ХХ ст.:

А С. Реформатський

Б І. Пуллой

В І. Горбачевський

Г Д. Граве

2. Архітектор, автор проектів «Будинку з химерами», Національного художнього музею та римо-католицького храму св. Миколая в Києві:

А М. Пимоненко

Б В. Городецький

В В. Кричевський

Г І. Левинський

3. Художник-баталіст, автор альбому, присвяченого російсько-японській війні 1904–1905 рр., та розписів будівлі Полтавського земства:

А М. Самокиш

Б К. Костанді

В М. Сластіон

Г Л. Боровиковський

4. Які з цих процесів та подій відбувалися на Наддніпрянській Україні у 1900–1905 рр.?

1 зародження та становлення перших українських політичних партій

2 розгортання подій російсько-японської війни на українських теренах

3 боротьба за всезагальне виборче право на парламентських виборах

4 активізація процесу монополізації економіки та утворення фінансового капіталу

5 впровадження контрреформ, що обмежували дію реформ Олександра II

6 зростання протестних настроїв та боротьби робітників та селян за свої соціально-економічні права

А 1, 3, 5

Б 2, 4, 6

В 2, 3, 5

Г 1, 4, 6

5. Наслідком оголошення Маніфесту імператора Миколи II від 17.10.1905 р. стало:

А скасування особистої залежності селян від поміщиків на Наддніпрянщині

Б поява першої української політичної партії на Наддніпрянській Україні

В перетворення рад робітничих депутатів на органи місцевого самоврядування

Г фактична втрата сили положеннями Емського указу 1876 р., що накладали обмеження на україномовний друк

6. Створення Товариства українських поступовців у 1908 р. стало наслідком:

А піднесення процесу розвитку українських політичних партій унаслідок революційних подій 1905–1907 рр. у Російській імперії

Б прагнення українських політиків об'єднати зусилля задля підтримки української парламентської громади в Державній Думі

В посилення реакції царського уряду після придушення Російської революції 1905–1907 рр. та знищення українських партій

Г розколу Революційної Української партії

7. Легіон Українських січових стрільців протягом Першої світової війни входив до складу такої армії:

А Російської

Б Німецької

В Австро-Угорської

Г не входив до жодної з вищезазначених армій

8. Поштовхом до Української революції 1917 р. стала така подія:

А Лютнева революція в Петрограді та падіння монархії в Росії

Б поразка Німеччини та Австро-Угорщини у Першій світовій війні

В укладання сепаратного миру між Росією та Центральними державами

Г окупація Російською імперією західноукраїнських земель

9. Українська Центральна Рада виконувала функцію:

А тимчасового українського уряду

Б тимчасового українського революційного парламенту

В тимчасового органу судової влади

Г представництва Тимчасового Уряду Росії в українських землях

10. Основну ідею I Універсалу Центральної Ради можна висловити таким гаслом:

А «Хай живе незалежна Україна»

Б «Жодної довіри Тимчасовому уряду»

В «Україна – комуністична та незалежна»

Г «Вільна Україна в складі вільної Росії»

11. Рішення про поповнення Центральної Ради представниками російських партій та національних меншин, про відкладання пи-

тання розбудови автономії України до скликання Всеросійських Установчих зборів містив такий документ:

А I Універсал Центральної Ради

Б II Універсал Центральної Ради

В III Універсал Центральної Ради

Г IV Універсал Центральної Ради

12. Які з нижчезазначених подій відбулися у Наддніпрянській Україні у березні – червні 1917 р.:

1 утворення Української Центральної Ради

2 проголошення Української Народної Республіки

3 Брусилівський прорив на Південно-Західному фронті

4 проведення Українського Національного Конгресу

5 проведення З'їзду народів Росії у Києві

6 утворення Генерального Секретаріату

А 1, 2, 4

Б 2, 3, 5

В 1, 4, 6

Г 3, 5, 6

13. Позиція Центральної Ради щодо більшовицького перевороту в Петрограді 7.11.(25.10).1917 р. зводилася до такого:

А оголошення про підтримку нового більшовицького уряду – Ради Народних Комісарів

Б нейтральне ставлення та висловлення готовності співпрацювати з російським Раднаркомом на тих самих засадах, що і з Тимчасовим Урядом

В укладання політичного союзу з більшовиками м. Києва

Г засудження більшовицького перевороту

14. Яке з цих положень не містила політика більшовиків в Україні наприкінці 1917 – на початку 1918 рр. в Україні:

А створення паралельного уряду України – Народного Секретаріату

Б цілковита ліквідація Української Народної Республіки

В створення на частині території України Донецько-Криворізької, Одеської, Таврійської республік

Г проведення політики терору

15. Падіння Української Центральної Ради сталося внаслідок:

А розходження інтересів та конфлікту з німецькою окупаційною адміністрацією в Україні

Б поразки Центральних держав у Першій світовій війні

В повстання робітників на заводі «Арсенал», підготовленого більшовиками

Г капітуляції перед більшовицьким урядом України

16. За часів правління П. Скоропадського українське державне утворення мало назву:

А Українська Народна Республіка

Б Українська Держава

В Українська Соціалістична Радянська Республіка

Г Українська Автономна Область

17. Основною проблемою зовнішньої політики гетьмана П. Скоропадського було:

А розрив дипломатичних стосунків із Центральними державами

Б конфлікт з новими небільшовицькими державами та рухами, що утворилися внаслідок розпаду Російської імперії

В налагодження дипломатичних стосунків з нейтральними державами Європи

Г невизнання його уряду з боку провідних країн Антанти

18. Командир Богунського полку, учасник боротьби проти Гетьманату та Директорії на боці більшовиків:

А М. Григор'єв

Б В. Боженко

В М. Щорс

Г Н. Махно

19. Першим очільником Директорії був:

А В. Винниченко

Б С. Петлюра

В Є. Коновалець

Г М. Грушевський

20. Глава Української Національної Ради на західноукраїнських землях, глава держави у Західноукраїнській Народній Республіці:

А М. Омелянович-Павленко

Б Є. Петрушевич

В Д. Вітовський

Г К. Левицький

Рівень II. Встановіть відповідність

21. Встановіть відповідність між іменем українського діяча науки та культури XIX–XX ст. та сферою його діяльності, досягнень:

- 1 І. Карпенко-Карий   А актор та драматург другої половини ХІХ – початку ХХ ст., один з корифеїв українського театру, автор п'єс «Сто тисяч» та «Хазяїн»
- 2 Д. Яворницький   Б підприємець-меценат, діяч Товариства українських поступовців, видавець україномовної газети «Рада» на Наддніпрянщині
- 3 Є. Чикаленко   В історик, автор «Історії запорозьких козаків», керівник Катеринославського музею старовини
- 4 І. Сікорський   Г медик та біохімік, ректор Празького університету, перший міністр охорони здоров'я в Австрійському уряді
22. Встановіть відповідність між іменем політичного діяча доби Української революції та визвольних змагань українського народу 1917–1921 рр. та характером його діяльності:
- 1 М. Грушевський   Д авіаконструктор, автор проекту найбільшого бойового літака початку ХХ ст. «Для Муромець»
- 2 Г. П'ятаков   А лідер київських більшовиків часів Української революції, голова Тимчасового робітничо-селянського уряду України у 1918–1919 рр.
- 3 С. Петлюра   Б голова Головної Української Ради та Загальноукраїнської Ради за часів Першої світової війни, перший голова уряду ЗУНР
- 4 К. Левицький   В український історик, соціолог, громадський діяч, один із провідників Товариства українських поступовців, Голова Центральної Ради
- Г генеральний секретар військових справ часів правління Центральної Ради, Головний отаман військ УНР та другий чільник Директорії
- Д український історик, правник, міністр освіти та науки Української держави часів гетьманату П. Скоропадського

23. Встановіть відповідність між назвами політичних документів та наслідками їх оприлюднення:

1 Маніфест Російського імператора Миколи II від 17.10.1905 р.	А поширення влади Центральної Ради на дев'ять українських губерній (без Криму), утворення Української Народної Республіки
2 III Універсал Української Центральної Ради	Б ліквідація УНР, парламентаризму, зосередження в Україні всієї повноти державної влади в руках однієї особи
3 IV Універсал Української Центральної Ради	В поява перших легальних україномовних газет та організацій «Просвіти» на Наддніпрянській Україні
4 «Грамота до українського народу» гетьмана П. Скоропадського від 30.04.1918 р.	Г підписання Берестейського мирного договору та вступ німецьких і австрійських військ на територію УНР Д падіння Гетьманату та прихід до влади Директорії УНР

24. Встановіть відповідність між назвою періоду часів Української революції та визвольних змагань 1917–1921 рр. та подіями, що відбулися у цей період:

1 правління Української Центральної Ради	А утворення «червоного козацтва» та Донецько-Криворізької, Одеської, Таврійської республік на частині території України
2 гетьманат П. Скоропадського	Б створення Української Галицької Армії, проголошення злуки з Наддніпрянською Україною
3 Західноукраїнська Народна Республіка	В об'єднання збройних сил та ключових відомств України та Росії, утворення Української Соціалістичної Радянської Республіки
4 правління Народного Секретаріату УНР	Г формування першого українського уряду в ХХ ст., проголошення Української Народної Республіки та її незалежності Д створення Генерального штабу збройних сил Української держави, визнання України з боку нейтральних держав Європи часів Першої світової війни

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

25. Встановіть хронологічну послідовність подій на Наддніпрянській Україні на початку ХХ ст.:

- А вихід першої україномовної газети на Наддніпрянщині
Б поява першої української політичної партії
В утворення в Києві «Клубу російських націоналістів»
Г утворення української парламентської громади в Державній Думі Росії
- 26.** Встановіть хронологічну послідовність подій Першої світової війни на українських землях:
А Галицька битва
Б Горлицький наступ
В Перемишльська битва
Г Брусилівський прорив
- 27.** Вкажіть історичну послідовність подій часів Української революції 1917–1918 рр.:
А проведення Українського Національного Конгресу
Б утворення Української Центральної Ради
В проголошення I Універсалу Центральної Ради
Г утворення Генерального Секретаріату
- 28.** Встановіть хронологічну послідовність подій визвольних змагань українського народу 1918–1921 рр.:
А утворення Західноукраїнської Народної Республіки
Б встановлення гетьманату П. Скоропадського
В утворення Директорії УНР
Г Акт Злуки УНР та ЗУНР

***Рівень IV.** Виберіть три правильні відповіді*

- 29.** Які з нижчезазначених учених представляли природничий та технічний напрями науки?
1 Д. Багалій
2 Ф. Вовк
3 О. Єфименко
4 В. Липинський
5 І. Мечніков
6 М. Остроградський
7 І. Сікорський
- 30.** Які заходи були впроваджені в Україні за часів гетьманату П. Скоропадського?
1 проголошення незалежності Української Народної Республіки
2 утворення Української академії наук
3 поділ поміщицьких та церковних землеволодінь між селянами

4 призначення професійних військових та управлінців царської доби до армії та державного апарату

5 заснування Українського університету в Кам'янець-Подільському

6 включення до парламенту держави представників національних меншин, що проживали в Україні

7 націоналізація заводів, фабрик, фінансових установ

31. Які заходи та події характеризували правління Директорії наприкінці 1918 – у 1919 рр.?

1 створення Донецько-Криворізької, Одеської, Таврійської республік

2 ліквідація поміщицького землеволодіння

3 послаблення військової дисципліни, «отаманщина», єврейські погроми

4 об'єднання західноукраїнських та наддніпрянських земель в єдиній державі

5 проголошення Української Соціалістичної Радянської Республіки

6 скликання Трудового Конгресу

7 визнання Української Народної Республіки провідними державами Антанти

32. Які події характеризують правління більшовиків в Україні у 1919–1920 рр.?

1 впровадження економічної політики «воєнного комунізму»

2 прийняття першої Конституції Української Соціалістичної Радянської Республіки

3 утворення Української академії наук

4 створення Донецько-Криворізької, Одеської, Таврійської республік

5 співпраця з українськими лівими партіями комуністичного ідеологічного спрямування, незалежними від КП(б)У

6 переговори про перемир'я з державами Антанти

7 скликання Трудового Конгресу

Тестове завдання 23

УКРАЇНА У 1900–1921 РР.

Варіант II

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Авіаконструктор, що спроектував напередодні Першої світової війни найбільший тогочасний бойовий літак – «Ілля Муромець»:

А І. Сікорський

Б Д. Лутугін

В Д. Граве

Г Л. Мацієвич

2. Актор, драматург, корифей українського театру, автор п'єси «Сто тисяч»:

А М. Кропивницький

Б П. Саксаганський

В М. Щепкін

Г І. Карпенко-Карий

3. Український письменник, представник модернізму, автор новели «Intermezzo» та повісті «Fata morgana»:

А П. Мирний

Б В. Стефаник

В М. Коцюбинський

Г П. Куліш

4. Які з цих подій та процесів відбувалися на західноукраїнських землях у 1900–1914 рр.?

1 проголошення політики «Нової ери» – компромісу між українськими народовцями та польським керівництвом Галичини

2 активізація боротьби українців за загальне, рівне, пряме виборче право на парламентських виборах

3 утворення першої української політичної партії на західноукраїнських теренах

4 активізація боротьби за поділ Галичини на Західну та Східну

5 початок релігійної та громадської діяльності греко-католицького митрополита Андрея Шептицького на Львівській кафедрі

6 заснування у Львові українського університету

А 3, 4, 6

Б 2, 4, 5

В 1, 3, 5

Г 1, 2, 4

5. Сутністю Столипінської аграрної реформи 1906–1910 рр. було:

А перетворення землі на об'єкт купівлі й продажу та розпуск селянської общини

Б повернення до закріпачення селянства

В перетворення землі виключно на державну власність

Г скасування поміщицького землеволодіння

6. Вкажіть спільну рису суспільного розвитку Наддніпрянської України та західноукраїнських земель у 1900–1914 рр.:

А активний розвиток промисловості

Б відсутність представництва українського народу в парламентських установах обох імперій

В скасування кріпацтва урядами обох імперій

Г наявність гноблення українського населення за національною ознакою

7. Позиція організації «Союз визволення України» у Першій світовій війні зводилася до такого:

А нейтралітет щодо воюючих сторін через недовіру як до Росії, так і до держав Четвірного союзу

Б підтримка Російської імперії та домагання автономії України в складі Росії в межах західноукраїнських та наддніпрянських земель

В підтримка держав Четвірного союзу, домагання створення на Західній Україні автономного коронного краю у складі Австро-Угорщини та незалежної української держави – на Наддніпрянщині

Г створення незалежної соборної української держави на західноукраїнських та наддніпрянських землях через визвольне повстання проти панування Росії та Австро-Угорщини

8. Характер Української революції у 1917 р.:

А комуністичний

Б консервативний

В соціалістичний

Г національно-демократичний

9. Генеральний Секретаріат, утворений у червні 1917 р., виконував функцію:

А тимчасового українського революційного парламенту

Б органу виконавчої влади – українського уряду

В органу судової влади

Г міжпартійного координаційного органу українських політичних партій

10. Основну ідею IV Універсалу Центральної Ради характеризує таке гасло:

А «Хай живе незалежна Україна»

Б «Вільна Україна в складі вільної Росії»

В «Україна – комуністична та незалежна»

Г «Всеросійські установчі збори – законний шлях до здобуття автономії України»

11. Який документ проголосив створення Української Народної Республіки?

А I Універсал Центральної Ради

Б II Універсал Центральної Ради

В III Універсал Центральної Ради

Г IV Універсал Центральної Ради

12. Які з нижчезазначених подій відбулися на Наддніпрянській Україні в липні – грудні 1917 р.?

1 утворення Генерального Секретаріату

2 проведення З'їзду народів Росії у Києві

3 проголошення II Універсалу Центральної Ради

4 прихід до влади гетьмана П. Скоропадського

5 проголошення III Універсалу Центральної Ради

6 проголошення незалежності Української Народної Республіки

А 2, 3, 5

Б 1, 4, 6

В 2, 4, 5

Г 1, 3, 6

13. Бій під Крутами 29(16).01.1918 р. відбувся між:

А білогвардійцями та більшовиками

Б Українською Галицькою Армією та польськими частинами

В прихильниками Директорії та Гетьманату

Г прихильниками Центральної Ради та більшовиками

14. Однією з причин укладання Центральною Радою Берестейського мирного договору з Центральними державами була:

А окупація території України німецькими та австро-угорськими військами

Б відсутність дієвої допомоги країн Антанти у боротьбі проти більшовиків

В поразка Німеччини у Першій світовій війні

Г антивоєнне повстання на території України

15. На своєму останньому засіданні Українська Центральна Рада прийняла такий документ:

А Конституцію Української Народної Республіки

Б IV Універсал

В Закон про громадянство Української Народної Республіки

Г Закон про державну символіку Української Народної Республіки

16. У соціально-економічній економічній політиці гетьман П. Скоропадський спирався на:

А великих приватних власників

Б незаможне селянство

В робітників

Г українську інтелігенцію

17. Згідно з «Грамотою» гетьмана П. Скоропадського, проголошеною 14.11.1918 р., Україна:

А проголошувала незалежність від німецької армії та адміністрації

Б проголошувала про входження до складу майбутньої небільшовицької Росії на правах автономії

В проголошувала про підпорядкування більшовицькому уряду

Г проголошувала про встановлення своєї юрисдикції над Кримом та Бессарабією

18. Лідер київських більшовиків за часів Української Революції, голова Тимчасового робітничо-селянського уряду України у 1918–1919 рр.:

А Ю. Коцюбинський

Б М. Скрипник

В Н. Махно

Г Г. П'ятаков

19. Українське державне утворення під проводом Директорії мало назву:

А Українська Держава

Б Українська Соціалістична Радянська Республіка

В Українська Автономна Область

Г Українська Народна Республіка

20. Голова Головної Української Ради та Загальноукраїнської Ради за часів Першої світової війни, перший голова уряду ЗУНР:

А М. Грушевський

Б Є. Петрушевич

В К. Левицький

Г Х. Раковський

Рівень II. Встановіть відповідність

21. Встановіть відповідність між іменем українського діяча науки та культури XIX – XX ст. та фактами його біографії:

1 М. Лисенко

А український письменник, представник напрямку соціального психологізму, автор творів «Микола Джеря» та «Кайдашева сім'я»

2 І. Нечуй-Левицький

3 М. Грушевський

4 І. Пулюй

Б український історик, Голова НТШ, автор праці «Історія Руси-України»

В український філолог, укладач 4-томного словника української мови

Г український композитор, громадський діяч, автор опер «Наталка-Полтавка» та «Тарас Бульба»

Д український фізик, автор винаходу, для виявлення «Х-променів», перекладач Біблії українською мовою

22. Встановіть відповідність між іменем українського політичного діяча доби Української революції та визвольних змагань українського народу 1917–1921 рр. та характером його діяльності:

1 В. Винниченко

А український історик, правник, міністр освіти та науки Української держави часів гетьманату П. Скоропадського

2 Є. Петрушевич

3 М. Василенко

Б один із провідників УСДРП, Голова Генерального Секретаріату УЦР, перший Голова Директорії УНР

4 М. Щорс

В командир Богунського полку, учасник боротьби проти Гетьманату та Директорії на боці більшовиків

Г генеральний секретар військових справ часів правління Центральної Ради, Головний отаман військ УНР та другий очільник Директорії

Д глава Української Національної Ради та лідер Західноукраїнської Народної Республіки

23. Встановіть відповідність між назвами документів та наслідками їх оприлюднення:

1. І Універсал Української Центральної Ради

А створення Генерального Секретаріату, загострення стосунків між Центральною Радою та Тимчасовим урядом Росії

2 ІІ Універсал Української Центральної Ради

Б ліквідація в Україні парламентаризму, зосередження всієї повноти державної влади в руках гетьмана П. Скоропадського

3 «Маніфест до народів Імперії» Австрійського імператора Карла I від 16.10.1918 р.

В збройний виступ самостійників, поповнення складу Центральної Ради представниками національних меншин

Г скликання Української Національної Ради, проголошення Західноукраїнської Народної Республіки

4 «Грамота до українського народу» Д активізація збройної боротьби проти гетьманату та його падіння
гетьмана П. Скоропадського від 14.11.1918 р.

24. Встановіть відповідність між назвою періоду часів Української революції та визвольних змагань 1917–1921 рр. та подіями, що відбулися у цей період:

1 правління Української Центральної Ради	А об'єднання збройних сил та ключових відомств України та Росії, укладання тимчасового союзу з українськими націонал-комуністичними партіями
2 гетьманат П.Скоропадського	Б скликання Українського Національного Конгресу, укладання Берестейського мирного договору з Центральними державами
3 правління Директорії УНР	В проголошення Акту Злуки УНР та ЗУНР, укладання українсько-польського союзу 1920 р.
4 правління Ради Народних Комісарів УСРР	Г формування Народного Секретаріату УНР, утворення Донецько-Криворізької, Одеської, Таврійської республік Д заснування Української академії наук, Українського університету в Кам'янець-Подільському

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

25. Встановіть хронологічну послідовність подій на Західній Україні на початку ХХ ст.:

А створення Народного комітету у справах виборчої реформи

Б призначення Андрея Шептицького греко-католицьким митрополитом Львова

В проведення перших виборів до Віденського парламенту на рівній, прямій основі

Г вбивство намісника Галичини графа А. Потоцького українським студентом М. Січинським

26. Встановіть хронологічну послідовність подій Першої світової війни, що вплинули на перебіг політичних подій в українських землях:

А створення Королівства Польського на польських землях, що входили до складу Російської імперії до Першої світової війни

Б початок російського окупаційного режиму в західноукраїнських землях

В зречення престолу Російського імператора Миколи II

Г створення Головної Української Ради

27. Вкажіть історичну послідовність подій часів Української революції 1917–1918 рр.:

А проголошення III Універсалу Центральної Ради

Б проголошення незалежності Української Народної Республіки

В початок війни російської Ради Народних Комісарів з Українською Центральною Радою

Г укладання Берестейського мирного договору УНР з Центральними державами

28. Встановіть хронологічну послідовність подій визвольних змагань українського народу 1918–1921 рр.:

А проголошення Акту Злуки УНР та ЗУНР

Б поразка Директорії та друге встановлення більшовицької влади в Києві

В «Київська катастрофа» та встановлення в Києві білогвардійського режиму

Г укладання Варшавської угоди між УНР та Польщею

***Рівень IV.** Виберіть три правильні відповіді*

29. Які з нижчезазначених учених представляли гуманітарний та суспільний напрями науки?

1 С. Реформатський

2 М. Курако

3 М. Грушевський

4 Д. Яворницький

5 Д. Заболотний

6 А. Кримський

7 І. Горбачевський

30. Які з цих заходів було впроваджено Українською Центральною Радою?

1 заснування Українського університету в Кам'янець-Подільському

2 впровадження української національної валюти – гривні

3 проголошення національно-персональної автономії для росіян, євреїв та поляків, що проживали в Україні

4 утворення Української академії наук

- 5 прийняття закону про громадянство Української Народної Республіки
- 6 укладання українсько-польського союзу для спільної боротьби з більшовиками
- 7 створення Генерального штабу Збройних сил України, її визнання європейськими нейтральними державами
- 8 проголошення Донецько-Криворізької республіки
- 31. Які заходи були впроваджені у часи панування більшовиків в Україні наприкінці 1917 – на початку 1918 рр.?
- 1 створення Донецько-Криворізької, Одеської, Таврійської республік
- 2 проголошення Української Соціалістичної Радянської Республіки
- 3 впровадження політики терору та репресій проти прихильників Центральної Ради, промисловців, офіцерів царської доби, священників
- 4 створення Ради Народних Комісарів УСРР
- 5 ліквідація Української Народної Республіки
- 6 створення «червоного козацтва»
- 7 укладання Берестейського мирного договору УНР з Німеччиною та Австро-Угорщиною
- 32. Якими подіями та заходами характеризувалося існування Західноукраїнської Народної Республіки?
- 1 створення Української Галицької Армії
- 2 перебування у конфлікті з Польщею та провідними державами Антанти
- 3 встановлення контролю ЗУНР за Північною Буковиною та Закарпаттям
- 4 об'єднання з УНР в єдину державу
- 5 встановлення на західноукраїнських землях влади рад робітничих та солдатських депутатів
- 6 масова націоналізація приватної власності
- 7 укладання українсько-польського союзу для спільної боротьби проти більшовиків

Тестове завдання 24

УКРАЇНСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ (1917–1918)

***Рівень I.** Виберіть одну правильну відповідь*

1. Суспільно-політична течія, яка заперечує будь-яку політичну владу, характеризується невизнанням авторитету, стихійністю та неорганізованістю, називається:

А комунізм

Б анархізм

В монархізм

Г опортунізм

2. Політика, яка полягала у пропаганді національної винятковості та зверхності однієї нації над іншими, розпалюванні національної ворожнечі й ненависті, називалася:

А шовінізм

Б бюрократизм

В волонтаризм

Г гегемонізм

3. Нічим не обмежена влада особи, групи, класу мала назву:

А демагогія

Б директива

В диктатура

Г деградація

4. Як називається політико-ідеологічна течія, яка прагне поєднати зміни в суспільстві зі збереженням сталих, перевірених досвідом минулого традицій і форм життя?

А лібералізм

Б консерватизм

В авторитаризм

Г демократизм

5. Позначте дату утворення Центральної Ради:

А березень 1917 р.

Б квітень 1917 р.

В травень 1917 р.

Г червень 1917 р.

6. Перший Універсал Центральної Ради був проголошений у:

А травні 1917 р.

Б червні 1917 р.

В липні 1917 р.

Г серпні 1917 р.

7. Всеукраїнський національний конгрес відбувся у:

А березні 1917 р.

Б квітні 1917 р.

В травні 1917 р.

Г липні 1917 р.

- 8.** Коли відбулося проголошення незалежності Української Народної Республіки:
А червень 1917 р.
Б листопад 1917 р.
В січень 1918 р.
Г квітень 1918 р.
- 9.** У Києві більшовицьке правління вперше було встановлено:
А у 1917 р.
Б у 1918 р.
В у 1919 р.
Г у 1920 р.
- 10.** У яких регіонах України спостерігався найбільший вплив партії більшовиків наприкінці 1917 – на початку 1918 р.?
А На Донбасі та Харківщині
Б у Західній Україні
В на Полтавщині
Г на Київщині
- 11.** Діяльність Генерального Секретаріату з 1917 р., за «Тимчасовою інструкцією», поширювалась на території губерній:
А Київської, Подільської, Полтавської
Б Київської, Полтавської, Чернігівської
В Волинської, Подільської, Київської, Чернігівської
Г Київської, Волинської, Подільської, Полтавської, Чернігівської
- 12.** Перша окупація більшовиками українських земель завершилася внаслідок:
А вступу німецьких військ та військ УНР
Б приходу білогвардійців
В приходу до влади гетьмана П. Скоропадського
Г встановлення влади Директорії УНР
- 13.** Головою Української Центральної Ради в 1917 р. був обраний:
А Д. Дорошенко
Б М. Грушевський
В В. Винниченко
Г М. Міхновський
- 14.** Тимчасовий Український військовий генеральний комітет при УЦР очолив:
А С. Петлюра
Б В. Винниченко

В М. Терещенко

Г І. Церетелі

15. Українським полком ім. Б. Хмельницького командував:

А Ю. Капкан

Б М. Тарнавський

В П. Скоропадський

Г М. Омелянович-Павленко

16. Головою Генерального Секретаріату в червні 1917 р. став:

А В. Винниченко

Б С. Єфремов

В П. Мілюков

Г П. Христюк

17. Вкажіть гасло, під яким розгортався національний рух в Україні після перемоги Лютневої революції:

А «Україна – для українців»

Б «Автономія України у складі федеративної Росії»

В «Вся влада Радам!»

Г «Відокремлення від Росії. Незалежність України!»

18. Мирний договір у Бересті 09.02(27.01).1918 р. було укладено між:

А УНР та країнами Антанти

Б УНР та більшовицьким урядом Росії

В УНР з Німеччиною та її союзниками

Г Більшовицьким урядом Росії та Центральними державами

19. Які методи застосовували більшовики для здобуття влади на території України:

А політичні та силові методи

Б виключно силові методи

В переконування населення

Г підкуп чиновників

20. Всеукраїнський з'їзд рад у Харкові відбувся у:

А жовтні 1917 р.

Б грудні 1917 р.

В січні 1918 р.

Г квітні 1918 р.

21. Позначте позицію Тимчасового уряду Росії стосовно проголошення І Універсалу Центральною Радою:

А прийняв документ до відома

Б визнав право українців на автономію лиш за згодою Все-російських установчих зборів

В визнав автономію України в складі Росії

Г засудив І Універсал як «злочинний» та «сепаратистський»

22. Виступ військових Другого українського імені гетьмана Павла Полуботка козачого полку в липні 1917 р. стало наслідком:

А повалення монархії в Росії

Б проголошення ІІ Універсалу Центральної Ради

В проголошення УНР

Г поразки Російської армії на Південно-Західному фронті

23. І Всеукраїнський з'їзд Рад у Києві (грудень 1917 р.):

А проголосив незалежність УНР

Б проголосив УНР

В сформував Центральний Виконавчий комітет рад (ЦВК) та перший більшовицький уряд України

Г висловив довіру Центральній Раді та положенням її ІІІ Універсалу

24. Берестейський договір від 09.02(27.01).1918 р. передбачав:

А визнання влади більшовиків на всій території України

Б зобов'язання Німеччини та її союзників надати допомогу у вигнанні більшовиків з України

В визнати владу більшовиків на Лівобережній Україні

Г роззброєння українських військових частин

Рівень ІІ. Встановіть відповідність

25. Співвіднесіть поняття з їхніми визначеннями:

1 конфронтація

А заборона, припинення дії, що запроваджується главою держави стосовно документа, прийнятого іншим органом влади

2 декрет

Б основний закон держави, що визначає основні засади її функціонування, базові права та обов'язки громадян

3 маніфест

В протиборство, протистояння, сутички, конфлікт

4 вето

Г писане звернення політичної партії чи громадської організації, що має програмний характер

Д постанова глави держави чи органу виконавчої влади (уряду), що має силу закону без затвердження парламентом

26. Співвіднесіть дати з подіями:

1 березень 1917 р.	А утворення Української Центральної Ради
2 червень 1917 р.	Б проголошення незалежності УНР
3 листопад 1917 р.	В проголошення III Універсалу
4 січень 1918 р.	Г утворення Генерального Секретаріату Д Всеукраїнський національний конгрес

27. Встановіть відповідність між територіями України та їх характеристикою:

1 місто, у якому постала Центральна Рада	А Харків Б Київ
2 місто, у якому було сформовано Народний Секретаріат	В Фастів Г Львів
3 місто, у якому було проголошено ЗУНР	Д Кам'янець-Подільський

4 місто, у якому було укладено попередню угоду про об'єднання УНР та ЗУНР

28. Встановіть відповідність між прізвищами представників українських політичних партій та їх назвами:

1 С. Петлюра	А Українська партія соціалістів-революціонерів
2 В. Голубович	Б Українська демократично-хліборобська партія
3 В. Липинський	В Українська соціал-демократична робітничка партія
4 С. Єфремов	Г Українська партія соціалістів-федералістів Д Українська народна партія

29. Встановіть відповідність між назвами партій та їх цілями у 1917 р.:

1 Українська партія соціалістів-революціонерів	А автономія демократичної України у складі демократичної Росії
2 Українська соціал-демократична робітничка партія	Б незалежність України, виправдання приватної власності на землю В територіальна автономія України у складі Росії, націоналізація землі

рушниці) безстрашно виступили проти наступаючих більшовицьких загонів, начальство їх, група офіцерів, залишилася в поїзді й влаштувала тут пиятику у вагонах; більшовики без зусиль розбили загін молоді і погнали його до станції».

Про яку подію йдеться у наведеному документі?

Якого року і де сталася ця подія?

Якими були її наслідки?

34. «Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого не залежною, вільною, суверенною державою українського народу. Влада в ній буде належати тільки народові України, іменем якого, поки зберуться Українські Установчі Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада».

Про який документ ідеться і з якими подіями в історії України пов'язана його поява?

Хто його автор і де він був проголошений?

Назвіть основні положення цього документа.

У чому полягало значення цього документа?

35. «Організував збройний виступ у липні 1917 р. Очоловав Українську народну партію, членів якої за переконання називали самостійниками. Є автором праці «Самостійна Україна». Рішуче засудив II Універсал Центральної Ради».

Назвіть прізвище історичного діяча.

З яким періодом в історії України пов'язана його діяльність?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

36. Прочитайте текст документа і дайте відповідь на запитання до нього.

Резолюція першої української маніфестації в Києві 19 березня 1917 р.: «Ми, українці, зібрані у Києві 19 березня на першій українській святі свободи, вітаємо відновлення народовладдя, знищеного царським деспотизмом, й одностайно постановляємо: піддержувати Центральне правительство, помагаючи йому всіма силами забезпечити новий свободний лад від всяких ворожих заходів о твердім переконанню, що воно далі прикладатиме всі сили для укріплення свободи і демократизму; потвердити йому наші сподівання негайного скликання установчих зборів на основі загального, рівного, прямого і тайного вибору, котрі збори мають ствердити автономний лад, який на Україні заводимо; зажадати від Тимчасового правительства, щоб воно міцно зв'язало справу

автономії України з інтересами нового ладу і заохотило людинність її до всяких жертв, для чого негайно видало б декларацію, котрою з свого боку визнало потребу широкої автономії української землі і поробило одразу всі заходи, щоб надати український національний характер публічним установам, з врахуванням прав національних меншостей; в справі переведення цих постанов доручаємо Центральній раді України порозумітися з Тимчасовим правительством». Які нові вимоги містить резолюція першої української маніфестації порівняно з першою відозвою Центральної Ради?

Яке місце в реалізації вимог у резолюції відводилося Центральній Раді? Про що це свідчить?

37. Обгрунтуйте неминучість конфлікту між Центральною Радою і більшовицьким Раднаркомом.

38. Назвіть причини проголошення УЦР IV Універсалу. Чи вважаєте ви його своєчасним та переломним у державотворчому процесі?

Тестове завдання 25

УКРАЇНА В БОРОТЬБІ ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. 3 грудня 1918 р. найвищим органом державної влади Української Народної Республіки вважався:

А Гетьманат

Б Директорія

В отаманщина

Г Українська Центральна Рада

2. Яку назву мали класові організації незаможного селянства, які діяли в УСРР 1920–1933 рр.?

А ревкоми

Б комнезами

В ради селянських депутатів

Г комуні

3. Як називається система політичних, економічних, ідеологічних заходів, на яких базувалася діяльність більшовицької партії та радянської влади на території радянської Росії за часів громадянської війни:

А «нова економічна політика»

Б «воєнний комунізм»

В «розвинений комунізм»

Г «культурний комунізм»

4. Яку назву отримав акт про проголошення об'єднання двох українських утворень УНР і ЗУНР в єдину соборну незалежну українську державу?

А акт Об'єднання

Б акт Приєднання

В акт Злуки

Г акт Возз'єднання

5. Прихід до влади гетьмана П. Скоропадського відбувся у:

А листопаді 1917 р.

Б квітні 1918 р.

В грудні 1918 р.

Г лютому 1919 р.

6. Коли була утворена Директорія УНР?

А березень 1918 р.

Б листопад 1918 р.

В червень 1919 р.

Г квітень 1920 р.

7. Перша Конституція УСРР була прийнята у:

А 1918 р.

Б 1919 р.

В 1920 р.

Г 1921 р.

8. Галицький революційний комітет (Галревком) був утворений у:

А листопаді 1918 р.

Б грудні 1919 р.

В липні 1920 р.

Г березні 1921 р.

9. Вирішальні битви між військами Директорії й гетьмана П. Скоропадського відбулися в листопаді 1918 р. під:

А Фастовом

Б Васильковом

В Мотовилівкою

Г Білою Церквою

10. За рішенням Ради Антанти 1923 р. до складу Польщі увійшли:

А Північна Буковина

Б Закарпаття

В Східна Галичина

Г Західне Поділля

11. За Сен-Жерменським договором до складу Румунії увійшли:

А Закарпаття

Б Північна Буковина

В Лемківщина

Г Західна Галичина

12. У вересні 1919 р. до Чехословаччини було приєднано:

А Західну Волинь

Б Закарпаття

В Східну Галичину

Г Північну Буковину

13. Головою Тимчасового робітничо-селянського уряду України в листопаді 1918 р. став:

А Ю. Коцюбинський

Б Г. П'ятаков

В Є. Бош

Г В. Затонський

14. Посаду міністра освіти у складі уряду гетьмана П. Скоропадського обіймав:

А Д. Дорошенко

Б В. Вернадський

В І. Огієнко

Г М. Василенко

15. П. Скоропадський у своїй внутрішній політиці спирався на:

А селян

Б робітників

В заможні верстви населення

Г українську інтелігенцію

16. Між якими країнами було укладено Варшавську угоду в 1920 р.?

А УНР та Румунією

Б УНР та Польщею

В УНР та Німеччиною

Г УНР та Чехословаччиною

17. Який Зимовий похід військ УНР відбувся у листопаді 1921 р.?

А перший

Б другий

В третій

Г четвертий

18. Головною умовою Берестейського мирного договору з боку України було:

А постачання Центральним державам продуктів харчування та стратегічних матеріалів

Б вступ у Першу світову війну на боці Центральних держав

В відновлення боротьби з більшовиками

Г постачання нових зразків зброї

19. Падіння Центральної Ради відбулося внаслідок:

А гетьманського перевороту, підтриманого німецькою адміністрацією

Б вторгнення більшовиків у Київ

В повстання українських військ під проводом Директорії

Г вторгнення до Києва білогвардійців

20. Яка з наведених нижче подій відбулася у часи правління Директорії?

А заснування Генерального Секретаріату

Б проголошення акту Злуки УНР та ЗУНР

В заснування Української академії наук

Г укладання Берестейського миру

21. Угода у Старобільську між Н. Махном і радянською владою передбачала:

А нейтралітет махновців у боротьбі між «білими» та «червоними»

Б нейтралітет махновців у боротьбі більшовиків та УНР

В спільні воєнні дії махновців та більшовиків

Г нейтралітет махновців у радянсько-польській війні

22. Які наслідки мала політика «воєнного комунізму» на території України?

А розвал економіки, погіршення умов життя, розгортання повстанського руху

Б покращення умов життя, розробка нової економічної політики

В стабілізація політичної ситуації в країні

Г розгортання масових демонстрацій на підтримку політики «воєнного комунізму»

Рівень II. Встановіть відповідність

23. Співвіднесіть поняття з їхніми визначеннями:

1 абсолютизм

А тимчасовий колегіальний верховний

2 авторитаризм

орган влади, переважно діє у надзви-

3 директорія

чайних політичних умовах

4 диктатура

Б нічим не обмежена влада особи, групи, класу, що спирається на силові структури, вдається до насилля, репресій та терору

В форма правління, за якою верховна влада необмежено належить одній особі – монарху

4 політичний режим, за якого значна влада концентрується в руках однієї особи (групи осіб), характеризується суттєвим обмеженням демократичних прав і свобод

5 насильницьке захоплення однією державою території іншої держави і включення до складу своєї

24. Співвіднесіть дати з подіями:

1 квітень 1918 р.

А проголошення Акта злуки ЗУНР і УНР

2 листопад 1918 р.

Б другий Зимовий похід

3 січень 1919 р.

В утворення Українського національного союзу

4 листопад 1921 р.

Г відкриття Української академії наук

Д прихід до влади П. Скоропадського

25. Співвіднесіть територію з прізвищами отаманів партизанських загонів, які вели боротьбу в цих регіонах під зверхністю УНР:

1 Харківщина та

А Є. Ангел

Полтавщина

Б М. Григор'єв

2 Чернігівщина та

В П. Болбачан

Сумщина

Г Я. Шепель

3 Поділля

Д І. Андрух

4 Херсонщина та

Запоріжжя

26. Співвіднесіть прізвища діячів з посадами, які вони обіймали:

1 С. Петлюра

А голова Всеукраїнського

2 Є. Петрушевич

Центрального Виконавчого

3 К. Левицький

Комітету рад

4 Г. Петровський

Б голова Української Національної Ради ЗУНР, член Директорії УНР

В голова Українського національно-державного союзу

Г голова Державного Секретаріату ЗУНР

Д голова Директорії УНР, головний отаман військ УНР

27. Встановіть відповідність між українськими містами та силами, що їх утримували влітку 1919 – взимку 1920 рр.:

1 Мелітополь

А білогвардійці

2 Луганськ

Б червоноармійці

3 Чорнобиль

В махновці

4 Кам'янець-

Г війська Директорії

Подільський

Д війська УГА

***Рівень III.** Встановіть правильну хронологічну послідовність*

28. Розташуйте в хронологічній послідовності:

А вступ радянських військ до Києва – вигнання військ Директорії

Б угода уряду УСРР з махновцями про спільні дії в боротьбі проти

П. Врангеля

В укладання Берестейського мирного договору між УНР і державами німецько-австрійського блоку

Г Київська катастрофа – відступ військ УГА з Києва

29. Розташуйте в хронологічній послідовності події, пов'язані із зародженням Західноукраїнської Народної Республіки:

А утворення Державного Секретаріату

Б проголошення ЗУНР

В утворення Української Національної Ради

Г маніфест австрійського імператора про перебудову держави на федеративних засадах

30. Розташуйте в логічній послідовності основні події на Півдні України часів визвольних змагань українського народу 1918–1921 рр.:

А угода Н. Махно та більшовиків про спільні дії проти білогвардійців

Б прихід П. Врангеля до влади в Криму

В проголошення м. Гуляйполя центром анархістського повстанського руху

Г входження більшовицько-махновських військ до Криму

Рівень IV. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю

31. «...Між тим середня група генерала Кравса, зайнявши 30 серпня своїми передовими частинами Київ, ранком 31 серпня рушила колоною через Київ... Але одночасно зі сходу через Київські мости до Києва почали входити денікінські війська під командуванням генерала Бредова...

Маючи наказ не вступати в бій з військами Добармії, українські частини не знали, як їм поводитися...

Коли голова колони українських військ вийшла на головну вулицю Києва – Хрещатик, то добровольчі частини, увійшовши на цю ж вулицю з протилежного боку, відкрили по ній кулеметний і рушничний вогонь.

...Уряд вирішив уникнути війни... Середня група Української армії з наказу командування почала відходити на захід, у напрямку Козятина».

Про яку подію йдеться?

Якого року це відбулося?

Армії яких країн брали участь у цій події?

32. «...Політичний і державний діяч, письменник. У 1917–1919 рр. – один із лідерів Української революції, стояв біля витоків української державності. Очолював УСДРП, член та заступник голови УЦР, голова Генерального секретаріату, автор та співавтор усіх головних законодавчих актів УЦР, зокрема чотирьох Універсалів. Автор мемуарно-публіцистичного твору «Відродження нації» (1920), романів «Записки кирпатого Мефістофеля» (1917), «Сонячна машина» (1926), «Слово за тобою, Сталіне» (1950), численних публіцистичних, драматичних творів».

Назвіть прізвище українського політичного діяча.

З яким періодом в історії України пов'язана його діяльність?

Назвіть, учасником яких подій він був.

33. Партія, яка була утворена на основі лівого крила УПСР і спиралася на українське селянство та національну інтелігенцію, що відстоювали незалежність України та створення окремої української Червоної армії.

Вкажіть назву (аббревіатуру) партії. Вкажіть дату створення партії.

Назвіть прізвища її лідера.

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

- 34.** Дайте загальну характеристику Української держави П. Скоропадського. У чому, на ваш погляд, виявилася нестійкість гетьманату?
- 35.** За яких обставин утворилася ЗУНР? Чому, попри демократичні гасла й наміри, вона зазнала поразки?
- 36.** У чому, на ваш погляд, полягали реальні завдання радянської влади щодо України? Доведіть свою думку конкретними фактами.
- 37.** Охарактеризуйте основні події та тенденції розвитку культури в Україні в 1917–1920 рр.

Тестове завдання 26

**УКРАЇНСЬКА СРР В УМОВАХ
НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ
(1921–1928)**

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

- 1.** Назвіть рік другого Зимового походу армії УНР:
А 1920 р.
Б 1921 р.
В 1922 р.
Г 1923 р.
- 2.** Назвіть рік, коли в УСРР розпочалася політика українізації:
А 1921 р.
Б 1922 р.
В 1923 р.
Г 1924 р.
- 3.** Затвердження Декларації та Договору про створення СРСР відбулося:
А 10 березня 1921 р.
Б 30 грудня 1922 р.
В 9 січня 1924 р.
Г 14 грудня 1925 р.
- 4.** Перша Конституція УРСР була затверджена:
А 1919 р.
Б 1924 р.
В 1929 р.
Г 1937 р.

5. На якій території діяли партизанські формування Бондарчука, Завгороднього і Хмари в середині 1921 р.?

- А Полісся
- Б Київщина
- В Полтавщина
- Г Черкащина

6. Назвіть сучасну область України, що не була охоплена голодом 1921–1922 рр.:

- А Запорізька
- Б Миколаївська
- В Дніпропетровська
- Г Вінницька

7. Завдання на карті. Позначте територію губернії, на якій діяв селянський повстанський загін Удовиченка 1921 р.

8. Завдання на карті. Позначте територію губернії, звідки виступав зі своєю групою під час другого Зимового походу армії УНР генерал Ю. Тютюнник.

9. Термін «автономізація» означає:

А проект, за яким кожна колишня українська губернія мала б входити до складу УСРР на правах автономії

Б проект, що знімав усі ускладнення з приводу встановлення основ і загального плану народного господарства

В проект, за яким передбачалося включення радянських республік до складу РСФРР на правах автономії

Г проект, за яким передбачалося включення радянських республік до складу СРСР на правах автономії

10. Інтервенція – це:

А відкрите чи замасковане втручання однієї чи декількох держав у внутрішні справи своїх автономних територій

Б включення до свого складу, приєднання

В відкрите чи замасковане втручання однієї чи декількох держав у внутрішні справи іншої держави

Г режим обмеження свободи, установлений однією з воюючих держав щодо громадян ворожої держави

11. У 1920-х рр. культурне життя в УСРР характеризувалося:

А створенням єдиної Спілки письменників України, жорстко контрольованої комуністичною партією

Б створенням багатьох творчих спілок, літературною дискусією

В заборонаю друкування видань українською мовою

Г утвердження соціалістичного реалізму як єдиного визнаного напряму літературної творчості

12. У 1925–1928 рр. ЦК КП(б)У очолював:

А В. Чубар

Б Е. Квірінг

В Л. Каганович

Г С. Косіор

13. Якому політичному діячу належать слова: «...Ми визнаємо себе рівноправними з Українською СРР та іншими республіками і разом нарівні з ними входимо в новий союз, нову федерацію?»

А Х. Раковський

Б Й. Сталін

В В. Ленін

Г Д. Мануїльський

14. Посаду наркома освіти УСРР у 1925–1927 рр. обіймав:

А В. Затонський

Б О. Шумський

В П. Тичина

Г Д. Лебідь

15. Із якою державою РРФСР та УСРР підписали Ризький мирний договір у 1921 р.?

А Литвою

Б Угорщиною

В Латвією

Г Польщею

16. Які міжнародні організації допомоги голодуючим здійснювали свою діяльність на Україні в 1921–1922 рр.?

А фонд А. Нобеля, Міжнародний валютний фонд, Міжнародний комітет селянської допомоги

Б АРА, фонд Ф. Нансена, Міжнародний комітет робітничої допомоги;

В організація сприяння розвитку демократії, Червоний Хрест

Г фонд «Відродження», Асоціація Амундсена, Міжнародний комітет Червоного Півмісяця

17. Яка подія 1922 р. передувала наростанню суперечностей між УСРР і РСФРР?

А пропозиція наркомату фінансів РСФРР про поділ України на три фінансово-незалежні частини

Б пропозиція Держплану РСФРР про поділ України на чотири економіко-політичні області

В пропозиція Держплану РСФРР про поділ України на дві економічні області

Г пропозиція Держплану СРСР про поділ України на дві економічні області

18. Результатом процесу «коренізації» в УСРР стало:

А зменшення українців серед службовців держапарату

Б еміграція значної кількості української інтелігенції

В обмеження культурно-національних прав національних меншин

Г бурхливий розвиток української культури («Розстріляне Відродження»)

19. Наслідком голоду 1921–1923 рр. на Україні стало(-а):

А придушення пролетарського повстанського руху

Б придушення селянського повстанського руху

В активізація селянського повстанського руху

Г послаблення влади більшовиків

20. До заходів непу відноситься:

А централізація системи управління економікою в руках народних комісаріатів

Б продовольча розкладка

В заборона кооперативної та приватної торгівлі

Г продовольчий податок

21. Наслідком непу в Україні стало:

А прискорення соціально-економічного розширення селянства

Б скорочення безробіття

В зникнення прошарку буржуазії

Г зменшення кількості міського населення

22. Однією з головних причин переходу до непу було:

А активізація комуністичного руху у світі

Б поглиблення повоєнної соціально-економічної кризи на Заході

В масові антибільшовицькі виступи та повстання у селах, містах, армії та на флоті

Г соціально-економічна та політична стабільність у країні

Рівень II. Встановіть відповідність

23. Встановіть відповідність між датами та подіями:

А 1921 р.   **1** утворення СРСР

Б 1922 р.   **2** остаточний розгром махновського руху

В 1924 р.   **3** прийняття Конституції СРСР

Г 1925 р.   **4** проголошення курсу ВКП(б) на індустріалізацію
5 проголошення політики українізації

24. Встановіть відповідність між поняттями та їх значеннями:

А бюджет   **1** акт глави держави або уряду, що дорівнює за своїм

Б декларація   статусом закону

В декрет   **2** розпис грошових прибутків і витрат держави,

Г директива   підприємства, установи на певний період
3 загальна керівна вказівка, що видається вищим органом до виконання підлеглому

4 заява від імені держави, уряду, партії, організації, урочисте проголошення основних принципів, а також документ, у якому вони викладені

5 примусові грошові чи натуральні стягнення з населення, які проводять війська однієї з воюючих сторін на захопленій території противника

25. Встановіть відповідність між датою та історичним фактом:
А 1921 р.	1 вихід фільму О. Довженка «Звенигора»
Б 1922 р.	2 проголошення Х з'їздом РКП(б) політики непу
В 1925 р.	3 саморозпуск УКП
Г 1927 р.	4 договір про дружбу між УСРР і Туреччиною
	5 XII з'їзд РКП(б) проголосив політику «коренізації»

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

26. Встановіть хронологічну послідовність подій історії України 1920-х рр.:

- А проголошення курсу на індустріалізацію
- Б прийняття «Кодексу законів про народну освіту УСРР»
- В обрання В. Липківського митрополитом УАПЦ
- Г завершення відбудови сільського господарства УСРР

27. Встановіть хронологічну послідовність подій історії України 1920-х рр.:

- А американська адміністрація допомоги (АРА) укладає угоду з урядом УСРР щодо надання допомоги голодуючим
- Б трагедія під Базаром
- В початок політики колективізації та розкуркулення на селі
- Г підписання Декларації про утворення СРСР

28. Розташуйте в логічній послідовності сектори промисловості УСРР на 1925–1926 рр. за обсягом їхньої валової продукції, починаючи з провідного:

- А приватновласницький корпоративний
- Б дрібний приватновласницький
- В державний
- Г кооперативний

Рівень IV. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю

29. «...Секретар ЦК КП(б)У виступив з «теорією», в якій доводив, що в Україні точиться «боротьба» двох культур: російської – «пролетарської, передової», та української – «селянської, дрібно-буржуазної, відсталой». Більшовики в цій боротьбі, природно, повинні бути на боці російської культури. Хоча ця відверто шовіністична теорія була засуджена, відповідні настрої серед більшовиків залишалися».

Про яку теорію йдеться?

Із яким періодом історії України це пов'язано?

Хто був автором цієї теорії?

30. «... – система поглядів, що відкидає всю сукупність релігійних уявлень про світ, особливо наполегливо насаджувалася в радянському суспільстві».

Назвіть термін.

Із якими роками пов'язано це явище?

Хто був прибічником цієї системи поглядів?

31. «Нахненник провідного літературного об'єднання України – Вільної академії пролетарської літератури (ВАПЛІТЕ), член більшовицької партії, учасник громадянської війни, один із засновників новітньої української літератури.

Письменника цікавили питання відродження й розвитку української культури, можливості її виживання за умов соціалістичного будівництва, в яке він у той час ще щиро вірив, а не відрив України від Радянської Росії. Але червневий пленум ЦК КП(б)У 1926 р. оцінив погляди письменника як заклик до сепаратизму».

Вкажіть прізвище історичного діяча.

Із яким періодом в історії України пов'язана його діяльність?

Учасником яких подій він був?

32. «На початку 1920-х рр. для Головополітосвіти керівництвом партії ставилося завдання не лише навчити робітників і селян читати, писати та лічити, а й прищеплювати їм комуністичну ідею. У 1923 р., за прикладом РСФРР, в Україні під головуванням Г. Петровського було утворено товариство «Геть неписьменність». На кошти товариства ... утримувалося понад 2,5 тис. пунктів і шкіл лікнепу, де навчалася до 100 тис. осіб»

Із яким періодом історії України це пов'язано?

Яку назву отримав цей процес у суспільстві?

Що було причиною проведення такої акції з боку партійного керівництва?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

33. Прочитайте текст документа і дайте відповідь на запитання до нього.

Із Кодексу законів про народну освіту УСРР (від 25 листопада 1922 р.)

«§ 2. Мета радянського виховання й освіти – розкріпачення трудящих мас від духовного рабства, розвиток їх самосвідомості, створення нового покоління людей комуністичного суспільства з психологією колективу, з твердою волею, суспільно необхідною кваліфікацією і з матеріалістичним світоглядом, заснованим на ясному розумінні законів розвитку природи і суспільства.

§ 3. Завдання органів виховання й освіти – бути знаряддям диктатури пролетаріату зі знищення класового суспільства, створення нового, провідником принципів комунізму та ідейно-організуючого впливу пролетаріату на напівпролетарські і непролетарські верстви трудящих з метою виховання покоління будівників нового, комуністичного суспільства.

§ 4. Всі заходи щодо виховання й освіти як дітей та юнацтва, так і дорослого населення, будучи строго погоджені з основними завданнями соціалістичної революції, повинні виходити з життєвих умов та інтересів трудящих, маючи тісний зв'язок з народним господарством і державним будівництвом Радянських Республік...»

Розкрийте загальну картину освітньо-культурного життя України напередодні прийняття цього документа.

Які завдання українських освітян випливали з Кодексу про народну освіту УСРР?

Дайте критичну оцінку цих завдань. Як ви вважаєте, чи були вони остаточними?

34. Дайте власну оцінку політичній діяльності Х. Раковського.

Чи можна стверджувати, що він дійсно відзначався самостійністю й твердістю в обстоюванні власної думки?

35. Чи вважаєте ви, що неп – це вимушений відхід від «воєнного комунізму»? Свою відповідь аргументуйте.

36. Знайдіть позитивні та негативні риси у процесах українізації та зростанні національно-комуністичних тенденцій серед широких кіл української інтелігенції?

Тестове завдання 27

РАДЯНСЬКА МОДЕРНІЗАЦІЯ УКРАЇНИ (1929–1938)

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Як називався процес докорінної перебудови аграрного сектора, ініційований більшовицьким керівництвом наприкінці 1920-х рр.?

А модернізація

Б колективізація

В кооперація

Г індустріалізація

2. Комплекс заходів, ужитих ВКП(б) у 1920–1930-х рр., що мав за мету модернізацію промисловості, було названо:

А колективізація

Б експропріація

В індустріалізація

Г інкорпорація

3. Як називався політичний режим, коли суспільство потрапляло в цілковиту політичну залежність від компартійно-радянської номенклатури?

А авторитарний

Б тоталітарний

В демократичний

Г ліберальний

4. Гоніння та репресії проти діячів української культури 1930-х рр. отримали назву:

А «шахтинська справа»

Б «великий терор митців»

В «знищення талантів»

Г «розстріляне відродження»

5. Якого року відбувся перехід до форсованої індустріалізації?

А 1927 р.

Б 1929 р.

В 1930 р.

Г 1932 р.

6. Коли було прийнято постанову ЦК ВКП(б) «Про темпи колективізації і заходи допомоги держави колгоспному будівництву» щодо ліквідації куркульських господарств у районах суцільної колективізації?

А листопад 1929 р.

Б січень 1930 р.

В березень 1930 р.

Г жовтень 1931 р.

7. Затвердження Конституції УРСР на надзвичайному XIV Всеукраїнському з'їзді рад відбулося у:

- А** січні 1934 р.
Б серпні 1935 р.
В січні 1937 р.
Г квітні 1938 р.
- 8.** Голодомор 1930-х рр. охопив такі регіони:
А УРСР, Східну Галичину, Закарпаття
Б УСРР, Білоруську СРР, Галичину
В Північний Кавказ, Кубань, Крим
Г УСРР, Кубань, Північний Кавказ
- 9.** У якому місті у листопаді 1932 р. стала до ладу гідроелектро-станція?
А Дніпропетровськ
Б Запоріжжя
В Київ
Г Харків
- 10.** У 1928 р. було створено першу машинно-тракторну станцію (МТС), яка розташовувалась на території округу:
А Харківського
Б Одеського
В Запорізького
Г Київського
- 11.** У якому регіоні у 1930 р. було влаштовано демонстрацію з «червоними» і «чорними» прапорами з метою виявлення ставлення селян до радянської колективізації?
А Дніпропетровщина
Б Луганщина
В Харківщина
Г Київщина
- 12.** Вкажіть псевдонім відомого українського письменника М. Фітільова:
А М. Яловий
Б М. Хвильовий
В М. Семенко
Г М. Рильський
- 13.** Хто очолював хлібозаготівельну комісію в Україні?
А Л. Каганович
Б В. Молотов
В С. Косіор
Г Й. Сталін

14. Позначте, кого з відомих політичних діячів було засуджено за участь у діяльності Спілки визволення України:

А Д. Багалія

Б М. Грушевського

В С. Єфремова

Г М. Яворського

15. Хто із науковців створив нову галузь – нелінійну механіку?

А М. Боголюбов

Б М. Кравчук

В Д. Багалій

Г М. Скрипник

16. Як у народі називався Закон «Про охорону майна державних підприємств, колгоспів і кооперації та зміцнення суспільної (соціалістичної) власності», виданий у серпні 1932 р.?

А Закон «Про ліквідацію куркульських господарств у районах суцільної колективізації»

Б Закон «Про п'ять колосків»

В Закон «Про злісне саботування»

Г Закон «Про ліквідацію куркульта як класу»

17. Проблема модернізації сільськогосподарського виробництва розв'язувалась шляхом:

А будівництва станцій технічного обслуговування в містах

Б ремонтування старої сільськогосподарської техніки на селі

В будівництва державних машинно-тракторних станцій

Г закупівлі нової сільськогосподарської техніки за кордоном

18. За Конституцією УРСР 1937 р., обрання єдиного кандидата від блоку «комуністів і безпартійних» формально здійснювалася за такою процедурою:

А ставився хрестик біля прізвища кандидата в бюлетені

Б дописувалося прізвище кандидата в бюлетень

В підкреслювалося двома рисками прізвище кандидата в бюлетені

Г не робилося будь-яких позначок у бюлетені

19. Викладання якого шкільного предмета в 1934 р. підпадало під посиленій державний контроль, згідно з постановою ЦК ВКП(б) і РНК СРСР?

А література

Б математика

В історія СРСР

Г фізика

20. Форсовану індустріалізацію передбачалося забезпечити шляхом:

- А запровадження політики «ножиці цін»
- Б підвищення податків на приватну власність
- В забезпечення коштами селян
- Г залучення іноземних інвестицій

21. З якою метою здійснювалася суцільна колективізація?

- А для забезпечення населення країни дешевими продуктами
- Б як «допомога держави колгоспному будівництву»
- В полегшення вилучення селянської продукції державою
- Г піднесення матеріально-технічної бази сільського господарства

22. Назвіть причину голодомору:

- А природне стихійне лихо
- Б надмірне вилучення хліба державою
- В прискорена суцільна колективізація
- Г продаж великої кількості зерна за кордон

23. З якою метою було здійснено партійні чистки ВКП(б) у 1930-х рр.?

- А послабити роль партії в державному житті
- Б зміцнити роль партії у житті суспільства
- В зміцнити особисті позиції Й. Сталіна
- Г поширити критичні настрої щодо наявного суспільно-політичного ладу всередині ВКП(б)

Рівень II. Встановіть відповідність

24. Співвіднесіть поняття з їх визначеннями:

А реквізіція	1 примусове відчуження майна власника в інтересах держави, переважно з відшкодуванням
Б репресії	2 вилучення з приватної власності осіб землі, підприємств та їх передача у власність держави
В націоналізація	3 використання праці людини без адекватної компенсації
Г експлуатація (економічна)	4 каральні заходи, вжиті державними органами
	5 нічим не обмежена влада особи, групи, класу

25. Співвіднесіть дати з подіями:

А травень 1929 р.	1 постанова ВУЦВК про перенесення столиці з Харкова до Києва
Б липень 1930 р.	2 XI Всеукраїнський з'їзд рад і затвердження плану першої п'ятирічки
В січень 1934 р.	
Г квітень 1938 р.	

- 3 постанова РНК УРСР і ЦК КП(б)У про обов'язкове вивчення російської мови в школах України з неросійською мовою викладання
- 4 постанова ЦК ВКП(б) про загальне обов'язкове початкове навчання
- 5 «Шахтинська справа»

26. Співвіднесіть прізвища та посади:

А О. Стаханов	1 голова Раднаркома УРСР
Б П. Любченко	2 вибійник шахти «Центральна-Ірміне»
В М. Борецький	3 командувач Київським військовим округом
Г Й. Якір	4 митрополит УАПЦ
	5 1-й секретар ЦК КП(б)У

27. Встановіть відповідність між висловами та їх змістом:

А «ножиці цін»	1 примушення селян здавати хліб за не вигідними для них цінами під загрозою покарання аж до конфіскації майна
Б «надзвичайні заходи проти куркуля»	2 встановлення завищених цін на промислові товари і, відповідно, заниження – на сільсько-господарську продукцію
В «куркульський саботаж»	3 маневр сталінського керівництва, коли було тимчасово дозволено виходити з колгоспів для заспокоєння селян
Г «запаморочення від успіхів»	4 звинувачення селян у перешкоджанні та зриві заходів радянського уряду на селі (1920-і–1930-і рр.)
	5 масові каральні заходи, покарання проти селян, вжиті державними органами

28. Встановіть відповідність між прізвищами учених та їх дослідженнями в галузях наук.

А Ю. Кондратюк	1 генетика й селекція рослин і тварин
Б Г. Левитський	2 математика
В М. Гамалія	3 космонавтика
Г М. Кравчук	4 мікробіологія та епідеміологія
	5 історія

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

29. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- А завершення процесу ліквідації Української автокефальної православної церкви

Б арешт українських кобзарів і лірників і розправа над ними

В «шахтинська справа»

Г прийняття закону, який сучасники назвали «законом про п'ять колосків»

30. Розташуйте в логічній послідовності події часів колективізації:

А прибуття до України Надзвичайної комісії з хлібозаготівель

Б поява статті Й. Сталіна «Запаморочення від успіхів» у газеті «Правда»

В директивний лист ЦК ВКП(б) «Про колективізацію»

Г постанова Ради праці та оборони СРСР про повсюдне створення МТС

31. Розташуйте в хронологічній послідовності події часів масових репресій 1930-х рр. в Україні:

А призначення М. Хрущова Першим секретарем ЦК КП(б)У

Б усунення П. Постишева з партійної роботи в Україні

В процес «Спілки визволення України»

Г Голодомор 1930-х рр. в Україні

***Рівень IV.** Завдання відкритої форми з короткою відповіддю*

32. «...Соціально-господарське явище, що виявляється у позбавленні мінімуму необхідних продуктів харчування і призводить до зміни демографічної та соціальної структури населення регіонів, а інколи й країн».

Напишіть назву терміна.

Назвіть хронологічні межі, коли це відбувалося.

Із якими територіями України це було пов'язано?

33. «...Незважаючи на рішення Політбюро ЦК ВКП(б) від 29 грудня про оголошення січня місяця бойовим ударним місяцем закінчення хлібозаготівель..., становище... на Україні залишається надзвичайно тривожним. Подальше падіння заготівель першої п'ятиденки січня (2 млн 800 тис. пудів проти 3 млн 500 тис. пудів останньої п'ятиденки грудня) вказує, що районні організації, місцеві робітники не уявили собі, а часто не хочуть зрозуміти всієї важливості й потреби закінчення заготівель саме в січні».

Про яку подію йдеться в цьому документі?

Вкажіть роки, коли відбувалася ця подія.

Назвіть прізвище діяча, який був призначений партійним керівництвом для виконання цієї місії.

34. «...З 1919–1920 рр. він очолював другорядні відомства державного контролю і робітничо-селянської інспекції в урядах Х. Раковського, у 1921 р. працював наркомом внутрішніх справ УСРР, у

1922–1927 рр. – наркомом юстиції та генеральним прокурором УСРР (з 1925 р.), у 1927–1933 рр. керував роботою наркомату освіти, якому підлягали, разом з навчальними закладами, Академія наук і майже всі культурні установи.

Активно сприяв проведенню українізації середньої та вищої школи, підготовці національних кадрів учителів і викладачів, надавав широку підтримку становленню газетно-журнальної та книговидавничої справи українською мовою, організував масштабну допомогу в українізації освіти у місцях компактного проживання українців».

Вкажіть прізвище українського політичного діяча.

Із яким періодом в історії України пов'язана його діяльність?

Назвіть, учасником яких ще подій він був?

35. Організація, яка на початку 1920-х рр. здійснювала накази генсека щодо репресії «шкідницької» організації, а згодом проти тих, хто протистояв надвисоким темпам виробництва.

Запишіть назву організації (аббревіатуру).

За чієм наказом було створено цю організацію?

Якого року виникла ця організація?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

36. Охарактеризуйте джерела та методи індустріалізації. Чи були виправданими надвисокі темпи індустріалізації?

37. У чому полягали причини форсованих темпів колективізації сільського господарства і як вона здійснювалася?

38. Чим можна пояснити, що радянська репресивна система знищила або вилучила із громадського життя представників української інтелігенції незалежно від партійної приналежності, навіть тих, хто сформувався за радянських умов?

Тестове завдання 28

**УКРАЇНА У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД
ТА В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ**

Варіант I

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Зростання обсягів виробництва в Україні за часів непу забезпечувалося:

А впровадженням оренди, дрібної приватної та кооперативної власності

Б проведенням масової націоналізації підприємств, впровадженням загальної трудової повинності

В зниженням цін на сільськогосподарську продукцію та підвищенням – на промислову

Г впровадженням приватної ініціативи у зовнішній торгівлі

2. Одним із наслідків входження УСРР до складу СРСР стало:

А ліквідація вищих республіканських органів влади – Раднаркому УСРР та ВУЦВК Рад УСРР

Б скасування Конституції УСРР

В впровадження «демократичного централізму» як основного принципу керівництва в КП(б)У та в системі рад УСРР

Г фактичне перетворення УСРР на адміністративно залежну одиницю союзної держави з наявністю формального права виходу зі складу СРСР

3. Якими заходами характеризувалося впровадження «коренізації» в Україні:

1 впровадження української мови у місцеві органи влади, державний та партійний апарат

2 закриття в Україні російськомовних навчальних закладів

3 відкриття національних навчальних закладів та впровадження на місцевому рівні мов національних меншин, що проживали в Україні

4 відновлення діяльності організації «Просвіта» в УСРР

5 заснування україномовних шкіл, газет, радіопередач

6 відмова від пропаганди ідей «диктатури пролетаріату» та марксистсько-ленінських поглядів на розвиток культури і мистецтва

А 1, 3, 5

Б 2, 4, 6

В 1, 4, 5

Г 2, 3, 6

4. Український письменник та кінорежисер, творець фільмів «Звенигора» та «Арсенал»:

А Л. Курбас

Б Г. Юра

В О. Довженко

Г П. Саксаганський

5. Якими з цих тверджень характеризувалося проведення індустріалізації в СРСР та Україні наприкінці 1920-х – у 1930-х рр.?

1 насильницьке форсування державою процесу створення нових індустріальних потужностей із застосуванням репресій

2 запровадження трестів як об'єднань державних госпрозрахункових підприємств

3 надання переваги розвитку машинобудування, металургії, військової промисловості

4 залучення професіоналів царської доби до управління державними націоналізованими підприємствами

5 надмірна централізація управління промисловістю та підпорядкування підприємств галузевим народним комісаріатам

6 надання переваги розвитку підприємств легкої та харчової промисловості

А 2, 3, 6

Б 1, 3, 5

В 1, 4, 6

Г 2, 4, 5

6. Судовий процес 1928 р. над спеціалістами, що працювали у вугільній промисловості Донбасу, відомий під назвою:

А справа «Спілки визволення України»

Б «Шахтинська справа»

В справа «Промпартії»

Г справа «Українського національного центру»

7. С. Косіор, виступаючи на з'їзді КП(б)У, заявив: «...на Україні класова боротьба більш напружена, ніж в інших містах, і ворог, націоналіст – у нас більш досвідчений, лютіший, ніж де б то не було в інших республіках і областях Союзу».

Ця теза стала підґрунтям:

А масових репресій 1930-х рр.

Б терору голодом 1932–1933 рр.

В політики коренізації 1920-х рр.

Г кампанії з розкуркулення 1929–1932 рр.

8. Провідною складовою політичної системи СРСР та Радянської України була:

А комуністична партія

Б система рад та їх виконавчих комітетів

В система державних репресивних органів

Г система професійних та творчих спілок

9. Хто з нижчезазначених політичних діячів Радянської України 1920-х–1930-х рр. уник сталінських репресій:

А В. Чубар

Б П. Любченко

В С. Косіор

Г М. Хрущов

10. Офіційним стилем у літературі Радянської України, починаючи з 1930-х рр., був:

А соціалістичний реалізм

Б футуризм

В романтизм

Г неокласицизм

11. Розвиток освіти в УРСР наприкінці 1930-х рр. відзначався:

А русифікацією

Б українізацією

В розвитком національних шкіл для національних меншин

Г започаткуванням програми «Ліквідації неписьменства»

12. Закарпаття у 1919–1938 рр. входило до складу такої держави:

А Польщі

Б Румунії

В Чехословаччини

Г Угорщини

13. Поділ польським урядом території країни на Польщу «А» та Польщу «Б» мав такий наслідок для західноукраїнських земель:

А штучне стримування промислового розвитку в цих землях

Б скорочення трудової еміграції з Західної України до країн Північної Америки

В суттєве зростання заробітної плати та скорочення безробіття

Г ліквідація аграрного перенаселення та селянського безземелля

14. Збройні сили Карпатської України мали назву:

А Українська повстанська армія

Б Карпатська січ

В Українська Галицька армія

Г Українська військова організація

15. Якими заходами характеризувалася радянська західноукраїнських земель у 1939–1941 рр.?

1 утворення на західноукраїнських землях незалежної соціалістичної Української держави

2 ліквідація польського та румунського державного апарату, їх заміна на радянський

3 українізація вищої та середньої освіти, періодичних видань

4 ліквідація Української греко-католицької церкви

5 збереження умов легальної діяльності українських політичних партій та організації «Просвіта»

6 впровадження масових політичних репресій та депортацій місцевих мешканців

А 1, 3, 4

Б 2, 5, 6

В 1, 4, 5

Г 2, 3, 6

16. Однією з причин поразок Червоної армії у перші місяці війни СРСР з нацистською Німеччиною була:

А кількісна перевага Німеччини у людських ресурсах

Б неготовність Червоної армії до оборонного характеру війни

В перевага Німеччини у кількості військової техніки

Г необхідність ведення війни на два фронти з боку СРСР

17. Чільником українського уряду, сформованого після проголошення «Акту відновлення Української Держави» 30 червня 1941 р., був:

А А. Мельник

Б С. Бандера

В Я. Стецько

Г А. Волошин

18. Визначними діячами національно-визвольного руху опору в Україні за часів Другої світової війни були:

А Т. Бульба-Боровець, Р. Шухевич

Б С. Ковпак, О. Федоров

В М. Ватутін, М. Кирпонос

Г П. Тичина, М. Рильський

19. У результаті успішного проведення радянськими військами Корсунь-Шевченківської наступальної операції в січні – лютому 1944 р.:

А радянські війська витіснили німецькі зі Східної України

Б радянські війська ввійшли до Східної Галичини та Закарпаття

В створено сприятливі передумови для взяття радянськими військами Києва

Г створено сприятливі передумови для входження Радянської армії до Правобережної України

20. Вкажіть дату вигнання з України нацистських загарбників:

А 22 липня 1942 р.

Б 23 серпня 1943 р.

В 28 жовтня 1944 р.

Г 8 травня 1945 р.

Рівень II. Встановіть відповідність

21. Встановіть відповідність між поняттям та його змістом:

1 коренізація

А політика ліквідації індивідуальних сільських

2 індустріалізація

господарств та їх насильницьке об'єднання у

3 нова

великі здержавлені колективні господарства

економічна

Б історичний процес техніко-економічного пе-

політика

реходу від аграрного до промислового сус-

4 осадництво

пільно-економічного ладу

В політика колонізації поляками західноукраїнських та західнобілоруських земель, яку проводив уряд Польщі у міжвоєнний період

Г економічна політика більшовицького уряду у 1921–1928 рр., що характеризувалася поєднанням приватної власності у сільському господарстві, дрібному підприємстві та державною власністю на великі засоби виробництва

Д національна політика в СРСР 1920-х – початку 1930-х рр., спрямована на залучення представників корінного населення республік до місцевого керівництва та надання їх мовам офіційного статусу

22. Встановіть відповідність між іменем та фактами біографії політичного, релігійного, культурного, наукового діяча в Радянській Україні 1920-х–1930-х рр.:

1 М. Хвильовий

А український письменник, автор творів

2 О. Богомолець

«Вальдшнепи» та «Я (Романтика)», ідейний

3 С. Косіор

натхненник ВАПЛІТЕ, активний учасник

4 В. Липківський

літературної дискусії 1925–1928 рр.

Б комуністичний політичний діяч, перший секретар ЦК КП(б)У в 1928–1938 рр., один із співорганізаторів Голодомору в Україні 1932–1933 рр.

В український театральний режисер-новатор, засновник та художній керівник театру «Березіль»

Г учений у галузі медицини, фізіолог, організатор науки, Президент АН УРСР у 1930–1946 рр.

Д релігійний діяч, Митрополит Київський Української Автокефальної Православної Церкви у 1921–1927 рр., загинув за часів сталінських репресій

23. Встановіть відповідність між іменем та характеристикою українського політичного, релігійного, культурного діяча на західно-українських землях у 1920-х–1930-х рр.:

1 Є. Коновалець	А український ліберальний політичний діяч,
2 А. Волошин	В іце-маршалок польського Сейму, чільник
3 І. Огієнко	Українського національно-демократичного
4 В. Мудрий	об'єднання

Б український громадський, політичний діяч на Закарпатті, греко-католицький священник, Президент Карпатської України у 1939 р.

В український політичний та військовий діяч, учасник визвольних змагань 1917–1921 рр., перший лідер ОУН в 1929–1938 рр.

Г український учений-філолог та православний церковний діяч, що взяв у чернецтві ім'я Іларіон

Д громадсько-політичний діяч Закарпаття проугорської орієнтації, депутат Чехословацького парламенту, лідер партії «Автономно-землеробський союз»

24. Встановіть відповідність між датою та подією в Україні часів Другої світової війни:

1 жовтень-листопад 1939 р.	А відступ Червоної армії з Києва та
2 19 вересня 1941 р.	створення умов для встановлення в
3 22 липня 1942 р.	місті німецької окупації
4 18 травня 1944 р.	Б офіційне включення Східної Галичини та Західної Волині до складу СРСР та УРСР

В встановлення німецької окупації на
всій території України
Г здійснення операції з депортації
кримськотатарського народу
Д створення Української повстанської
армії

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

25. Встановіть хронологічну послідовність подій у Радянській Україні 1920-х–1930-х рр.:

А початок впровадження політики коренізації та радянської українізації

Б впровадження першого 5-річного плану розвитку господарства

В включення УСРР до складу СРСР

Г започаткування «стаханівського руху»

26. Встановіть хронологічну послідовність подій на Західній Україні у 1920-х–1930-х рр.:

А надання автономії Закарпаттю

Б офіційне визнання країнами Антанти Східної Галичини та Західної Волині складовою Польщі

В вбивство представниками українського національно-визвольного руху міністра внутрішніх справ Польщі Б. Перацького

Г утворення Організації українських націоналістів

27. Встановіть хронологічну послідовність подій Другої світової війни в Україні:

А здійснення операції з депортації кримськотатарського народу

Б вступ Радянської армії до Києва

В утворення Української повстанської армії

Г включення Північної Буковини та українських районів Бессарабії до СРСР та УРСР

28. Встановіть хронологічну послідовність подій в УРСР перших повоєнних років:

А загибель Головнокомандувача УПА Р. Шухевича

Б включення Закарпаття до складу СРСР та УРСР

В проведення польським урядом операції «Вісла»

Г проведення з ініціативи радянського уряду Львівського псевдособору задля ліквідації Української греко-католицької церкви

Рівень IV. Виберіть три правильні відповіді

29. Впровадженням яких із цих заходів характеризувалася нова економічна політика радянського керівництва у 1921–1928 рр.?

1 безпосереднє підпорядкування підприємств народним комісаріатам та централізація управління промисловістю

2 впровадження забезпечених золотом банківських білетів – червінців

3 ліквідація монополії комуністичної партії на політичну владу

4 заміна провольчої розкладки на продовольчий податок

5 запровадження права на оренду, концесію та кооперативну власність

6 насильницьке впровадження колгоспів та МТС на селі

7 впровадження приватної та кооперативної власності на об'єкти транспорту та зв'язку

30. Які із зазначених нижче постатей справили вагомий вплив на розвиток освіти та науки в Радянській Україні у 1920-х рр.:

1 С. Косіор

2 О. Шумський

3 Д. Лебідь

4 М. Кравчук

5 Л. Курбас

6 Г. Юра

7 М. Грушевський

31. Які із зазначених нижче українських земель були включені до складу УРСР у 1939–1940 рр.?

1 Східна Галичина

2 Закарпаття

3 Крим

4 Західна Волинь

5 Холмщина

6 Північна Буковина

7 Кубань

Тестове завдання 29

**УКРАЇНА У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД
ТА В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ**

Варіант II

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. До причин голоду у 1921–1923 рр. в Україні належали:

А заміна більшовиками продрозкладки на продподаток

Б вивезення більшовицьким урядом зерна для його продажу в іноземних країнах

В неврожай через посуху та прагнення більшовиків послабити антибільшовицький рух опору через «терор голодом»

Г упровадження на селі товарно-грошових відносин та ринкового обміну продукцією

2. Статус Української СРР у складі СРСР із 1922 р. можна схарактеризувати так:

А автономна складова Російської СФРР

Б союзна республіка в складі єдиної держави, формально рівна за статусом з Білоруською СРР, Російською та Закавказькою СФРР

В незалежна радянська республіка, що будувала відносини з іншими республіками СРСР на договірних засадах

Г входила до складу РСФРР як окремі округи

3. Впровадженням яких із цих заходів характеризувалася нова економічна політика радянського керівництва у 1921–1928 рр.?

1 безпосереднє підпорядкування підприємств народним комісаріатам та централізація управління промисловістю

2 впровадження забезпечених золотом банківських білетів – червінців

3 ліквідація монополії комуністичної партії на політичну владу

4 заміна провольчої розкладки на продовольчий податок

5 запровадження права на оренду, приватну та кооперативну власність

6 впровадження колгоспів та МТС на селі

А 2, 4, 5

Б 1, 3, 6

В 1, 2, 4

Г 3, 5, 6

4. Український письменник, націонал-комуніст, автор творів «Вальдшнепи» та «Я (Романтика)», ідейний натхненник ВАПЛІТЕ, активний учасник літературної дискусії 1925–1928 рр.:

А В. Липківський

Б В. Липський

В М. Рильський

Г М. Хвильовий

5. Які із заходів упроваджувалися більшовицькою владою під час Голодомору в Україні 1932–1933 рр.?

1 заборона підвозу продовольства до сіл, що не виконували планів хлібозаготівель

2 надання селянам права на вільний вихід з колгоспів

3 впровадження блокади УСРР та обмежень на пересування залізничним транспортом

4 забезпечення постраждалих продукцією, завезеною з інших територій СРСР

5 переселення голодуючих селян до районів, не охоплених голодом

6 насильницька конфіскація продовольства з колгоспів та селянських дворів

А 1, 2, 4

Б 1, 3, 6

В 2, 5, 6

Г 3, 4, 5

6. Судовий процес у Харкові березня – квітня 1930 р. над представниками української національної інтелігенції мав назву:

А справа «Українського національного центру»

Б справа «Промпартії»

В справа «Спілки визволення України»

Г «Шахтинська справа»

7. Прочитайте уривок: «Експропріація непродуктивних класів, анулювання боргів, зосередження доходів від промисловості (внутрішньої і зовнішньої) і всієї кредитної системи в руках держави і т. ін. – самі по собі дають можливість такого нагромадження всередині країни, яке забезпечує необхідний для соціалістичного будівництва темп розвитку індустрії».

В уривку вказано на:

А причини індустріалізації

Б джерела індустріалізації

В наслідки індустріалізації

Г етапи індустріалізації

8. Формально за Конституцією СРСР 1936 р. та Конституцією УРСР 1937 р. найвищим органом влади було визнано:

А ради на чолі з Президією Верховної Ради

Б комуністичну партію

В Раду народних комісарів

Г народний комісаріат внутрішніх справ

9. Якою рисою не характеризувався суспільний розвиток у Радянській Україні у 1930-х рр.:

А зростання кількості промислових робітників

Б зростання кількості службовців, інженерів, освітан

В перетворення найвищого прошарку партійно-бюрократичного апарату на новий правлячий клас у суспільстві

Г збереження прошарку приватних та кооперативних власників

10. Який з відомих храмів доби Київської Русі було знищено протягом другої («безбожної») п'ятирічки?

А Спасо-Преображенський собор у Чернігові

Б Михайлівський Золотоверхий собор у Києві

В собор Святої Софії у Києві

Г Успенський собор Києво-Печерської лаври

11. Із 1934 р. офіційною письменницькою організацією в УРСР була:

А «Вільна академія пролетарської літератури»

Б «Майстерня революційного слова»

В «Гарт»

Г Спілка радянських письменників України

12. У міжвоєнний період Східна Галичина та Західна Волинь належали до складу такої держави:

А СРСР

Б Польщі

В Румунії

Г Чехословаччини

13. Яка з політичних партій, що діяла на Західній Україні у 1930-х рр., використовувала радикальні методи боротьби?

А Українське національно-демократичне об'єднання (УНДО)

Б Українська соціалістично-радикальна партія (УСРП)

В Українська національна партія (УНП)

Г Організація українських націоналістів (ОУН)

14. Президентом Карпатської України був:

А С. Бандера

Б А. Волошин

В А. Мельник

Г Я. Стецько

15. Які із зазначених нижче українських земель були включені до складу УРСР у 1939–1940 рр.?

- 1 Закарпаття
- 2 Східна Галичина
- 3 Крим
- 4 Західна Волинь
- 5 Північна Буковина
- 6 Холмщина
- А 2, 3, 5
- Б 1, 3, 6
- В 1, 4, 6
- Г 2, 4, 5

16. Вкажіть дату, коли вся територія України була окупована нацистською Німеччиною?

- А 19 вересня 1941 р.
- Б 22 липня 1942 р.
- В 6 листопада 1943 р.
- Г 28 жовтня 1944 р.

17. Головнокомандувачем Української повстанської армії у 1943–1950 рр. був:

- А Р. Шухевич
- Б С. Ковпак
- В С. Бандера
- Г К. Осмак

18. Визначними діячами радянського партизанського руху в Україні часів Другої світової війни були:

- А М. Кирпонос, М. Ватутін
- Б О. Теліга, О. Ольжич
- В С. Ковпак, О. Сабуров
- Г А. Мельник, С. Бандера

19. У результаті успішного завершення Радянською армією битви на Орловсько-Курській дузі в липні – серпні 1943 р.:

- А радянські війська оволоділи Правобережною Україною та створили передумови наступу на Західну Україну
- Б радянські війська оволоділи східними областями України та створили передумови наступу на Київ
- В німецьку армію витіснено з усієї території УРСР у кордонах 1941 р.
- Г радянська армія ввійшла на Південь України та до Криму

20. Який із цих заходів упроваджувався радянським урядом щодо України у 1944–1945 рр.?

А прийняття законів про Державний Прапор, Державний Герб та Державний Гімн УРСР

Б утворення народних комісаріатів закордонних справ та оборони УРСР

В утворення Українського штабу партизанського руху

Г перейменування Ради Народних Комісарів УРСР на Раду Міністрів УРСР

Рівень II. Встановіть відповідність

21. Встановіть відповідність між поняттям та його змістом:

1 колективізація

А цілеспрямовані дії з метою знищення повністю або частково окремих груп населення чи цілих народів за національними, етнічними, расовими або релігійними мотивами

2 геноцид

3 «Розстріляне відродження»

Б плеяда українських культурних та мистецьких діячів 1920-х–1930-х рр., яка була знищена тоталітарним режимом у СРСР

4 рух опору

В політика ліквідації індивідуальних сільських господарств та їх насильницьке об'єднання у великі здержавлені колективні господарства

Г повстанська та підпільна боротьба народів Європи проти нацистського окупаційного режиму в роки Другої світової війни

Д політика колонізації поляками західноукраїнських та західнобілоруських земель, яку проводив уряд Польщі у міжвоєнний період

22. Встановіть відповідність між іменем та фактами біографії політичного, культурного, наукового діяча в Радянській Україні 1920-х–1930-х рр.

1 Л. Курбас

А український поет, один з активних діячів ВАПЛІТЕ, згодом – один із чільних митців напряму соціалістичного реалізму

2 С. Єфремов

3 М. Скрипник

4 П. Тичина

Б український театральний режисер-новатор, засновник та художній керівник театру «Березіль»

В український учений, історик літератури, колишній заступник Голови Центральної Ради, віце-президент ВУАН, репресований у справі «Спілки визволення України»

Г релігійний діяч, Митрополит Київський Української Автокефальної Православної Церкви у 1921–1927 рр., загинув за часів сталінських репресій

Д український комуністичний державний діяч, провідник політики радянської українізації, народний комісар освіти УСРР у 1927–1933 рр.

23. Встановіть відповідність між іменем та характеристикою українського політичного, релігійного, культурного діяча на західноукраїнських землях у 1920-х–1930-х рр.:

1 А. Мельник

А український громадський та політичний діяч, депутат польського Сейму від Українського національно-демократичного об'єднання, згодом – православний єпископ та перший Патріарх Української Автокефальної Православної Церкви

2 А. Шептицький

Б український релігійний та громадський діяч, митрополит Львівський Української греко-католицької церкви у 1900–1944 рр.

3 С. Скрипник

В громадсько-політичний діяч закарпаття про-угорської орієнтації, депутат Чехословацького парламенту, лідер партії «Автономно-землеробський союз»

4 Л. Бачинський

Г діяч ОУН та її лідер з 1938 р., після розколу організації 1940 р. – лідер однієї з її фракцій

Д лідер Української радикальної партії, прихильник поміркованих соціальних реформ, депутат Австрійського парламенту та польського Сейму

24. Встановіть відповідність між датою та подією в Україні часів Другої світової війни:

1 червень-серпень 1940 р.

А утворення Української повстанської армії

Б вигнання нацистських окупантів з терен УРСР станом на 1940 р.

2 14 жовтня 1942 р.

В здійснення операції з депортації кримсько-татарського народу

3 6–7 листопада 1943 р.

Г вступ Радянської армії до Києва

Д включення Північної Буковини та українських районів Бессарабії до СРСР та УРСР

4 28 жовтня 1944 р.

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

25. Встановіть хронологічну послідовність подій у Радянській Україні 1920-х–1930-х рр.:

А початок упровадження нової економічної політики

Б прийняття Конституції УРСР

В завершення першої 5-річки в СРСР та УСРР

Г проголошення курсу на суцільну колективізацію сільського господарства

26. Встановіть хронологічну послідовність подій на Західній Україні у 1920-х–1930-х рр.:

А виникнення Українського національно-демократичного об'єднання

Б створення Української військової організації

В проголошення незалежності Карпатської України

Г визнання Північної Буковини складовою Румунської держави з боку країн Антанти

27. Встановіть хронологічну послідовність подій Другої світової війни в Україні:

А включення Східної Галичини та Західної Волині до складу СРСР та УРСР

Б відступ Червоної армії з Києва та встановлення в місті німецької окупації

В здійснення операції з депортації кримськотатарського народу

Г встановлення німецької окупації на всій території України

28. Встановіть хронологічну послідовність подій в УРСР перших повоєнних років:

А Радянсько-Румунський договір, що визнав Північну Буковину складовою СРСР та УРСР

Б завершення першої повоєнної 5-річки в СРСР та УРСР – практичне завершення повоєнної відбудови

В створення у м. Києві першої в СРСР електронно-обчислювальної машини

Г упровадження Державного Прапора, Державного Гімну та Державного Герба УРСР

Рівень IV. Виберіть три правильні відповіді

29. Якими заходами характеризувалося впровадження «коренізації» в Україні:

1 впровадження української мови у місцеві органи влади, державний та партійний апарат

- 2 закриття в Україні російськомовних навчальних закладів
- 3 відкриття національних навчальних закладів та впровадження на місцевому рівні мов національних меншин, що проживали в Україні
- 4 відновлення діяльності організації «Просвіта» в УСРР
- 5 заснування україномовних шкіл, газет, радіопередач
- 6 відмова від пропаганди ідей «диктатури пролетаріату» та марксистсько-ленінських поглядів на розвиток культури і мистецтва
- 7 відмова від атеїстичної пропаганди та антицерковної кампанії
- 30. Які із цих постатей справили визначний вплив на розвиток літератури та мистецтва в Радянській Україні 1920-х рр.:

- 1 М. Хвильовий
- 2 М. Хрущов
- 3 Г. Юра
- 4 Ф. Кричевський
- 5 Е. Квірінг
- 6 П. Любченко
- 7 Д. Заболотний

31. Якими з цих тверджень характеризуалося проведення індустріалізації в СРСР та Україні наприкінці 1920-х – у 1930-х рр.?

- 1 насильницьке форсування державою процесу створення нових індустріальних потужностей із застосуванням репресій
- 2 запровадження трестів як об'єднань державних госпрозрахункових підприємств
- 3 надання переваги розвитку машинобудування, металургії, військової промисловості
- 4 залучення професіоналів царської доби до управління державними націоналізованими підприємствами
- 5 надмірна централізація управління промисловістю та підпорядкування підприємств галузевим народним комісаріатам
- 6 надання переваги розвитку підприємств легкої та харчової промисловості
- 7 збереження приватної власності у сфері послуг та на невеликих об'єктах легкої і харчової промисловості
- 32. Якими заходами характеризувалася радянська західноукраїнських земель у 1939–1941 рр.?

- 1 утворення на західноукраїнських землях незалежної соціалістичної Української держави
- 2 ліквідація польського та румунського державного апарату та заміна їх на радянський

- 3 українізація вищої та середньої освіти
- 4 ліквідація Української греко-католицької церкви
- 5 збереження умов легальної діяльності українських політичних партій та організації «Просвіта»
- 6 впровадження масових політичних репресій та депортацій місцевих мешканців
- 7 впровадження індустріалізації на новоприєднаних землях

Тестове завдання 30

УКРАЇНА ЗА ЧАСІВ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1939–1945)

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Співпраця мешканців поневолених країн з окупаційною владою називається:
  - А корупція
  - Б колабораціонізм
  - В шовінізм
  - Г націоналізм
2. Остарбайтери – це:
  - А радянські військовополонені, яких ув'язнювали в нацистських концтаборах у роки Другої світової війни
  - Б населення, яке примусово вивозили для роботи до Німеччини в роки Другої світової війни
  - В населення, що залишилось під окупацією в Україні й працювало на німців
  - Г радянські військовополонені, які вступали до лав збройних сил Німеччини
3. Як називалася тактика знищення всіх матеріальних цінностей, які ворог міг використати на окупованій території?
  - А «руйнівне полум'я»
  - Б «випалена земля»
  - В «чорна пара»
  - Г «попіл»
4. Коли відбулося офіційне входження Східної Галичини та Західної Волині до складу УРСР та СРСР?
  - А серпень 1939 р.
  - Б вересень 1939 р.
  - В жовтень 1939 р.

Г листопад 1939 р.

5. Коли з м. Києва було вигнано нацистських окупантів?

А вересень 1941 р.

Б липень 1942 р.

В серпень 1943 р.

Г листопад 1943 р.

6. Нацистські окупанти були повністю вигнані з терен УРСР у межах 1940 р. у:

А березні 1943 р.

Б червні 1943 р.

В жовтні 1943 р.

Г грудні 1943 р.

7. У вересні 1939 р. Німеччина напала на:

А Литву

Б Польщу

В Румунію

Г СРСР

8. Які території у серпні 1940 р. було включено до складу СРСР?

А Холмщину та Підляшшя

Б Закарпаття

В Бессарабію й Північну Буковину

Г Східну Галичину та Західну Волинь

9. З якого міста у серпні 1943 р. було вигнано нацистських окупантів?

А Київ

Б Харків

В Сталіно (Донецьк)

Г Запоріжжя

10. До якого великого українського міста Радянська армія вступила у жовтні 1944 р.?

А Одеса

Б Севастополь

В Львів

Г Ужгород

11. Укажіть прізвище воєначальника – організатора оборони Києва 1941 р.:

А М. Кирпонос

Б С. Ковпак

В С. Тимошенко

Г О. Сабуров

12. Український штаб партизанського руху (УШПР) очолив:

А М. Кирпонос

Б Т. Строкач

В С. Ковпак

Г О. Федоров

13. Головою українського уряду, сформованого після проголошення Акту проголошення Української держави 30.06.1941 р., був:

А А. Волошин

Б А. Мельник

В С. Бандера

Г Я. Стецько

14. Українець, льотчик, тричі Герой Радянського Союзу:

А Л. Павличенко

Б І. Конєв

В Р. Малиновський

Г І. Кожедуб

15. План нападу Німеччини на СРСР мав кодову назву:

А «Ост»

Б «Вайс»

В «Барбаросса»

Г «Південь»

16. Докорінним переломом у перебігу Другої світової війни вважається:

А Львівсько-Сандомирська операція

Б оборона м. Севастополя

В Сталінградська битва

Г битва за Дніпро

17. Курська битва, внаслідок якої радянські війська вступили до Лівобережної України, відбулася у:

А лютому–березні 1943 р.

Б липні–серпні 1943 р.

В вересні–листопаді 1943 р.

Г липні–серпні 1944 р.

18. Наслідком політики радянзації, що відновилася в західних областях України у повоєнні часи, було:

А зростання незадоволення місцевого населення репресивними методами влади

Б неприйняття населенням ідеї створення самостійної України

В засудження місцевим населенням діяльності УПА

Г зростання популярності радянської влади та комуністичної ідеології серед місцевого населення

19. Запровадження в Україні на початку війни воєнного стану передбачало:

А введення загальної військової повинності

Б проходження жінками та чоловіками військової підготовки

В надання військовій владі надзвичайних повноважень

Г переведення всіх підприємств на виробництво воєнної продукції

20. Німеччина у 1942 р. розпочала реалізацію плану «Ост», який передбачав:

А забезпечення продовольчими ресурсами Німеччини за рахунок визискування окупованих територій

Б створення на окупованій території військових і промислових комплексів

В масове виселення корінного населення окупованих земель та їх колонізація німецьким населенням

Г масове знищення людей єврейського походження

21. Результатом діяльності радянського партизанського руху в Україні у часи нацистської окупації став:

А терор німецької окупаційної влади проти місцевого населення

Б поступки окупаційної влади стосовно частини вимог українського населення

В масовий терор проти єврейського населення

Г організація депортації населення України до Сибіру

Рівень II. Встановіть відповідність

22. Співвіднесіть поняття з їхніми визначеннями:

А депортація   **1** повернення на батьківщину після війни

Б репатріація   військовополонених, цивільних полонених,

В реабілітація   біженців

Г евакуація   **2** вивезення населення, установ, майна з небезпечних місцевостей задля їх безпеки

3 вигнання, висилка окремих осіб чи народів

4 виправдання, відновлення доброго імені несправедливо звинуваченої та засудженої особи

5 акт вищого органу влади про повне або часткове звільнення від покарання

23. Співвіднесіть дати з подіями:

А листопад 1939 р.	1 партизанські з'єднання під командуванням
Б липень 1942 р.	С. Ковпака та О. Сабурова здійснили рейд
В жовтень 1942 р.	Правобережною Україною
Г листопад 1943 р.	2 Східну Галичину та Західну Волинь включено до складу УРСР та СРСР
	3 вигнання нацистських окупантів з Києва
	4 територія України повністю окупована німцями
	5 Акт відновлення Української держави

24. Встановіть відповідність:

А Ф. Толбухін	1 лідер однієї з фракцій ОУН
Б А. Мельник	2 президент Академії наук УРСР
В С. Ковпак	3 командуючий III і IV Українськими фронтами
Г О. Богомолець	4 командир радянського партизанського об'єднання
	5 Голова Української головної визвольної ради

25. Співвіднесіть назви військових операцій Червоної армії з територіями, які в результаті були звільнені:

А Житомирсько-Бердичівська	1 німецьких окупантів вигнано з районів, багатих на марганцеві та залізні руди, створено умови для розгортання наступу радянських військ на південь України
Б Нікопольсько-Криворізька	2 звільнено від окупантів Миколаївську область та значну частину Молдови
В Проскурівсько-Чернівецька	3 радянські війська вступили на терени Київської та Житомирської областей, деякі райони Вінниччини та Рівненщини, оточено ворожі війська на правому березі Дніпра в районі Канева, німців було вигнано з Кіровограда
Г Одеська	4 радянські війська вийшли до передгір'я Карпат, перерізавши основні комунікації вермахту
	5 радянські війська перейшли у контрнаступ і почали входження до окремих населених пунктів на сході України

26. Встановіть відповідність між органами управління окупованими територіями та їх складом:

А Рейхміністерство у справах окупованих східних областей	1 рейхскомісар, генеральні комісари, окружні комісари, міські комісари, коменданти
Б німецька окупаційна адміністрація	2 гестапо (державна таємна поліція), СС (охоронні загони нацистів), СД (служба безпеки), жандармерія
В місцева адміністрація (переважно з місцевих мешканців)	3 рейхміністр А. Розенберг
Г поліцейські органи	4 у містах – бургомістри, у районах – голови, у селах – старости
	5 військові комендатури

Рівень III. *Встановіть правильну хронологічну послідовність*

27. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

А вигнання німців та їх союзників із Закарпаття

Б Київська оборонна операція

В підписання Гітлером «Плану Барбаросса»

Г Сталінградська битва

28. Розташуйте в логічній послідовності такі події:

А проголошення Української держави у Львові

Б створення УГВР

В III Надзвичайний збір ОУН

Г створення УПА

29. Розташуйте в логічній послідовності такі події:

А наступ на Москву німецьких військ

Б відступ з Києва радянських військ

В бої на лінії фронту Луцьк–Броди–Рівне–Дубно

Г захоплення німцями Кримського півострова

Рівень IV. *Завдання відкритої форми з короткою відповіддю*

30. Якого року сталася подія, про яку йдеться в уривку?

«...А. Гітлер сподівався, що Дніпро з його високим правим берегом стане нездоланим рубежем нової лінії оборони. Він заявляв, що «швидше Дніпро потече назад, ніж росіяни подолають його – цю потужну водну перепону у 700–900 м завширшки, правий берег якої являє собою ланцюг безперервних дотів, природну неприступну фортецю».

31. Запишіть прізвище українського політичного і військового діяча, користуючись наведеними фактами його біографії.

«З 1929 р. член ОУН. Брав участь у терористичних акціях проти польських урядовців. У 1933–1937 рр. в'язень польських тюрем і концтабору «Берега Каргузька». Восени 1938 р. став одним з організаторів штабу збройних сил Карпатської України. Напередодні Другої світової війни – заступник бойового підрозділу «Дружини українських націоналістів», згодом заступник створеного на його базі охоронного батальйону»

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

32. Чи можна вважати вступ Червоної армії на західноукраїнські землі та відновлення політики радянзації лише негативною чи позитивною подією?
33. У чому полягала суть плану «Ост»? Чи вдалося його повністю здійснити?
34. Охарактеризуйте течії руху Опору в Україні. Чим відрізнялась мета їхньої боротьби?

Тестове завдання 31

УКРАЇНА У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ – НА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Що було однією з особливостей повоєнної відбудови господарства в УРСР (1945 – початок 1950-х рр.)?
А першочергова відбудова галузей важкої промисловості, транспорту, енергетики
Б використання західної фінансової та технічної допомоги за «Планом Маршалла»
В спрямування основних капіталовкладень у легку промисловість та сільське господарство
Г впровадження приватної та кооперативної власності у роздрібну торгівлю та дрібне виробництво
2. Слова Й. Сталіна: «*М'якотілість! Вас обманюють, спеціально доповідають таке, щоб вас розжалобити і примусити використати наявні резерви*», адресовані першому секретареві ЦК КП(б)У М. Хрущову з приводу повідомлень про значні жертви під час:
А голоду в більшості областей УРСР у 1946–1947 рр.
Б розгортання масових репресій в УРСР у 1937–1938 рр.

В голоду в УСРР 1921–1923 рр.

Г бойових дій проти загонів УПА в 1944–1946 рр.

3. Масові депортації українців 1947 р. з Лемківщини, Посяння, Підляшшя і Холмщини до північних та західних регіонів Польщі відомі під назвою:

А операція «Цитадель»

Б операція «Захід»

В операція «Вісла»

Г операція «Північ»

4. Якими заходами характеризувалася політика керівництва СРСР та УРСР на західноукраїнських землях у 1944 – на початку 1950-х рр.?

1. насильницька ліквідація Української греко-католицької церкви та приєднання її парафій до Російської Православної Церкви

2. індустріалізація та колективізація

3. лояльне ставлення до націонал-комуністичного руху на Західній Україні

4. боротьба проти Української повстанської армії

5. надання права на існування приватної та кооперативної власності на невеликому виробництві та в роздрібній торгівлі

6. масове вилучення продовольства з метою організації «терору голодом»

А 1, 2, 4

Б 3, 5, 6

В 1, 3, 5

Г 2, 4, 6

5. Ідеологічна кампанія, розгорнута в СРСР у другій половині 1940-х рр., спрямована на викорінення впливу західної культури на митців, а також на посилену русифікацію, відома під назвою:

А «Єжовщина»

Б «Ждановщина»

В «Лисенківщина»

Г «Суловщина»

6. Завершення формування кордонів сучасної України відбулося у:

А 1939 р.

Б 1940 р.

В 1945 р.

Г 1954 р.

7. Які події та явища відбувалися в Україні за часів правління в СРСР М. Хрущова (1953–1964)?

1. поява концепції «розвинутого соціалізму» як свідчення нереальності побудови комунізму в найближчій перспективі
2. згорання курсу на русифікацію та проведення обмеженої українізації в науці, освіті та культурі
3. критика культу особи Й. Сталіна та часткова реабілітація жертв масових репресій доби його правління
4. припинення антицерковної політики та атеїстичної пропаганди
5. послаблення ідеологічного контролю та цензури в галузі культури порівняно зі сталінською добою
6. розгортання масового житлового будівництва

А 2, 3, 5

Б 1, 4, 6

В 1, 2, 4

Г 3, 5, 6

8. Встановіть правильність таких тверджень:

1. за часів правління в СРСР М. Хрущова відбулася децентралізація управління промисловістю, створено територіальні органи управління господарством – раднаргоспи
2. аграрна політика М. Хрущова включала в себе «кукурудзяну» та «м'ясну» кампанії, що призвело до згубних наслідків у сільському господарстві СРСР

А обидва твердження правильні

Б лише перше твердження правильне

В лише друге твердження правильне

Г обидва твердження неправильні

9. Одним із проявів політико-ідеологічної кризи радянської моделі розвитку в СРСР та Україні у 1970-х – початку 1980-х рр. є:

А розмежування владних повноважень між комуністичною партією та радами народних депутатів

Б поява концепції «розвинутого соціалізму» як усвідомлення неможливості побудови комунізму протягом найближчих десятиліть

В крах монополії КПРС та КПУ на політичну владу, поява альтернативних політичних партій

Г зростання масових протестів у суспільстві, спрямованих на демонтаж наявної соціально-економічної та політичної системи

10. Що було характерною рисою Конституції УРСР 1978 р.:

А відсутність статті, що закріплювала право на політичне самовизначення УРСР

Б розмежування повноважень партійних та радянських керівних органів

В закріплення «керівної та провідної ролі» комуністичної партії в суспільстві

Г проголошення політичного ладу в СРСР та УРСР «диктатурою пролетаріату»

11. Вкажіть характерні риси соціально-економічного розвитку України у другій половині 1960-х – першій половині 1980-х рр.

1 зростання частки загальносоюзних капіталовкладень в економіку України

2 уповільнення темпів розвитку промисловості з ознаками стагнації

3 обмеження соціально-економічних привілеїв керівної верстви суспільства

4 зростання сировинної залежності економіки

5 інтенсифікація розвитку сільського господарства

6 наростання товарного дефіциту

А 1, 3, 5

Б 2, 4, 6

В 1, 4, 6

Г 2, 3, 5

12. Метою своєї діяльності Українська Гельсінська група проголосила:

А домагання виходу України зі складу СРСР

Б домагання ліквідації монополії КПРС та КПУ на владу, її передача радам народних депутатів

В інформування світової громадськості про порушення в Україні Загальної Декларації прав людини та ознайомлення з нею широких кіл української громадськості

Г домагання розширення економічної самостійності УРСР в межах СРСР

13. Вкажіть дату катастрофи на Чорнобильській АЕС:

А 26 квітня 1986 р.

Б 7 липня 1988 р.

В 8 вересня 1989 р.

Г 16 липня 1990 р.

14. Головою Української Гельсінської спілки, що виникла в умовах «Перебудови», було обрано:

А В. Стуса

Б В. Чорновола

В М. Руденка

Г Л. Лук'яненко

15. Вкажіть дату прийняття Акту проголошення незалежності України:

А 28 вересня 1989 р.

Б 16 липня 1990 р.

В 24 серпня 1991 р.

Г 28 червня 1996 р.

16. Чинну Конституцію України було прийнято:

А 1978 р.

Б 1991 р.

В 1995 р.

Г 1996 р.

17. Про яке явище йдеться в цитованому документі: *«Найбільшим негативом 1990-х рр. було «вимивання» активної, продуктивної частини населення – людей молодого та середнього віку – за межі держави. За офіційними даними, Україна втратила близько 3,5 млн осіб, третина яких – кваліфіковані фахівці?»*

А дефіцит робочої сили

Б трудову міграцію

В депопуляцію

Г соціальну диференціацію

18. «Тіньова» економіка, яка в другій половині 1990-х рр., за оцінками фахівців, *«...гальмувала не тільки ринкові реформи, а й вкладання іноземними інвесторами капіталів в Україну»*, – це сфера економічної активності, спрямованої на:

А отримання доходів від здійснення заборонених видів економічної діяльності або на ухиляння від сплати податків

Б перерозподіл національного доходу в інтересах окремих класів та соціальних верств населення

В законодавче закріплення повного або часткового звільнення певного виду підприємницької діяльності від сплати податків

Г заохочення суб'єктів господарювання до розвитку виробництва, підвищення його ефективності та економічного зростання

19. Сучасна українська національна валюта – гривня була введена в обіг:
 А 1992 р.
 Б 1996 р.
 В 1998 р.
 Г 2004 р.

Рівень II. Встановіть відповідність

20. Встановіть відповідність між назвами періодів в історії України та поняттями і термінами, що їх характеризують:

1 повоєнна відбудова (1945 – початок 1950-х рр.)	А «розвинений соціалізм», «застій», «радянський народ», неосталінізм
2 десталінізація (1953–1964)	Б голод, «ждановщина», «лисенківщина», «безродний космополітизм»
3 загострення кризи радянської системи (середина 1960-х – початок 1980-х рр.)	В «відлига», «шістдесятники», раднаргоспи, науково-технічна революція, реабілітація
4 розпад СРСР та відновлення незалежності України (1985–1991)	Г «перебудова», «прискорення», «гласність», антиалкогольна кампанія, Чорнобильська катастрофа Д індустріалізація, колективізація, голодомор, масові репресії, Розстріляне Відродження

21. Встановіть відповідність між іменем історичного діяча та фактами його біографії:

1 В. Стус	А український поет-«шістдесятник», правозахисник, політичний в'язень радянської доби. Автор збірок віршів «Круговерть», «Зимові дерева», «Палімпсести»
2 В. Чорновіл	Б український радянський політичний діяч, перший секретар ЦК КПУ в 1963–1972 рр. Провадив політику захисту економічних прав республіки перед союзним центром та поміркованої українізації в межах панування комуністичної ідеології
3 П. Шелест	В український радянський та пострадянський політичний діяч, секретар ЦК КПУ, Голова Верховної Ради УРСР у 1990–1991 рр., лідер «суверен-комуністів», згодом – перший Президент України
4 В. Щербицький	

Г український політик, публіцист, правозахисник, політичний в'язень радянської доби, активний діяч УГС. У 1970–1972 та 1987–1989 рр. видавав журнал «Український вісник». У 1990–1999 рр. – народний депутат України. Був лідером Народного Руху, відіграв визначну роль у здобутті Україною незалежності 1991 р.

Д український радянський політичний діяч, перший секретар ЦК КПУ в 1972–1989 рр. , його правління характеризувалося наростанням консервативних тенденцій у суспільно-політичному житті, русифікацією, посиленням переслідування інакодумців

22. Встановіть відповідність між терміном та змістом, що йому відповідає:

1 «Відлига»

2 «Шістдесятники»

3 дисиденти

4 партноменклатура

А громадяни, чий політичні погляди принципово розходяться з офіційно встановленими нормами, цінностями та правилами суспільно-політичного ладу

Б історичний період розвитку радянського суспільства (друга половина 1950-х – початок 1960-х рр.), що характеризувався відходом від жорсткого тоталітаризму, обмеженою лібералізацією та гуманізацією в політичному та громадському житті

В покоління інтелігенції, чий світогляд сформувався під впливом десталінізації та яке прагнуло до вільного творчого самовияву в радянських умовах

Г історичний період розвитку радянського суспільства (1970-ті – перша половина 1980-х рр.), що характеризувався вичерпуванням можливостей екстенсивного розвитку економіки, ідеологічною кризою радянської політичної системи, закладанням передумов її розпаду

Д відносно закрита привілейована верства радянського суспільства, представники якої обіймали керівні посади за узгодженням з партійними органами

23. Встановіть відповідність між подіями та їх наслідками:

1 усунення від влади

М. Хрущова

14 жовтня 1964 р.

2 оголошення радянсь-

ким керівництвом

курсу на «Перебудову»

1985 р.

3 серпневий путч

у Москві 1991 р.

4. загальнонаціональ-

ний референдум

1 грудня 1991 р.

А розпад СРСР та здобуття Україною неза-
лежності

Б зміцнення лояльності українського кому-
ністичного керівництва до союзного центру,
русифікація, посилення репресій проти інако-
думців

В активізація правозахисного, релігійного, на-
ціонально-визвольного та екологічного гро-
мадсько-політичних рухів в Україні

Г централізація управління економікою, зміц-
нення позицій партноменклатури, згортання
курсу на десталінізацію

Д легітимізація Акту проголошення незалеж-
ності України з боку її громадян, визнання
України незалежною державою на міжна-
родній арені

***Рівень III.** Встановіть правильну хронологічну послідовність*

24. Встановіть хронологічну послідовність подій у Радянській Україні:

А утворення Народного Руху України

Б ліквідація конституційної монополії комуністичної партії на владу

В утворення Української Гельсінської спілки

Г студентська «Революція на граніті»

25. Встановіть хронологічну послідовність приходу до влади Пре-
зидентів України:

А Л. Кучма

Б В. Янукович

В Л. Кравчук

Г В. Ющенко

26. Встановіть хронологічну послідовність подій в Україні часів
незалежності:

А Помаранчева революція

- Б** прийняття Закону «Про Збройні сили України»
- В** прийняття чинної Конституції України
- Г** приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї

Рівень IV. Виберіть три правильні відповіді

27. Хто з наведених нижче постатей брав участь у правозахисному русі в Україні у 1960-х–1980-х рр.?

- 1 А. Сахаров
- 2 М. Руденко
- 3 М. Амосов
- 4 Б. Патон
- 5 В. Стус
- 6 О. Тихий
- 7 В. Маланчук

28. Які заходи включав у себе курс «Перебудови», розпочатий радянським керівництвом у 1985 р.?

- 1 надання відносної самостійності державним підприємствам в їх економічній діяльності
- 2 утворення територіальних органів управління господарством – раднаргоспів
- 3 скасування норми про періодичну ротацію керівного складу КПРС
- 4 антиалкогольна кампанія
- 5 передача функцій управління господарством галузевим союзним та союзно-республіканським міністерствам
- 6 приватизація стратегічно важливих підприємств загальносоюзного підпорядкування
- 7 відмова від конфронтації з західними країнами

29. До яких міжнародних організацій та міждержавних об'єднань належить сучасна Україна?

- 1 Організація Об'єднаних Націй
- 2 НАТО (Північноатлантичний оборонний альянс)
- 3 Європейський Союз
- 4 Вишеградська група
- 5 Організація з безпеки та співробітництва в Європі
- 6 Рада Європи
- 7 «Велика Вісімка»

Тестове завдання 32

ПОВОЄННА ВІДБУДОВА ТА РОЗВИТОК УКРАЇНИ (1945 р. – ПОЧАТОК 1950-х рр.)

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Комплекс заходів, ужитих ВКП(б) у 1920-х–1930-х рр., що мав за мету модернізацію промисловості, називають:

- А депортація
- Б індустріалізація
- В радянізація
- Г колективізація

2. Теорія, що сповідує байдуже ставлення до батьківщини та свого народу, заперечує патріотизм, національну незалежність і висуває ідею світового громадянства:

- А гегемонізм
- Б екзистенціалізм
- В антисемітизм
- Г космополітизм

3. Договір між СРСР та Польщею про радянсько-польський кордон було підписано в:

- А червні 1945 р.
- Б серпні 1945 р.
- В серпні 1946 р.
- Г лютому 1947 р.

4. Депортація українського населення Холмщини та Лемківщини до Західної Польщі проводилася в:

- А 1945 р.
- Б 1946 р.
- В 1947 р.
- Г 1948 р.

5. Головнокомандувач УПА Р. Шухевич (Т. Чупринка) загинув у:

- А березні 1949 р.
- Б жовтні 1949 р.
- В січні 1950 р.
- Г березні 1950 р.

6. Коли Президія Верховної Ради СРСР прийняла Указ про передачу Криму до складу УРСР?

- А у червні 1953 р.

Б лютому 1954 р.

В листопаді 1954 р.

Г лютому 1955 р.

7. У якому місті проходила перша сесія Генеральної Асамблеї ООН, де були присутні члени делегації УРСР?

А Москві

Б Сан-Франциско

В Парижі

Г Лондоні

8. У січні 1946 р. у складі УРСР було створено область:

А Закарпатську

Б Волинську

В Львівську

Г Рівненську

9. У лютому 1947 р. було підписано договір між СРСР та Румунією, за яким до УРСР відходили:

А Північна Буковина, Закарпаття

Б Хотинщина, Ізмаїльщина, Східна Галичина

В Лемківщина та Надсяння

Г Північна Буковина, Хотинщина, Ізмаїльщина

10. Операція «Вісла» передбачала переселення українців з етнічних земель:

А Закарпаття

Б Північної Буковини, Хотинщини

В Східної Галичини, Західної Волині

Г Лемківщини, Надсяння, Холмщини, Підляшшя

11. Першим наркомом закордонних справ УРСР після відновлення НКЗС республіки у 1944 р. став:

А А. Громико

Б О. Корнійчук

В Д. Мануїльський

Г В. Винниченко

12. Активним учасником Львівського псевдособору Української греко-католицької церкви 1946 р. був:

А Г. Костельник

Б Й. Сліпий

В А. Шептицький

Г Т. Ромжа

13. Голова уряду УРСР у 1947–1954 рр.:

А Д. Коротченко

Б М. Хрущов

В Л. Мельников

Г Л. Каганович

14. Автор роману «Прапорносії»:

А Ю. Яновський

Б В. Некрасов

В М. Рильський

Г О. Гончар

15. Відбудова народного господарства в Україні після нацистської окупації розпочалась:

А після отримання допомоги від інших держав

Б одразу після цілковитого вигнання німецьких окупантів з терен УРСР

В у міру вигнання німецьких окупантів з території УРСР

Г після ліквідації УГКЦ

16. Українську греко-католицьку церкву на Закарпатті було ліквідовано в:

А березні 1946 р.

Б листопаді 1947 р.

В березні 1948 р.

Г серпні 1949 р.

17. Комуністична влада називала «українськими буржуазними націоналістами»:

А усіх українців-емігрантів

Б усіх, хто походив із буржуазного середовища

В усіх, хто виступав за збереження мови, культури, звичаїв українського народу

Г усіх, хто виступав проти збереження культурних і мовних традицій українського народу

18. Культурна революція на західноукраїнських землях передбачала:

А ліквідацію неписьменності

Б ідеологізацію та русифікацію освіти

В українізацію (коренізацію) освіти

Г відновлення діяльності «Просвіт»

19. У результаті радянської індустріалізації західних областей України у 1940-х–1950-х рр.:

- А** зміцнилася військова могутність СРСР
Б зміцнився міжнародний авторитет СРСР
В відбувалася уніфікація соціально-економічного укладу західних областей зі східними областями УРСР
Г було суттєво перевиконано п'ятирічний план 1946–1950 рр.
- 20.** Що не впливало на ефективність сільського господарства УРСР?
А відсутність техніки та кваліфікованих кадрів
Б недосконалість системи управління господарством
В високий рівень дисципліни праці
Г переважання жінок у складі сільського населення
- 21.** Поразку УПА у збройній боротьбі 1940-х–1950-х рр. спричинила:
А лібералізація політики радянської влади у національно-культурній сфері
Б втрата підтримки повстанців з боку місцевого населення
В ліквідація УГКЦ
Г репресії та соціально-економічні зміни, здійснені радянською владою

Рівень II. Встановіть відповідність

22. Співвіднесіть дати з подіями:

А квітень–червень 1945 р.	1 ліквідація УГКЦ
Б березень 1946 р.	2 українська делегація взяла участь в установчій конференції ООН у Сан-Франциско
В грудень 1947 р.	3 масовий голод в Україні
Г 1946–1947 рр.	4 затвердження гімну УРСР
	5 грошова реформа в СРСР

23. Співвіднесіть промислові підприємства з місцем їх розташування:

А Дніпрогес	1 Дніпропетровськ
Б «Азовсталь»	2 Київ
В комбінат ім. Г. Петровського	3 Маріуполь
Г «Арсенал»	4 Запоріжжя
	5 Харків

24. Співвіднесіть прізвища з посадами, які обіймали ці особи:

А В. Кук	1 нарком закордонних справ УРСР
Б Д. Мануїльський	2 голова Ради Міністрів УРСР
В Д. Коротченко	3 митрополит УГКЦ
Г Й. Сліпий	4 головнокомандувач УПА
	5 перший секретар ЦК КПУ

25. Встановіть відповідність між прізвищами митців та назвами їхніх творів:

А В. Некрасов	1 «Любись Україну»
Б Ю. Яновський	2 «Богдан Хмельницький»
В В. Сосюра	3 «В окопах Сталінграда»
Г К. Данькевич	4 «Київські оповідання»
	5 «Прапорнощі»

***Рівень III.** Встановіть правильну хронологічну послідовність*

26. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- А** передача Криму до складу УРСР
- Б** депортація українського населення Холмщини та Лемківщини на захід Польщі
- В** радянсько-чехословацький договір про входження Закарпаття до Радянської України
- Г** Україна стала членом ЮНЕСКО та Міжнародної організації праці

27. Розташуйте в логічній послідовності галузі промисловості залежно від обсягів капіталовкладень протягом 1946–1950 рр.:

- А** сільське господарство
- Б** важка промисловість
- В** легка промисловість
- Г** інші галузі промисловості

28. Розташуйте в логічній послідовності такі події:

- А** ліквідація Української греко-католицької церкви УКГЦ
- Б** операція «Вісла»
- В** перехід терен сучасної Закарпатської області під владу СРСР та УРСР
- Г** смерть Тараса Чупринки

***Рівень IV.** Завдання відкритої форми з короткою відповіддю*

29. «...Посуха, особливо у червні–липні, до всіх нещасть (бо треба було загоювати рани війни) додала ще й свої. Врожай зернових вийшов доісторичний..., тобто 1 ц посіяли, а зібрали 3 ц у кращому випадку. Та ще який тоді був обробіток ґрунту? Сяк-так, аби кинути зерно в землю.

Поля обробляли переважно кіньми – клячами, коровами, лопатами, сапами, а збирали косами та жіночими руками. Бо чоловіки лишилися напівкаліками ...».

Про які події йдеться в цьому уривку?

З якими подіями в історії України це пов'язано?

На яких територіях спостерігалось подібне явище?

30. «У 1918 р. вступив у більшовицьку партію. Брав участь у громадянській війні на боці Червоної армії. Протягом 1922–1930 рр. навчався на робітфаці Юзівського гірничого технікуму, у Московській промисловій академії. У 1920–1928 рр. – на партійній роботі в Донбасі, а у 1928–1929 рр. – у Харкові та Києві. У 1938–1949 рр., з деякою перервою у 1947 р. – перший секретар ЦК КП(б)У, у 1944–1947 рр. одночасно голова Раднаркому (Ради Міністрів) УРСР. Під час радянсько-німецької війни був членом військових рад. З вересня 1953 р. до жовтня 1964 р. – перший секретар ЦК КПРС».

Запишіть прізвище партійного діяча.

З яким періодом в історії України пов'язана його діяльність?

Назвіть, учасником ще яких подій він був.

31. «...До Центрального табору праці в Явожно, розташованого на території філіалу колишнього концентраційного табору в Освенцимі, ...потрапляли особи, «підозрювані у зв'язках з УПА» ...основну частину в'язнів становили українські селяни, які потрапили до табору через так звану «колективну відповідальність». За цей період через концентраційний табір пройшло 3936 українських в'язнів, з них 823 жінки та кілька дітей. Більш ніж 160 в'язнів унаслідок тортур і самогубств загинули».

Запишіть назву операції, про яку йдеться.

Вкажіть хронологічні межі операції.

З якими територіями пов'язані ці події?

***Рівень V.** Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю*

32. Яку роль відіграла Україна в міжнародних відносинах повоєнного часу? Якими були наслідки вступу УРСР до ООН?

33. Вкажіть на досягнення й недоліки в індустріальному розвитку України в другій половині 1940-х – у першій половині 1950-х років.

34. Чи можна вважати, що операція «Вісла» остаточно ліквідувала підстави для українсько-польських суперечностей?

35. Які історичні умови повоєнних років впливали на розвиток освіти й науки в Україні?

Тестове завдання 33

УКРАЇНА В УМОВАХ ДЕСТАЛІНІЗАЦІЇ (1953–1964)

Рівень I. Оберіть одну правильну відповідь

- Надмірне звеличення будь-кого й поклоніння йому називається:
А суб'єктивізм
Б культ особи
В об'єктивізм
Г волюнтаризм
- Процес ліквідації наслідків сталінізму, започаткований після смерті Й. Сталіна, називається:
А декомунізація
Б депопуляція
В депортація
Г десталінізація
- Органи територіального управління народним господарством, згідно з реформою 1957 р., називалися:
А міністерства
Б відомства
В раднаргоспи
Г корпорація
- XX з'їзд КПРС відбувся у:
А жовтні 1952 р.
Б лютому 1956 р.
В січні–лютому 1959 р.
Г жовтні 1961 р.
- Машинно-тракторні станції (МТС) було ліквідовано:
А 1956 р.
Б 1957 р.
В 1958 р.
Г 1960 р.
- Перший ядерний реактор в Україні було запущено:
А грудні 1959 р.
Б лютому 1960 р.
В жовтні 1961 р.
Г лютому 1963 р.
- Головою Верховної Ради УРСР у 1953–1959 рр. був такий український митець:

А П. Тичина

Б М. Рильський

В О. Гончар

Г М. Бажан

8. Яка з областей України була утворена в 1954 р.?

А Кіровоградська

Б Полтавська

В Вінницька

Г Черкаська

9. Які міста входять до гідроелектростанцій Дніпровського каскаду?

А Нова Каховка, Світловодськ, Київ, Канів, Дніпродзержинськ, Запоріжжя

Б Черкаси, Чигирин, Дніпропетровськ, Кременчук

В Вінниця, Херсон, Харків, Полтава

Г Нікополь, Цюрупинськ, Берислав, Верхньодніпровськ

10. У якому місті було засновано клуб творчої молоді «Пролісок»?

А Черкасах

Б Львові

В Запоріжжі

Г Одесі

11. Перший клуб творчої молоді – «Супутник» очолив:

А Г. Севрук

Б В. Касян

В Л. Танюк

Г Г. Майборода

12. Хто був першим секретарем ЦК КПУ у 1949–1953 рр.?

А Л. Мельников

Б Л. Каганович

В О. Кириченко

Г Т. Строкач

13. У 1959 р. було засновано Українську робітничо-селянську спілку (УРСС), яку очолив:

А І. Дзюба

Б В. Стус

В І. Драч

Г Л. Лук'яненко

14. Президентом Академії наук УРСР в 1962 р. було обрано:

А О. Богомольця

Б О. Палладіна

В Б. Патона

Г І. Курчатова

15. На 1951–1955 рр. припадає така п’ятирічка:

А IV

Б V

В VI

Г VII

16. Важливим засобом піднесення тваринницького господарства М. Хрущов вважав збільшення посівів:

А пшениці

Б ячменю

В кукурудзи

Г проса

17. Якими методами здійснювалося модернізація України у середині 1950-х – на початку 1960-х рр.?

А шляхом залучення іноземних інвестицій

Б завдяки запровадженню низки реформ

В застосуванням масового терору та експлуатації населення

Г шляхом часткової відмови держави від контролю за економікою

18. Якому питанню в діяльності «шістдесятників» в Україні приділялося найбільше уваги?

А національного самовизначення українців

Б встановленню верховенства суспільства над державою

В ліквідації партійної та державної регламентації творчості митців

Г скасування монополії КПРС–КПУ на державну владу

19. Наслідком смерті Й. Сталіна стало:

А громадянська війна в СРСР

Б розпад КПРС на незалежні національні комуністичні партії

В згуртування правлячої верхівки КПРС

Г поступовий відхід партійно-державного керівництва від масових репресій

20. Лібералізація радянського політичного режиму у 1950-х – 1960-х рр. супроводжувалася:

А новими хвилями арештів

Б політичним і морально-психологічним оздоровленням суспільства

В запровадженню екстенсивного характеру виробництва

Г кардинальними змінами в структурі партійного керівництва

21. У чому виявилася демократизація суспільно-політичного життя в період «відлиги»?

А була запроваджена демократична система виборів

Б припинилося втручання партійних органів у діяльність господарських і культурних установ

В обмежене зростання ролі трудового колективу в різних галузях господарської, культурної діяльності, певне скорочення управлінського апарату, активізація діяльності рад, профспілок, комсомолу

Г допускалося легальне існування опозиційних до КПРС політичних партій та громадських організацій

22. Як вплинула освітня реформа 1959 р. на викладання української мови?

А у російських школах УРСР припинялось викладання української мови

Б збільшилася кількість годин на викладання української мови

В було зафіксоване положення про факультативність вивчення української мови

Г в УРСР заборонялося викладання у школах українською мовою

Рівень II. Встановіть відповідність

23. Співвіднесіть поняття з їхніми визначеннями:

А рентабельність

1 шлях розвитку, пов'язаний з кількісним збільшенням випуску продукції внаслідок

Б дефіцит

зростання витрат годин праці, землі, сировини й матеріалів

В екстенсивний розвиток економіки

2 соціально-політична практика, за якої управлінські та політичні рішення ґрунтуються передусім на особистій волі керівника, характеризується нехтуванням об'єктивними законами історичного процесу

Г волюнтаризм

3 прибутковість виробництва, переважання прибутків над витратами

4 нестача чогось

5 процес зближення економік низки країн, їх співпраця

24. Співвіднесіть дати з подіями:

А червень 1956 р.

1 перша велика хвиля арештів інтелігенції, працівників культури, журналістів України

Б лютий 1960 р.

2 усунення з посади першого секретаря ЦК КПРС М. Хрущова

В жовтень 1964 р.

3 в Україні став до ладу перший атомний реактор

Г серпень 1965 р.

4 постанова ЦК КПРС «Про подолання культу особи та його наслідки»

5 запуск першого штучного супутника Землі

25. Співвіднесіть назви міст та провідні промислові підприємства, які в них розташовані:

А Дніпропетровськ	1 трансформаторний завод
Б Запоріжжя	2 завод сільськогосподарських машин
В Львів	3 заводи зі спорудження важких пресів та бурякозбиральних комбінатів
Г Херсон	4 автобусний завод
	5 випуск суховантажних кораблів

26. Установіть відповідність між назвами творів чи збірок та прізвищами їхніх авторів:

А Г. Тютюнник	1 «Украдене щастя»
Б І. Дзюба	2 «Вир»
В В. Некрасов	3 «Зачарована Десна»
Г О. Довженко	4 «Інтернаціоналізм чи русифікація?»
	5 «В окопах Сталінграда»

27. Установіть відповідність між галузями промисловості та областями, де вони концентрувалися у 1950-х–1960-х рр.:

А суднобудівна	1 Запорізька
Б гірничодобувна	2 Івано-Франківська
В автомобілебудівна	3 Луганська
Г хімічна	4 Донецька
	5 Миколаївська

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

28. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- А реформування управління економікою – створення раднаргоспів
- Б ухвалення на XXII з'їзді КПРС програми будівництва комунізму
- В входження Криму до складу УРСР
- Г створення Української робітничо-селянської спілки

29. Розташуйте в логічній послідовності за пріоритетами галузі промисловості в УРСР у роки семирічки:

- А металургійна, вугільна промисловість
- Б легка, харчова промисловість
- В електротехнічна промисловість
- Г літакобудівна, суднобудівна промисловість

- 30.** Розташуйте в логічній послідовності етапи десталінізації:
А припинення масових репресій, реабілітація незаконно засуджених
Б лібералізація політичного режиму
В рух «шістдесятників»
Г децентралізація управління економікою

***Рівень IV.** Завдання відкритої форми з короткою відповіддю*

31. «Це був переддень – «лебедина пісня» Хрущова. Для нього не настала фізична смерть, але політична була близько, і її організував Брежнєв.

Він (М. Хрущов. – *Авт.*) багато в чому покладався на Україну, на її підтримку його діяльності... У всій політичній грі величезна роль відводилася Україні».

Про події якого року йдеться в цьому уривку?

З яким періодом історії України це пов'язано?

Назвіть прізвища учасників змови.

32. «З 1917 р. працював робітником на різних підприємствах Карлівки. У 1921–1923 рр. – секретар Карлівського райкому комсомолу. У 1939–1940 рр. і 1944–1946 рр. – заступник міністра харчової промисловості УРСР. Одночасно в 1944–1946 рр. – головний уповноважений уряду УРСР з переселення українців із Польщі до України. З 1946 р. – постійний представник Ради міністрів УРСР при уряді СРСР. У 1950–1953 рр. – перший секретар Харківського обкому Компартії України, з 1953 р. – другий секретар ЦК КПУ. У 1965–1977 рр. – Голова Президії Верховної Ради СРСР».

Вкажіть прізвище партійного діяча.

З яким періодом в історії України пов'язана його діяльність?

Назвіть, учасником яких подій він був.

33. Група молодих літераторів, митців і вчених в Україні, які своїми творами й активною громадською діяльністю намагалися відроджувати національну свідомість, боролися за збереження української мови та культури, сприяли демократизації суспільно-політичного життя в республіці.

Запишіть умовну назву групи.

З яким періодом в історії України це пов'язано?

Назвіть прізвища відомих вам літераторів, митців, учених, які брали активну участь у цьому русі.

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

34. У чому ви вбачаєте головну відмінність десталінізації в Росії та в Україні?
35. Охарактеризуйте подвійність позиції України у вирішенні міжнародних конфліктів. Дайте цьому оцінку.
36. Охарактеризуйте процес лібералізації культурного життя в Україні.

Тестове завдання 34

УКРАЇНА В ПЕРІОД ЗАГОСТРЕННЯ КРИЗИ РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ (СЕРЕДИНА 1960-х – ПОЧАТОК 1980-х рр.)

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Як називалася політика, що заперечувала будь-яку спробу оновлення суспільства, консервувала існуючий режим наростання кризи радянського ладу?

А «відлига»

Б «застій»

В «сталінізм»

Г «волюнтаризм»

2. Фаза суспільного розвитку, перехідна між соціалізмом і комунізмом у 1960–1970-х рр., отримала в офіційній радянській пропаганді назву:

А «соціалізму з людським обличчям»

Б «оновленого соціалізму»

В «розвиненого соціалізму»

Г «переможного соціалізму»

3. Виступ проти арештів української інтелігенції в київському кіно-театрі «Україна» відбувся у:

А вересні 1965 р.

Б березні 1966 р.

В травні 1967 р.

Г січні 1968 р.

4. Усунення П. Шелеста з посади першого секретаря ЦК КП України сталося у:

А січні 1968 р.

Б березні 1968 р.

В квітні 1970 р.

Г травні 1972 р.

5. Якого року відбулося оприлюднення «Листа творчої молоді Дніпропетровська»?
- А травень 1967 р.
  - Б квітень 1968 р.
  - В жовтень 1968 р.
  - Г січень 1969 р.
6. Директива колегії Міністерства освіти УРСР «Удосконалювати вивчення російської мови в загальноосвітніх школах республіки» була прийнята у:
- А квітні 1967 р.
  - Б січні 1972 р.
  - В жовтні 1978 р.
  - Г травні 1982 р.
7. У якій області протягом 1972–1986 рр. зникла найбільша кількість сіл?
- А Сумській
  - Б Дніпропетровській
  - В Харківській
  - Г Полтавській
8. Які нові міста з'явилися на території України в період з 1965 по 1980 рр.?
- А Нововолинськ, Артемівськ, Світловодськ, Слов'янськ
  - Б Вільногорськ, Свердловськ, Енергодар, Краматорськ
  - В Енергодар, Світловодськ, Нововолинськ, Вільногорськ
  - Г Світловодськ, Макіївка, Енергодар, Нікополь
9. У яких містах України в 1971 р. було створено наукові центри?
- А Львові, Харкові, Дніпропетровську, Донецьку, Одесі
  - Б Полтаві, Черкасах, Вінниці, Рівному, Луганську
  - В Ужгороді, Тернополі, Житомирі, Чернігові, Миколаєві
  - Г Запоріжжі, Херсоні, Кіровограді, Сумах, Луцьку
10. У яких містах та регіонах України наприкінці 1970-х р. не залишилось жодної української школи?
- А Донеччині та Луганщині
  - Б Криму та м. Одесі
  - В м. Києві та м. Харкові
  - Г м. Донецьку та Криму
11. Хто з названих осіб у 1970-х рр. відповідав за здійснення ідеологічної політики комуністичної партії в Україні?

А О. Ляшко

Б О. Ватченко

В В. Маланчук

Г В. Федорчук

12. Першим секретарем ЦК КПУ у 1963 р. став:

А М. Сулов

Б П. Шелест

В В. Щербицький

Г М. Підгорний

13. Кінорежисер, який зняв фільм «Тіні забутих предків»:

А Ю. Ілленко

Б С. Параджанов

В В. Шевченко

Г О. Довженко

14. Першим головою Української Гельсінської групи у час її заснування (листопад 1976 р.) був:

А М. Руденко

Б П. Григоренко

В В. Чорновіл

Г І. Драч

15. П. Шелеста було усунуто з посади першого секретаря ЦК КПУ за:

А «м'якотілість під час проведення хлібозаготівель»

Б «економічне місництво та потурання українському буржуазному націоналізму»

В «прояви націоналізму і сепаратизму»

Г «критику ідеї розвиненого соціалізму»

16. Зміни в соціальному складі населення в Україні 1965–1985 рр. призвели:

А до позитивних зрушень і сприяли розвитку суспільства

Б до негативних явищ і поглиблення соціально-економічної кризи в суспільстві

В до відкритої внутрішньої боротьби між різними соціальними прошарками

Г були незначними і жодним чином не вплинули на соціально-економічний розвиток суспільства

17. Радянське керівництво намагалося підвищити ефективність сільського господарства у 1970-ті рр. масштабними заходами з:

А меліорації та запровадження генетично модифікованих продуктів

Б меліорації та хімізації сільського господарства

В хімізації та запровадження фермерського господарства

Г застосування сучасної сільськогосподарської техніки

18. У шкільній реформі, здійсненій у 1984 р., акцент робився на:

А трудовому навчанні

Б гуманітарних предметах

В природничих та математичних предметах

Г економічних і суспільствознавчих предметах

19. Прийняття Продовольчої програми КПРС у 1982 р. свідчило про:

А розквіт сільського господарства

Б занепад і кризи сільського господарства

В інтенсифікацію розвитку сільського господарства

Г необхідність залучення іноземних інвестицій у сільське господарство

20. Які наслідки мало створення каскаду гідроелектростанцій та штучних морів на Дніпрі у 70-х рр. ХХ ст.?

А сприяло створенню умов для розвитку меліоративного господарства

Б сприяло розвитку рибного господарства

В призвело до подорожчання електроенергії в інших областях

Г призвело до погіршення екологічної ситуації та загибелі історичних населених пунктів

21. Активізація опозиційного руху в Україні у 1970-х рр. була пов'язана з тим, що:

А Конституції СРСР та УРСР 70-х рр. передбачали право на свободу слова і зібрань

Б розпочалося згортання владою процесу десталінізації, посилення русифікації

В західні держави почали активно підтримувати опозицію в СРСР

Г П. Шелеста зняли з посади першого секретаря ЦК КПУ

22. Конституція УРСР 1978 р.:

А заперечувала право виходу УРСР зі складу СРСР

Б визнала українську мову єдиною державною мовою в УРСР

В скасувала атеїстичний характер комуністичного режиму в республіці

Г проголошувала «провідну та керівну роль» КПУ в республіці

Рівень II. Встановіть відповідність

23. Співвіднесіть поняття з їхніми визначеннями.

А ідеологізація	1 нестача певного виду товарів порівняно з потребами
Б підписанти	2 твори, видані всупереч офіційним державним заборонам
В самвидав	3 ті, хто підписувався під листами протесту на захист жертв політичних репресій
Г дефіцит	4 проникнення політичної ідеології в різні сфери життя суспільства
	5 особа, що не погоджується з панівною ідеологією

24. Співвіднесіть дати з подіями:

А березень 1965 р.	1 схвалення Верховною Радою СРСР нової Конституції Радянського Союзу
Б січень 1968 р.	2 пленум ЦК КПРС з питань реформування сільського господарства
В жовтень 1977 р.	3 проголошення Продовольчої програми КПРС до 1990 р.
Г травень 1982 р.	4 у журналі «Вітчизна» опубліковано роман О. Гончара «Собор»
	5 усунення П. Шелеста з посади першого секретаря ЦК КП України

25. Співвіднесіть об'єкти господарського комплексу та назви областей, у яких вони розташовані:

А Чорнобильська АЕС	1 Харківська
Б Зміївська ТЕС	2 Миколаївська
В Дніпрогес	3 Київська
Г Південно-українська АЕС	4 Запорізька
	5 Дніпропетровська

26. Співвіднесіть прізвища діячів з фактами їхньої біографії:

А М. Руденко	1 президент Академії наук УРСР
Б Й. Тереля	2 лідер Української Гельсінської спілки
В Б. Патон	3 головний редактор журналу «Український вісник», один із лідерів українського дисидентського руху
Г В. Чорновіл	

4 лідер релігійних дисидентів – греко-католиків
5 кінорежисер, що поставив фільми «Вавилон XX» та «Білий птах з чорною відзнакою»

27. Встановіть відповідність між напрямками дисидентського руху та їхніми цілями.

А правозахисний	1 боротьба за національні інтереси українського народу
Б національно орієнтований	2 відновлення діяльності УКГЦ та УАПЦ
В релігійний	3 боротьба за незалежність України
Г самостійницький	4 боротьба за права національних меншин в Україні
	5 захист прав людини згідно з Гельсінськими угодами

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

28. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- А** у Києві відкрито Палац культури «Україна»
- Б** у Києві проводилася частина змагань ХХІІ (Московських) Олімпійських ігор
- В** у Києві відкрито метрополітен
- Г** утворення Української Гельсінської спілки

29. Розташуйте в логічній послідовності:

- А** у Кривому Розі збудовано найбільшу у світі доменну піч
- Б** на Запорізькому автозаводі «Комунар» розпочато серійний випуск автомобіля «Запорожець-966»
- В** закінчено спорудження трансконтинентального газопроводу Уренгой–Помари–Ужгород
- Г** на Нікопольському заводі здано в експлуатацію найбільший у СРСР трубний цех

30. Розташуйте в логічній послідовності:

- А** В. Чорновіл підготував збірку матеріалів «Лихо з розуму» про арешти в Україні
- Б** перша хвиля арештів дисидентів України
- В** акція протесту проти арештів української інтелігенції у кіно-театрі «Україна»
- Г** протест 139 діячів культури України проти арештів та утисків української культури

Рівень IV. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю

31. «...через низький природний приріст населення, який у повоєнний період з року в рік знижується, у майбутньому п'ятиріччі можливості щодо направлення робочої сили за межі Української РСР різко скоротились...

У цих умовах виконання завдання з переселення на Далекий Схід і в Читинську область, устанавленою постановою ЦК КПРС та РМ СРСР, більше ніж на половину здійснювались за рахунок високоіндустріальних областей, у т. ч. Донецької, Дніпропетровської, Харківської та Ворошиловградської... Враховуючи викладене, РМ УРСР вважає за можливе направити з республіки 2500 родин, по 500 родин щорічно...»

Про які події йдеться в цьому уривку?

Вкажіть хронологічні межі цього явища.

З якими територіями це було пов'язано?

32. «Після демобілізації – інженер на коксохімічному заводі в м. Дніпродзержинську, з 1946 р. секретар парткому на тому ж заводі. З того часу постійно перебував на партійній роботі. З 1957 р. – член Президії та секретар ЦК КПУ. У 1961–1963 рр. – голова Ради міністрів УРСР, кандидат у члени Президії ЦК КПРС. 1963–1965 рр. – перший секретар Дніпровського обкому КПУ. 1965–1972 рр. – знову голова Ради міністрів УРСР. З 1966 р. – кандидат, з 1971 р. – член Політбюро ЦК КПРС. У 1972–1989 рр. – перший секретар ЦК КПУ».

Назвіть прізвище українського комуністичного партійного діяча.

З яким періодом в історії України пов'язана його діяльність?

Назвіть, учасником яких подій він був.

33. Єдиний метод, який повинен був використовуватися в літературі у 1960-х–1980-х рр. та означав творче сприйняття й відображення світу.

Назвіть термін.

З якими подіями історії України це пов'язано?

Хто із політичних діячів був ініціатором запровадження цього методу?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

34. У чому полягала ідеологічна криза радянського політичного режиму? Чи можна було, на вашу думку, подолати цю кризу в рамках політичного ладу, закріпленого Конституцією 1978 р.?

35. Назвіть складові економічної реформи другої половини 1960-х рр. та визначте причини її провалу.
36. Оцініть досягнення та прорахунки в галузі народної освіти в Україні середини 1960-х – початку 1980-х рр. Чи справді в цей час загальноосвітня школа переживала кризу?
37. У чому полягало історичне значення діяльності українських дисидентів? Яке місце ви можете відвести їм в історії України?

Тестове завдання 35

РОЗПАД РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ ТА ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (1985–1991)

Рівень I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Позначте, як називається політичний курс КПРС у другій половині 1980-х рр., спрямований на оновлення різних сфер суспільного життя:
- А «відбудова»
  - Б «реконструкція»
  - В «переобладнання»
  - Г «перебудова»
2. Переповнення грошового обігу масою надлишкових паперових грошей, що спричиняє їх знецінювання, зростання цін на предмети першої необхідності, називається:
- А інфляція
  - Б лібералізація
  - В реабілітація
  - Г спекуляція
3. М. Горбачова було обрано Генеральним секретарем ЦК КПРС у:
- А листопаді 1982 р.
  - Б лютому 1984 р.
  - В березні 1985 р.
  - Г квітні 1986 р.
4. Позначте, коли відбувся перший страйк шахтарів України:
- А травень 1989 р.
  - Б липень 1989 р.
  - В жовтень 1989 р.
  - Г березень 1990 р.
5. Декларацію про державний суверенітет країни було проголошено в:

- А** червні 1989 р.
Б вересні 1989 р.
В липні 1990 р.
Г серпні 1991 р.
- 6.** Верховна Рада України прийняла Закон «Про Державний Прапор України» в:
А листопаді 1991 р.
Б грудні 1991 р.
В січні 1992 р.
Г лютому 1992 р.
- 7.** У якому регіоні України найбільш активно діяв український національно-визвольний рух у другій половині 1980-х рр.?
А у Криму
Б на Львівщині
В на Донбасі
Г на Одещині
- 8.** Живий ланцюг «Українська хвиля» у січні 1990 р. простягався:
А від Києва до Сімферополя
Б від Києва до Донецька
В від Києва до Львова
Г від Львова до Донецька
- 9.** У 1990 р. на виборах до місцевих рад національно-демократичні сили перемогли у:
А Закарпатській, Чернівецькій і Чернігівській областях
Б Київській, Вінницькій і Хмельницькій областях
В Львівській, Івано-Франківській і Тернопільській областях
Г Волинській, Житомирській і Рівненській областях
- 10.** Першими незалежність України визнали:
А Росія та Аргентина
Б Угорщина та Англія
В Польща і Канада
Г Латвія і Литва
- 11.** Хто був обраний головою Верховної Ради УРСР XII скликання у травні 1990 р.?
А І. Юхновський
Б В. Івашко
В В. Фокін
Г І. Плющ

12. Хто із названих діячів був першим головою Народного Руху України?

А Л. Лук'яненко

Б М. Горинь

В В. Чорновіл

Г І. Драч

13. У 1988 р. лідером Української Гельсінської спілки було обрано:

А Л. Лук'яненко

Б М. Руденка

В В. Чорновола

Г Д. Павличка

14. У результаті виборів 1 грудня 1991 р. першим Президентом незалежної України було обрано:

А І. Юхновського

Б В. Чорновола

В Л. Кравчука

Г С. Гуценка

15. Верховна Рада УРСР прийняла Закон «Про мови в УРСР» у:

А липні 1989 р.

Б вересні 1989 р.

В жовтні 1989 р.

Г березні 1990 р.

16. «Група 239» у складі Верховної Ради України, обраної в березні 1990 р., представляла інтереси:

А комуністичного керівництва країни

Б центристів

В національно-демократичної опозиції

Г опозиційних лівих сил

17. Перший в Україні страйк наприкінці 1980-х рр. організували:

А вчителі

Б шахтарі

В лікарі

Г студенти

18. Першою некомуністичною партією в Україні наприкінці 1980-х – на початку 1990-х рр. стала:

А Демократична партія України

Б Українська християнсько-демократична партія

В Українська національна партія

Г Соціал-демократична партія України

19. Якою була перша реакція керівництва СРСР на вибух на Чорнобильській АЕС?

А оголосило всьому населенню про вибух на Чорнобильській АЕС та його можливі наслідки

Б прагнуло приховати від громадськості факт вибуху, його масштаб та ймовірні наслідки

В почало вживати негайних заходів щодо подолання наслідків аварії

Г відмовилося від розвитку атомної енергетики в СРСР

20. Проголошений М. Горбачовом курс «прискорення» мав на меті:

А впровадження економічних методів управління ринкового типу на підприємствах

Б активніше використання досягнень науково-технічного прогресу, передусім, у машинобудуванні, без зміни основ радянського соціалістичного господарювання

В відмова від пріоритету групи галузей «А» та збільшення обсягів виробництва в легкій та харчовій промисловості

Г підвищення зарплат працівникам бюджетної сфери, збільшення пенсій

21. Значення гласності полягало в тому, що:

А люди отримали ширший доступ до інформації та можливість відверто та публічно висловлюватися з деяких питань суспільного життя

Б заборонялась будь-яка критика керівництва, інформація мала суб'єктивний характер

В на всі засоби масової інформації накладалася жорстка цензура

Г люди мислили старими догмами й стереотипами

22. На позачерговій сесії Верховної Ради УРСР у серпні 1991 р. було прийнято:

А Постанову «Про державний прапор України»

Б Акт проголошення незалежності України

В Декларацію про державний суверенітет України

Г Закон УРСР «Про вибори президента»

Рівень II. Встановіть відповідність

23. Співвіднесіть поняття з їхніми визначеннями:

А гласність

1 розширення громадянських прав та свобод

Б суверенітет

особи, збільшення свободи у певній сфері суспільного життя чи в суспільстві в цілому

- В** лібералізація
Г корупція
- 2 можливість отримання правдивої інформації та вільне публічне висловлювання з наявних суспільних проблем
  - 3 підкуп державних і політичних діячів
  - 4 цілковита незалежність держави від інших держав у її внутрішній і зовнішній політиці
  - 5 перевищення видатків над доходами в рамках державного бюджету

24. Співвіднесіть дати з подіями:

А квітень 1985 р.	1 початок «Перебудови»
Б березень 1990 р.	2 перші вибори до Верховної Ради на альтернативній основі
В листопад 1990 р.	3 запровадження продажу товарів за картками споживача з купонами
Г 24 серпня 1991 р.	4 прийняття Акту проголошення незалежності України
	5 прийняття Декларації про державний суверенітет України

25. Співвіднесіть характер спрямування партії або громадської організації кінця 1980-х–початку 1990-х рр. та її назву:

А центристська політична партія	1 Українська Гельсінська спілка
Б ліва політична партія	2 Демократична партія України, Ліберально-демократична партія України, Партія демократичного відродження України
В національно-демократична партія	3 Соціалістична партія України, Селянська партія України
Г правозахисна організація	4 Українська Республіканська партія
	5 «Народний рух України за Перебудову»

26. Співвіднесіть прізвища з посадами, які обіймали ці особи:

А І. Юхновський	1 Перший секретар ЦК КПУ у 1990–1991 р.
Б В. Фокін	2 голова «Народної Ради» в 1990 р.
В Л. Кравчук	3 Голова Ради міністрів УРСР з жовтня 1990 р.
Г С. Гуренко	4 Президент України у 1991–1994 рр.
	5 Президент Академії наук України з 1962 р.

27. Встановіть відповідність між громадськими організаціями та їх представниками кінця 1980-х – початку 1990-х рр.:

А Українська асоціація незалежної творчої інтелігенції	1 Л. Лук'яненко, Б. Горинь
	2 Є. Сверстюк, О. Заливаха, І. Калинець
	3 Ю. Щербак

- Б Українська
Гельсінська спілка
В Товариство
української мови
ім. Т. Шевченка
Г «Зелений світ»
- 4 Д. Павличко, Р. Іваничук, П. Мовчан
5 Л. Кравчук, Б. Патон

28. Встановіть відповідність між партіями та їхніми цілями наприкінці 1980-х – на початку 1990-х рр.:

А Українська республіканська партія	1 відродження і захист природного довкілля і людини від згубних техногенних факторів
Б Партія зелених України	2 побудова української незалежної соборної держави, засудження комуністичної ідеології та практики
В Соціал- демократична партія України	3 поглиблення процесів демократизації та гласності в Україні, відстоювання пріоритету прав людини
Г Партія демократичного відродження України	4 базувалась на ідеях тісної співпраці з профспілками, побудови соціальної держави, схвально ставилася до здобуття Україною суверенітету
	5 протидія антикомуністичній діяльності, недопущення приватизації землі, ліквідації колгоспів та роздержавлення промислових підприємств

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

29. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

- А голодування студентів на Майдані Незалежності
Б катастрофа на Чорнобильській АЕС
В спроба антиконституційного перевороту «ДКНС» у СРСР
Г прийняття Декларації про державний суверенітет України

30. Розташуйте в логічній послідовності процеси, які відбувались у другій половині 1980-х – на початку 1990-х рр.:

- А проголошення курсу КПРС на «Перебудову»
Б заснування Народного руху України
В проголошення курсу КПРС на гласність
Г ліквідація конституційної монополії КПРС на владу

31. Розташуйте в логічній послідовності етапи формування багатопартійної системи в Україні на початку 1990-х рр.:

А створення політичної партії УРП

Б вихід представників Демплатформи з КПУ й утворення ПДВУ

В прийняття постанови Верховною Радою УРСР «Про порядок реєстрації громадянських об'єднань»

Г виникнення Народного руху України

Рівень IV. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю

32. Заява від імені парламенту, уряду, партії, урочисте проголошення певних положень чи принципів.

Назвіть термін.

З якими подіями в історії України цей термін пов'язаний?

Якого року відбулося це проголошення?

33. «Провести в березні одночасно із загальносоюзним референдумом опитування населення Української РСР для виявлення думки громадян щодо змісту майбутнього Союзу».

Про які події йдеться?

Вкажіть рік проведення цього заходу.

34. «Член КПРС з 1958 р. Працював викладачем Чернігівського фінансового технікуму. З 1960 р. – лектор, пізніше зав. відділом пропаганди і агітації Чернівецького обкому КПРС. Закінчив Академію суспільствознавчих наук у Москві, кандидат економічних наук. З 1970 р. працював в апараті ЦК КПУ. З 1989 р. – секретар ЦК КПУ з ідеології, кандидат у члени політбюро Компартії України. З 1990 р. – голова Верховної Ради України. У 1991–1994 рр. – Президент України. У 1995 р. очолив всеукраїнське об'єднання «Порозуміння», Президент «Фонду сприяння розвитку мистецтв України».

Назвіть прізвище українського політичного діяча.

З яким періодом в історії України пов'язана його діяльність?

Яку найвищу посаду обіймав у період політичної діяльності в незалежній Україні?

35. Програмова ціль: «...наш суспільний ідеал – свобода, справедливість, народовладдя. Наша партія пропонує суспільству систему поглядів, яка уявляється нам як теоретичне заперечення антинародного, тоталітарного ладу і проект побудови нового суспільного устрою – демократичного й гуманного.

Отже, вона закономірно приєднується до світового соціал-демократичного руху, продовжує традиції української соціал-демократії. Суспільний лад, який хочемо встановити, звемо народним...»

Вкажіть назву політичної партії.

З яким періодом в історії України пов'язана діяльність партії?

Який вплив мали ідейні засади партії на тогочасне суспільство?

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

36. Доведіть, що УРСР другої половини 1980-х рр. справедливо вважали «заповідником застою».

37. Як відреагувало керівництво ЦК КПУ та уряд УРСР на Чорнобильську катастрофу? Чим була зумовлена така позиція?

38. Охарактеризуйте умови, за яких розгортався український національно-визвольний рух у другій половині 1980-х рр. Які фактори сприяли цьому?

Тестове завдання 36

УКРАЇНА В УМОВАХ НЕЗАЛЕЖНОСТІ (1991–2014)

Рівень I. Встановіть відповідність

1. Послаблення ролі держави у формуванні цін, дозвіл на формування вільних цін, що формується ринком, – це:

А диференціація цін

Б лібералізація цін

В демократизація цін

Г авторизація цін

2. Форма господарювання на селі, що базується на приватній власності на землю, – це:

А колективне господарство

Б фермерське господарство

В радгосп

Г агропромисловий комплекс

3. Яку має назву система, яка визначає результати голосування та за якої обраним вважається кандидат, який одержав більшість голосів виборців у даному окрузі?

А пропорційна

Б мажоритарна

В мажоритарно-пропорційна

Г лінійна

4. Систематичне зменшення абсолютної чисельності населення певної країни:

А імміграція

Б міграція

В депопуляція

Г демонополізація

5. Україна стала членом Ради Європи:

А 1992 р.

Б 1993 р.

В 1995 р.

Г 2001 р.

6. Всеукраїнський референдум, що мав на меті підтвердити положення, що розширювали конституційні повноваження Президента України, відбувся у:

А квітні 1999 р.

Б грудні 1999 р.

В квітні 2000 р.

Г жовтні 2000 р.

7. Якого року в Україні було здійснено перехід на 12-бальну систему оцінювання та 12-річне навчання?

А 2000 р.

Б 2001 р.

В 2002 р.

Г 2003 р.

8. 1997 р. «Договір про дружбу, співробітництво і партнерство» було укладено між:

А Україною і Російською Федерацією

Б Україною і Білорусією

В Україною і Молдовою

Г Україною і Польщею

9. Українські військові не брали участі у миротворчих операціях ООН, що проводилися в:

А Анголі та Гватемалі

Б Лівані, Ліберії та Сьєрра-Леоне

В Східному Тиморі та Кувейті

Г Боснії і Герцеговині, в краю Косово (Сербія)

10. Хто став головою Верховної Ради України XII (I) скликання після обрання Л. Кравчука президентом України?

А І. Плющ

Б О. Мороз

В В. Чорновіл

Г В. Литвин

11. Укажіть прізвище Президента України і Голови Верховної Ради України, які брали участь у підписанні Конституційного договору:

А Л. Кравчук та І. Плющ

Б Л. Кучма та О. Мороз

В В. Ющенко та В. Литвин

Г В. Янукович та В. Рибак

12. Президентом України у 2004 р. був обраний:

А В. Янукович

Б О. Мороз

В Л. Кучма

Г В. Ющенко

13. Хто із вказаних осіб найдовше перебував на посаді прем'єр-міністра України?

А В. Пустовойтенко

Б А. Кінах

В Ю. Тимошенко

Г Ю. Єхануров

14. Які грошові знаки виконували функцію засобів грошового обігу в Україні в період 1992–1996 рр.?

А гривні

Б купони-карбованці багаторазового використання

В долари

Г рублі

15. Коли в Україні було створено Конституційний Суд?

А 1990 р.

Б 1992 р.

В 1996 р.

Г 1998 р.

16. У чому полягає особливість релігійного життя в незалежній Україні?

А УПЦ МП офіційно визнана державною конфесією в Україні

Б УПЦ КП офіційно визнана державною конфесією в Україні

В усім особам гарантована свобода совісті, всі релігійні організації та конфесії є рівними перед законом

Г усім особам до 18 років заборонялося відвідувати будь-які релігійні організації та церковні конфесії

17. На Президентських виборах 1999 р. перемогу здобув:

А Л. Кучма

Б О. Мороз

В П. Симоненко

Г В. Ющенко

18. Як було вирішено питання ядерної зброї України після приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї?

А ядерна зброя визначала міжнародний статус незалежної України

Б Україна позбулася ядерної зброї в обмін на міжнародні гарантії безпеки та територіальної цілісності

В Україна продала ядерну зброю іноземним державам та отримала кошти для розвитку національної економіки

Г Україна створила додаткові атомні електростанції

19. Як вплинула Помаранчева революція на міжнародний статус України?

А сприяла зростанню міжнародного авторитету України як демократичної держави

Б сприяла падінню міжнародного авторитету України як держави, у якій влада не контролює ситуацію

В вона жодним чином не вплинула на міжнародний авторитет України, тому що була її суто внутрішньою справою

Г призвела до наростання кризових явищ в економічній, політичній, культурній і духовній сферах українського суспільства

Рівень II. Встановіть відповідність

20. Співвіднесіть поняття з їхніми визначеннями:

А самміт	1 передача державної або муніципальної
Б доктрина	власності за плату або безкоштовно у
В концепція	приватну власність
Г приватизація	2 система поглядів на певне явище, спосіб
	розуміння, основна ідея будь-якої теорії
	3 політичне, філософське чи інше учення,
	теорія, політична програма

- 4** ділова зустріч, спрямована на досягнення конкретних результатів за участі декількох зацікавлених сторін
- 5** випуск паперових грошей при недостатній кількості готівки та для покриття дефіциту державного бюджету

21. Співвіднесіть дати з подіями:

А 1991 р.	1 прийнято Закон України «Про загальну середню освіту»
Б 1992 р.	2 Україна стала членом Ради Європи
В 1995 р.	3 заснування Збройних сил України
Г 1999 р.	4 створення Української православної церкви Київського патріархату
	5 прийняття Конституції України

22. Співвіднесіть провідні українські підприємства з містами, де вони розташовані:

А «Мотор-Січ»	1 Дніпропетровськ
Б АНТК ім. Антонова	2 Київ
В «Південмаш»	3 Харків
Г корпорація «Електрон»	4 Запоріжжя
	5 Львів

23. Співвіднесіть прізвища діячів із фактами їхньої біографії:

А Л. Каденюк	1 володар нагороди «Золотий м'яч» у 2005 р.
Б Я. Клочкова	2 переможець «Євробачення–2004»
В А. Шевченко	3 переможець на Олімпіаді в Афінах (2004) з плавання
Г Р. Лижичко	4 перший космонавт незалежної України
	5 чемпіон світу з шахів

24. Установіть відповідність між політичними партіями та їх лідерами:

А Партія регіонів	1 О. Мороз
Б «Наша Україна»	2 П. Симоненко
В СПУ	3 В. Янукович
Г КПУ	4 В. Ющенко
	5 В. Литвин

Рівень III. Встановіть правильну хронологічну послідовність

25. Розташуйте події в хронологічній послідовності:

А створення Української православної церкви Київського патріархату

Б Україна стала членом Ради Європи

В приєднання України до Болонського процесу

Г створення Збройних сил України

26. Розташуйте в логічній послідовності етапи державотворчого процесу в Україні 1990-х рр.:

А прийняття Закону України «Про державний кордон України»

Б запровадження в обіг власної грошової одиниці

В затвердження державної символіки України

Г прийняття Закону України «Про громадянство»

27. Розташуйте в логічній послідовності хід подій в Україні в 2000–2002 рр.:

А відставка уряду В. Ющенко

Б початок «касетного скандалу» у зв'язку зі зникненням журналіста Г. Гонгадзе

В ініціювання Л. Кучмою дискусії про необхідність політичної реформи в Україні та внесення змін до Конституції

Г прихід до влади першого уряду В. Януковича

Рівень IV. Завдання відкритої форми з короткою відповіддю

28. «Відмова від переваги силових методів управління суспільним життям, визволення державних та суспільних організацій від ідеологічного тиску та політичного диктату партій чи рухів, або монопольної влади».

Назвіть термін.

З яким періодом в історії України це пов'язано?

Назвіть хронологічні межі цього процесу.

29. «...Після повторних виборів Президента України я зрозуміла, що повинна бути на майдані Незалежності – разом з друзями, викладачами, взагалі нашою нацією відстояти справедливість. Сьогодні неможливо спокійно сприймати те, що коїться в країні: демократія та свобода слова існують тільки теоретично, процвітає корупція та бідність, а влада переслідує людей, які не згодні з нею. Народ повинен вірити в себе, у свою державу, допомогти сам собі.

Хочу побажати всім, хто понад усе стоїть за правду, щоб вистояли, вибороли її до кінця! Ми не натовп, а нація, і правда буде за нами!»

Про які події йдеться в цьому уривку?

Вкажіть рік, з яким ця подія пов'язана.

Назвіть політичних діячів сучасної України, які брали в цьому активну участь?

30. «У 1986–1992 рр. – Генеральний директор ВО «Південмаш» – найбільшого заводу бойової та ракетно-космічної техніки. За участь у створенні унікальних технологій удостоєний Ленінської премії та Державної премії України. Кандидат технічних наук, професор. У 1990 р. обраний депутатом Верховної Ради УРСР, 13 жовтня 1992 р. призначений прем'єр-міністром України. У 1993–1994 рр. – президент Української спілки промисловців і підприємців, один з організаторів Міжрегіонального блоку».

Назвіть прізвище українського політичного й державного діяча.

З яким періодом в історії України пов'язана його діяльність?

Назвіть, учасником яких подій він був.

Рівень V. Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю

31. Які основні проблеми державотворення стояли перед Україною за часів незалежності? Чи вдалося їх розв'язати?

32. Чи вважаєте ви, що конституційний процес відбувся у цивілізованих формах і завершився історичним компромісом?

33. Згадайте зміст основних програм української економіки в умовах незалежності. У чому полягали головні причини їх невдач?

34. Які зміни сталися в духовному житті? Що, на ваш погляд, переважає: позитивне чи негативне? Відповідь обґрунтуйте.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Алексєєв Ю. М.* Історія України : навч. посібник / Ю. М. Алексєєв, А. Г. Вертерел. – К. : Каравела, 2004. – 256 с.
2. *Білоцерківський В. Я.* Історія України : навч. посібник / В. Я. Білоцерківський. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 535 с.
3. *Бойко О. Д.* Історія України / О. Д. Бойко. – К. : ВЦ «Академія», 2001. – 656 с.
4. *Бунятян К. П.* Давнє населення України / К. П. Бунятян. – К. : Либідь, 1999. – 228 с.
5. *Верига В.* Нариси з історії України (кінець XVIII – початок XIX ст.) / В. Верига. – Л. : Світ, 1996. – 448 с.
6. *Видатні постаті в історії України (IX – XIX ст.): Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети / В. І. Гусєв, О. Г. Сокирко, В. Г. Червінський [та ін.].* – К. : Вища шк., 2002. – 359 с.
7. *Виникнення та розквіт Київської Русі. Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 7 класу до теми «Виникнення та розквіт Київської Русі» [Електронний ресурс].* – Режим доступу: <http://vchytel.info/vvnyknennya-ta-rozkvit-kyjivskoj-rusi/> (17.02.2016). – Назва з екрана.
8. *Галицько-Волинська держава – правонаступниця Київської Русі. Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 7 класу до теми «Київська Русь за часів роздробленості. Галицько-Волинська держава – правонаступниця Київської Русі» [Електронний ресурс].* – Режим доступу: <http://vchytel.info/halytsko-volynska-derzhava-pravonastupnytsya-kyjivskoj-rusi/> (17.02.2016). – Назва з екрана.
9. *Голобуцький В.* Запорозьке козацтво / В. Голобуцький. – К. : Вища шк. – 1994. – 539 с.
10. *Грушевський М. С.* Ілюстрована історія України / М. С. Грушевський. – К. : Наукова думка, 1992. – 543 с.: іл.
11. *Грушевський М. С.* Очерк истории украинского народа / М. С. Грушевский. – К. : Вища шк., 1990. – 400 с.

12. *Дорошенко Д.* Нарис історії України : у 2 т. / Д. Дорошенко. – К. : Глобус, 1992.

13. *Західноукраїнські землі у складі Австро-Угорської імперії в другій половині XIX – на початку XX ст.* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 9 класу до теми «Західноукраїнські землі у складі Австро-Угорської імперії в другій половині XIX – на початку XX ст.» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/zahidnoukrajinski-zemli-u-skladi-avstro-uhorskoji-imperiji-v-druhih-polovyni-xix-na-pochatku-hh-st/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

14. *Історія українських політичних партій: Кінець XIX – 1917 р.* : хрестоматія-посібник / упоряд. : Б. І. Корольов, І. С. Михальський. – К. : Вид. Європейського університету, 2003. – 561 с.

15. *Історія України в особах: XIX – XX ст.* / І. Войцехівська, В. Обліцов, О. Божко [та ін.]. – К. : Україна. – 1995. – 479 с.

16. *Історія України в особах: Литовсько-Польська доба* / О. Дзюба, М. Довбищенко, Я. Ісаєвич [та ін.]. – К. : Україна, 1997. – 272 с.

17. *Історія України в особах: Козаччина* / В. М. Горобець, О. І. Гуржій, В. М. Матях [та ін.]. – К. : Україна, 2000. – 302 с.

18. *Історія України* : навч. посіб. / за заг. ред. В. А. Смолія. – К. : Альтернатива, 1997. – 424 с.

19. *Історія України: нове бачення* / за ред. В. А. Смолія. – К. : Альтернатива, 2000. – 464 с.

20. *Історія України* : посібник / за заг. ред. Г. Д. Темка, Л. С. Тупчієнка. – К. : Вид. центр «Академія», 2002. – 480 с.

21. *Історія України* : навчально-методичний посібник для семінарських занять / В. М. Литвин, А. Г. Слюсаренко, В. Ф. Колесник [та ін.]. – К. : Знання – Прес, 2006. – 460 с.

22. *Комаринська З. М.* Історія України: посібник для самостійного вивчення та підготовки до семінарських занять / З. М. Комаринська. – Л. : ЛБІ НБУ, 2005. – 191 с.

23. *Кудряченко А. І.* Політична історія України XX століття: підручник / А. І. Кудряченко, Г. І. Калінічева, А. А. Костиря. – К. : МАУП, 2006. – 694.

24. *Кульчицький С. В.* Історія України : довідник для абітурієнтів та учнів загальноосвітніх навчальних закладів / С. В. Кульчицький, Ю. А. Мицик, В. С. Власов. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – К. : Літера ЛТД, 2011. – 528 с.

25. *Національно-визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої середини XVII ст.* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 8 класу до теми «Національно-визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої середини XVII ст.» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/natsionalno-vyzvolna-vijna-ukrajinsko-ho-narodu-proty-rechi-pospolytoji-seredynu-xvii-st-2/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

26. *Національно-визвольний рух в Україні в другій половині XVI – першій половині XVII ст.* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 8 класу до теми «Національно-визвольний рух в Україні в другій половині XVI – першій половині XVII ст.» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/natsionalno-vyzvolnyj-ruh-v-ukrajini-v-druhij-polovyni-xvi-pershij-polovyni-xvii-st/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

27. *Післявоєнна відбудова й розвиток України (1945 р. – початок 1950-х рр.)* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 11 класу до теми «Післявоєнна відбудова й розвиток України (1945 р. – початок 1950-х рр.)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/pislyavojenna-vidbudova-j-rozvytok-ukrajiny-1945-r-pochatok-1950-h-rokiv/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

28. *Політичний устрій, соціально-економічний культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави.* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 7 класу до теми «Політичний устрій, соціально-економічний культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинської держави» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/politychnyj-ustrij-sotsialno-ekonomichnyj-kulturnyj-rozvytok-kyjivskoj-i-rusi-ta-halytsko-volynskoj-i-derzhavy/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

29. *Полонська-Василенко Н.* Історія України : у 2 т. – До середини XVII ст. / Н. Полонська-Василенко. – К. : Либідь, 1993. – Т. 1. – 640 с.

30. *Полонська-Василенко Н.* Історія України. у 2 т. – Від середини XVII ст. до 1923 р. / Н. Полонська-Василенко. – К. : Либідь, 1993. – Т. 2. – 608 с.

31. *Радянська модернізація України (1929–1938 рр.)* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 10 класу до теми «Радянська модернізація України (1929–1938 рр.)» [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/radyanska-modernizatsiya-ukrajiny-1929-1938-rr/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

32. *Розпад Радянського Союзу й відродження незалежної України (1985–1991) Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 11 класу до теми «Розпад Радянського Союзу й відродження незалежної України (1985–1991)»* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/rozpad-radyansko-ho-soyuzu-j-vidrozhennya-nezalezhoji-ukrajiny-1985-1991-rr/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

33. *Стародавня історія України. Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 7 класу до теми «Стародавня історія України»* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/starodavnya-istoriya-ukrajiny/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

34. *Україна в боротьбі за збереження державної незалежності. Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 10 класу до теми «Україна в боротьбі за збереження державної незалежності»* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajina-v-borotbi-za-zberezhennya-derzhavnoji-nezalezhnosti/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

35. *Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 1960-х – початок 1980-х рр.) Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 11 класу до теми «Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 1960-х – початок 1980-х рр.)»* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajina-v-period-zahostrennya-kryzy-radyanskoji-systemy-seredyna-1960-h-pochatok-1980-h-rr/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

36. *Україна в Першій світовій війні (1914–1917) Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 10 класу до теми «Україна в Першій світовій війні (1914–1917)»* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajina-v-pershij-svitovij-vijni-1914-1917-rr/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

37. *Україна в умовах десталінізації (1953–1964) Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 11 класу до теми «Україна в умовах десталінізації (1953–1964)»* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajina-v-umovah-destalinizatsiji-1953-1964-rr/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

38. *Україна в умовах незалежності (1991–2007) Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 11 класу до теми*

«Україна в умовах незалежності (1991–2007)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajina-v-umovah-nezalezhnosti-1991-2007-rr/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

39. *Україна під час Другої світової війни (1939–1945)* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 11 класу до теми «Україна під час Другої світової війни (1939–1945)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajina-pid-chas-druhoji-svitovoji-vijny-1939-1945-rr/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

40. *Українська революція (1917–1918)* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 10 класу до теми «Українська революція (1917–1918 рр.)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajinska-revoljutsiya-1917-1918-rr/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

41. *Українська РСР в умовах нової економічної політики (1921–1928)* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 10 класу до теми «Українська РСР в умовах нової економічної політики (1921–1928)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajinska-rsr-v-umovah-novoji-ekonomichnoji-polityky-1921-1928-rr/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

42. *Українські землі під владою Речі Посполитої*. Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 8 класу до теми «Українські землі під владою Речі Посполитої. Наростання національно-визвольної боротьби українського народу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajinski-zemli-pid-vladoyu-rechi-pospolytoji/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

43. *Українські землі в другій половині XVII ст.* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 8 класу до теми «Українські землі в другій половині XVII ст.» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajinski-zemli-v-druhih-polovyni-xvii-st/> (17.02.2016) – Назва з екрана.

44. *Українські землі в другій половині XVIII ст. Культура України в першій половині XIX ст.* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 9 класу до теми «Українські землі в другій половині XVIII ст. Культура України в першій половині XIX ст.» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajinski-zemli-v-druhih-polovyni-xviii-st-kultura-ukrajiny-v-pershih-polovyni-xix-st/> (17.02.2016) – Назва з екрана.

45. *Українські землі наприкінці XVII – у першій половині XVIII ст.* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 8 класу до теми «Українські землі наприкінці XVII – у першій половині XVIII ст.» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajinski-zemli-naprykintsi-xvii-u-pershij-polovyni-xviii-st/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

46. *Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (друга половина XIV – середина XVI ст.)* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 7 класу до теми «Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajinski-zemli-u-skladi-velykoho-knyazivstva-lytovskoho-ta-inshyh-derzhav/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

47. *Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст., Західноукраїнські землі наприкінці XVII – у першій половині XIX ст.* Тренувальні тести (з відповідями) з історії України для 9 класу до теми «Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст., Західноукраїнські землі наприкінці XVII – у першій половині XIX ст.» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vchytel.info/ukrajinski-zemli-u-skladi-rosijskoji-imperiji-naprykintsi-xviii-u-pershij-polovyni-xix-st-zahidnoukrajinski-zemli-naprykintsi-xvii-u-pershij-polovyni-xix-st/> (17.02.2016). – Назва з екрана.

48. *Уривалкін О. М.* Таємниці історії України (загадки, події, факти) / О. М. Уривалкін. – К. : КНТ, 2006. – 403 с.

49. *Уривалкін О. М.* Історія України (середина XIII – середина XVII ст.) / О. М. Уривалкін. – К. : Кондор, 2005. – 281 с.

50. *Уривалкін О. М.* Історія України (кінець XVII – початок XXI ст.) / О. М. Уривалкін. – К. : КНТ, 2007. – 433 с.

Навчальне видання

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Практикум
для абітурієнтів, слухачів Інституту
доуніверситетської підготовки

Укладачі:
СВІТЛА Олена Семенівна
ЄРЕМЕЄВ Олександр Сергійович

Редактор *Л. М. Дудченко*
Технічний редактор *А. І. Лавринович*
Коректор *О. О. Крусь*
Комп'ютерна верстка *Н. В. Черної*

Підп. до друку 21.03.16. Формат 60x84/16. Папір офс.
Офс. друк. Ум. друк. арк. 14,41. Обл.-вид. арк. 15,5.
Тираж 100 прим. Замовлення № 30-1.

Видавець і виготівник
Національний авіаційний університет
03680. Київ-58, проспект Космонавта Комарова, 1.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 977 від 05.07.2002

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інститут доуніверситетської підготовки

Інститут доуніверситетської підготовки (ІДП) проводить освітню діяльність, пов'язану з підготовкою до вступу у вищі навчальні заклади (ВНЗ) України для учнів 9–11 класів та зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) на **підготовчих курсах** (ПК) з **дисциплін**: *українська мова та література, математика, історія України, англійська мова, географія, фізика, хімія, біологія, основи журналістики, рисунок та композиція.*

Форми навчання: *вечірня, щосуботня, заочна (у дні шкільних канікул).*

Термін навчання: 8 місяців (з 01.10. по 30.06.),
4 місяці (з 01.02. по 30.06.).

Роботу ПК організовано в м. Києві та регіонах України.
Навчання платне. Ліцензія МОН України серія АЕ № 636803 від 19.06.2015 р.

Переваги навчання:

- якісна підготовка до ЗНО
- високі результати сертифікатів ЗНО
- фахове викладання дисциплін
- наявність навчально-методичного забезпечення
- рейтингова система оцінювання навчальних досягнень
- поглиблене вивчення дисциплін
- адаптація до навчання у ВНЗ
- різноманітні форми навчання
- додаткові бали до рейтингу вступника
- висока результативність вступу до ВНЗ
- гнучка система зарахування до НАУ
- професійна орієнтація
- допрофесійна підготовка
- профільне навчання
- викладання спецкурсів

Перелік спеціальностей, за яким здійснюється прийом на навчання за ступенем бакалавра на основі повної загальної середньої освіти:

- *дизайн*
- *інформаційна, бібліотечна та архівна справа*

- філологія (англійська мова)
- економіка (+)
- психологія
- соціологія
- міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
- міжнародні економічні відносини
- журналістика
- облік і оподаткування
- фінанси, банківська справа та страхування
- менеджмент (+)
- маркетинг (+)
- підприємництво, торгівля та біржова діяльність (+)
- право
- міжнародне право
- екологія (+)
- прикладна фізика та наноматеріали *
- прикладна математика *
- інженерія програмного забезпечення*(+)
- комп'ютерні науки та інформаційні технології*
- комп'ютерна інженерія*(+)
- кібербезпека*(+)
- авіаційна та ракетно-космічна техніка*(+)
- електроенергетика, електротехніка та електромеханіка*
- енергетичне машинобудування*(+)
- автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології*(+)
- метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка *
- мікро- та наносистемна техніка *
- хімічні технології та інженерія*(+)
- біотехнології та біоінженерія *
- біомедична інженерія *
- електроніка*(+)
- телекомунікації та радіотехніка*(+)
- авіоніка*(+)
- видавництво та поліграфія*
- архітектура та містобудування
- будівництво та цивільна інженерія*(+)

- *геодезія та землеустрій**
- *соціальна робота;*
- *туризм;*
- *цивільна безпека**
- *авіаційний транспорт*(+)*
- *транспортні технології (на повітряному транспорті)*(+)*

* – природничо-математичні та інженерно-технічні спеціальності, на які під час участі у конкурсі за успішне закінчення ПК додається до 10 балів; за спеціальностями, що позначені (+), підготовка проводиться українською та англійською мовами.

Заняття на ПК проводяться відповідно до чинних нормативних документів, робочих навчальних програм, адаптованих відповідно до вимог Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, ЗНО Українського центру оцінювання якості освіти та затверджених кафедрою базових і спеціальних дисциплін ІДП НАУ. Навчальний процес забезпечується педагогічними і науково-педагогічними працівниками кафедри базових і спеціальних дисциплін, а також висококваліфікованими фахівцями провідних кафедр НАУ.

Слухачам пропонуються: екскурсії до Державного музею авіації, навчального ангара, Музею історії університету, кафедр та лабораторій НАУ, участь у Міжнародній конференції студентів та молодих учених «Політ», презентації НАУ на базі ЗНЗ, Дні відкритих дверей, пробне ЗНО, консультації тощо.

Слухачам, які успішно закінчили підготовчі курси ІДП і вступатимуть до НАУ на природничо-математичні та інженерно-технічні спеціальності (позначені*), до загального рейтингу додається до 10 балів.

Якщо є бажання отримати якісну підготовку до ЗНО і стати студентом престижного ВНЗ, звертайтеся за адресою: 03058, м. Київ, просп. Космонавта Комарова, 1, корпус 8, кім. 610; тел.: 406-74-04, 406-72-09, 406-73-11, 406-74-15, тел./факс: 497-52-84.

E-mail: idp@nau.edu.ua, idp2@nau.edu.ua

Web-сторінка: www.idp.nau.edu.ua

Ліцензія МОН України серія АЕ № 636803 від 19.06.2015 р.